Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata

2015. szeptember

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) ... 3
Bevezetés ... 3
A település bemutatása, átfogó helyzetelemzés Sopron Megyei Jogú Város esélyegyenlőségi tervéhez ... 4
Értékeink, küldetésünk ... 7
Célok ... 8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) ... 9
1. Jogszabályi háttér bemutatása ... 9
2. Stratégiai környezet bemutatása ... 11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége ... 23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység ... 53
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége ... 81
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége ... 90
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége ... 100
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása ... 111
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága ... 114
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 115
1. A HEP IT részletei ... 115
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése ... 115
Jövőképünk ... 125
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 175
3. Megvalósítás ... 215
A megvalósítás előkészítése ... 215
A megvalósítás folyamata ... 215
Monitoring és visszacsatolás ... 217
Nyilvánosság ... 217
Kötelezettségek és felelősség ... 218
Érvényesülés, módosítás ... 219
4. Elfogadás módja és dátuma ... 220

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

2003-ban - az Európai Uniós csatlakozás előszobájában - az Országgyűlés elfogadta az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló CXXV. törvényt, megerősítve Magyarország Alkotmányában korábban deklarált célokat, meghatározta a védendő csoportok körét, a hátrányos megkülönbözetés formáit és egyben intézkedéseket fogalmazott meg a diszkrimináció elleni küzdelem terén. Hazánkban 2005-ben kezdte meg működését az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző intézmény, az Egyenlő Bánásmód Hatóság.

2004-ben, az *Európai Unióhoz* való csatakozás által Magyarország egyben elkötelezte magát az Európai Unió egyenlő bánásmóddal, esélyegyenlőséggel és társadalmi befogadással kapcsolatos jogszabályainak és politikájának figyelemmel kísérése és maradéktalan érvényre juttatása mellett.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait,[1] valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A dokumentum a jelen helyzetelemzéssel az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Jelen esélyegyenlőségi program tartalma egy városi szintű, átfogó, a vonatkozó jogszabályok alapján készített esélyegyenlőségi szempontú helyzetelemzés, mely különböző ágazatok, szektorok vizsgálatára terjed ki. Ilyenek a város területi felosztása, demográfiai jellemzői, képzettség alakulása és eloszlása, foglalkoztatottság, szociális helyzet és különböző szociális ellátások, lakhatás problémái, oktatás-nevelés kérdései, iskolázottság, egészségügy (alapellátás és szakellátás), közszolgáltatások illetve egyéb szolgáltatások akadálymentes elérhetősége, kisebbségek (roma/cigány, német, horvát), népesség helyzete, valamint civil szervezetek működése.

Helyzetfeltáráskor a feltérképezett problémák, hiányok, lakossági szükségletek nyomán, valamint a rendelkezésre álló statisztikai adatbázisok értékelésével a helyi esélyegyenlőségi fórum munkacsoportjainak koordinációjával a vizsgált szektorokra kiterjedő, a feltárt problémáknak megfelelően rövid (1 év), közép (3 év) és hosszú (min. 5 év) távú beavatkozási akcióterv készült. A könnyebb áttekinthetőség és nyomon követhetőség érdekében, valamint az akciótervek megvalósulási vizsgálatait elősegítendő az adatok és feladatok a kitűzött célok, és az elérésükhöz szükséges beavatkozások illetve tevékenységek, a teljesülésüket mutató indikátorok, valamint a felelősök és a határidők, a potenciális források, a szöveges bemutatás mellett táblázatos formában is rögzítésre kerültek.

Az esélyegyenlőségi program alapdokumentum elkészítésével az Önkormányzatnak két fő célkitűzése is teljesült. Az egyik az esélyegyenlőségi helyzetelemzés valós, feltárt problémái mellett egy eredményorientált akcióterv létrejötte, mely Sopron város polgárai számára a feltérképezett összes

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

területen hosszútávon megalapozza és biztosítja esélyeik egyenlőségét. Másik fontos célkitűzés a Polgármesteri Hivatal által benyújtott és benyújtandó pályázatok esélyegyenlőségi követelményrendszerének maximális kielégítése, biztosítva ezzel a pályázati csatornákon való részvétel mellett a minél magasabb fokú eredményességet is.

Mindemellett fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy a horizontális esélyegyenlőségi elvek érvényesülése mellett figyelemmel kell lennünk azokra a konkrét szempontokra is, melyeket az Európai Unió esélyegyenlőségi programja, illetve útmutatója tartalmaz. Ellátás-centrikus megközelítéssel pedig lefedi a szektor-specifikus esélyegyenlőségi szempontokat is, azaz a különböző humán (szociális/egészségügyi/oktatási tematikájú), illetve humán infrastruktúra-fejlesztési területek pályázataihoz jól felhasználható, informatív helyzetfelmérést és beavatkozási tervet prezentál.

A helyi esélyegyenlőségi programmal kapcsolatos aktuális állapot- illetve helyzetfeltárást többféle módszerrel, kutatási technikával közelítettük meg. A munkálatokat megelőzően feltérképeztük és behatóan tanulmányoztuk a vonatkozó jogszabályi hátteret, törvényi rendelkezéseket, valamint áttekintettük Sopron Megyei Jogú Város meglévő és hatályos esélyegyenlőségi dokumentumait: a dokumentummal kapcsolatos korábbi helyzetelemzéseket, felméréseket, kapcsolódó közgyűlési határozatokat és a rendelkezésre álló szakmai anyagokat. Mindezek után megvizsgáltuk és elemeztük az Önkormányzat által az elmúlt időszakban benyújtott uniós pályázatok mindegyikének horizontális, illetve centrikus, uniós esélyegyenlőségi szempontú vállalásait. A vállalásokon túl felmértük a teljesítettség állapotát is. Ezen túlmenően felhasználtuk a KSH aktuális adatbázisát, a regionális Munkaügyi Központtól származó, rendelkezésünkre álló adatokat, egyéni és csoportos interjúkat készítettünk az érintett problémakör képviselőivel.

A település bemutatása, átfogó helyzetelemzés Sopron Megyei Jogú Város esélyegyenlőségi tervéhez

Sopron Magyarország nyugati határa mellett, az Alpok lábánál, Bécstől 60 km-re, Budapesttől 220 km-re található. Az ország egyik legősibb ékszervárosa. A város egyesíti magában a múltat és a jelent, hidat alkotva az ország és nyugati szomszédai között, kaput nyit a hozzánk látogató belföldi és külföldi vendégek előtt, mint azt a város címere is jelképezi.

A város lakói híresek vendégszeretetükről és lakóhelyükhöz való hűségükről is. Ezt jelképezi a Sopron szimbólumán, a Tűztorony déli oldalán található Hűségkapu, mely az 1921-es népszavazás emlékét idézi fel.

A városháza az 1896-os millenniumra épült, a vele szemben álló Stornó-ház páratlan gyűjteménye révén a város egyik leghíresebb épülete. Falai között egykor Mátyás király is megszállt. A Kecske templom a XVII. században koronázások és országgyűlések színhelyéül szolgált. A Szentháromság-szobor a magyar barokk szobrászat kiemelkedő alkotása, míg a neogótikus Orsolyita templom a múlt század legsikerültebb építészeti emlékei közé tartozik. A Várkerület az egykori várárok mentén alakult ki, belső házsorai a várfal vonalát követik, egyik ékessége a Mária-szobor.

Sopronban a művészeti hagyományok közismerten régre visszavezethetőek. A város művelődéstörténete aranykorának nevezik a Trianon után létrejövő művészeti kezdeményezések két háború közti időszakát.

A természeti környezet - üdítő, gyógyító hatású alpesi levegő, erdős hegyoldalak sétaútjai, kilátói, forrásai, a Fertő közelsége - Sopront valóban hazánk egyik legszebb, legkellemesebb üdülőhelyévé avatja. A várostól délre eső dombvidék, a Lővérek, Sopron legszebb, legelőkelőbb üdülő negyede, melynek varázsát a csendes erdők, fenyvesek, tölgyesek, gesztenyések, a májusi gyöngyvirág, vagy éppen az augusztusi ciklámen adja.

További vonzerőt jelentenek a Soproni borvidék minőségi borai, így a város egyre híresebb lesz azok között is, akik szomjukat nemes borokkal kívánják enyhíteni.

Sopron Megyei Jogú Város területi felosztása

A készítendő települési szintű esélyegyenlőségi helyzetelemzéshez elengedhetetlen a különböző területeken, szektorokban, ágazatokban aktuális adatállomány feltérképezése, feldolgozása, s ezzel együtt illetve mindezekkel párhuzamosan a hiányzó adatok mind pontosabb és teljesebb pótlása.

Integrált városfejlesztési stratégia

Sopron városa még 2007 nyarán döntött úgy, hogy elkészíti integrált városfejlesztési stratégiáját. A stratégia elkészítésének közvetlen indokai mellett a városvezetés már akkor célként tűzte ki, hogy Sopron helyzetét újra és újra végigtekintve, illetve az esélyegyenlőség kérdésköréhez is szorosan kapcsolódó problémákat elemezve hosszútávra jelölje ki az elérendő célokat, és az azokhoz vezető utat. Sopron, hasonlóan, mint a nyugat-dunántúli régió többi megyei jogú városa, még mindig abban a szerencsés helyzetben van, hogy nincs a városban nagyobb létszámú szegregálódott lakosság. Természetesen vannak azonban olyan kisebb városrészek, városi egységek, ahol zömében szociális bérlakások vannak, és a szegényebb népesség nagyobb arányban van jelen.

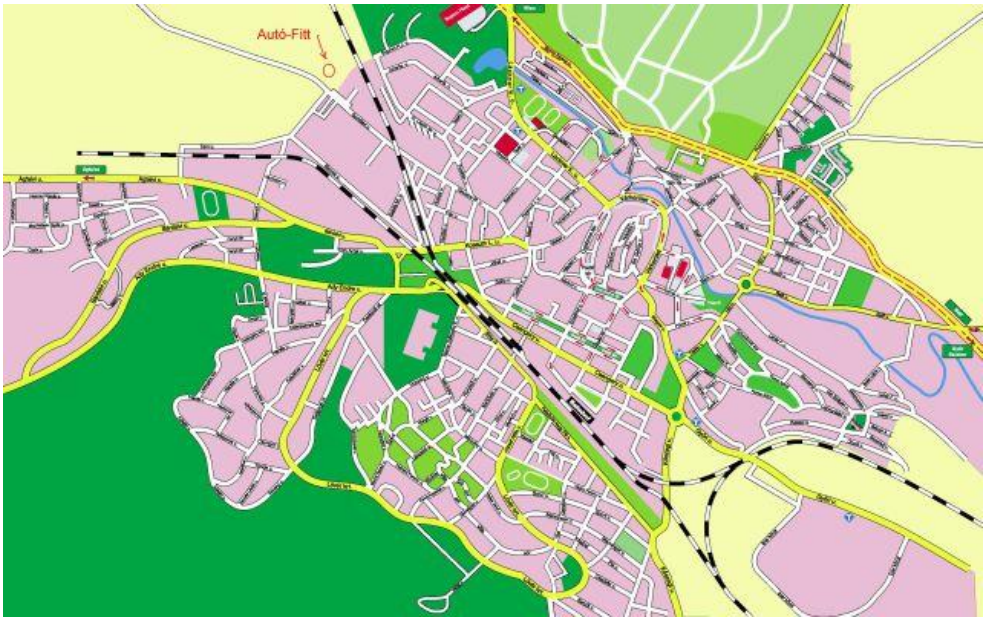

Sopron városát társadalmi-gazdasági jellemzői alapján 7 városrészre oszthatjuk. Ha ugyanezen elosztást természetföldrajzi alapon, hagyományos módon végeznénk el, akkor a városrészek száma elérné a 20-22-t. Társadalmi-gazdasági jellemzők alapján a városrészek a következők:

1. Belváros (Óváros, Várkerület, Szent Mihály-domb, Kossuth utca és környéke, Kőfaragó téri lakótelep)
2. Kurucdomb
3. Északi városrész (84-es úttól Északra elterülő Bécsi-domb, Virágvölgy és Aranyhegy)
4. Jereván városrész
5. Lőverek (a vasútvonaltól délre elterülő Sopron-Bánfalva, Kutyahegy, Alsó- és Felső-Lőverek, Erzsébet-kert és környéke, Egeredi-domb és környéke, valamint a József Attila-lakótelep)
6. Iparterületek (Északnyugati és Délkeleti iparterületek)
7. Egyéb belterületek (Sopron belterületbe vont külső településrészei, Görbehalom, Brennbergbánya, Sopronkőhida, Tómalom, Balf)

A városi és városrészi elemzéseknél némileg előrelépést jelentett, hogy bizonyos területeken már a 2011-es népszámlálás adataira is támaszkodhattunk. Mindemellett azonban városi szinten sokszor frissebb adatok is rendelkezésünkre álltak, ezért több esetben az átfogó elemzéseknél azokat használtuk. Amennyire a lehetőségeink engedték, a rendelkezésünkre álló adatokat igyekeztünk a népszámlálás adataival hatékonyan összehangolni.

1. sz. táblázat – Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	*58 661 fő*
2008 (fő)	*57 244 fő*
Lakónépesség számának változása (%)	*101 %*
2009 (fő)	*57 578 fő*
Lakónépesség számának változása (%)	*101 %*
2010 (fő)	*57 889 fő*
Lakónépesség számának változása (%)	*101 %*
2011 (fő)	*58 214 fő*
Lakónépesség számának változása (%)	*101 %*
2012 (fő)	*59 444 fő*
Lakónépesség számának változása (%)	*102 %*
2013 (fő)	*58612*
Lakónépesség számának változása (%)	*98,6 %*

2014 (fő)	*58 662*
Lakónépesség számának változása (%)	*100%*
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

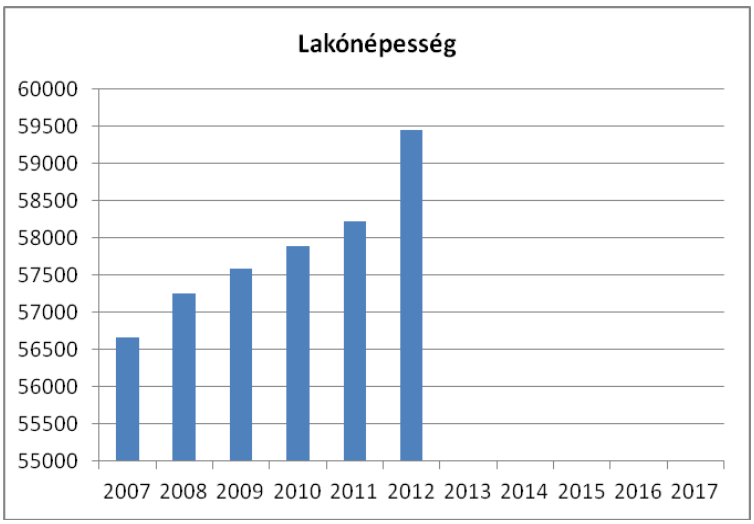

Értékeink, küldetésünk

Sopron Megyei Jogú Város elsődleges értékei az összetartozás és fejlődés eszméi köré rendeződnek. Célunk a szolidáris és összetartó társadalom megteremtése az esélyegyenlőség maximális biztosításával, mindennemű hátrányos megkülönböztetés visszaszorításával, a társadalmi szakadék megszüntetésével. Célunk mindemellett összehangolni az oktatási, a szociális, az egészségügyi és a foglalkoztatási célokat.

Küldetésünk egyrészt, hogy a város polgárai és közösségei számára az eltérő kultúrájú és hátrányos helyzetű csoportok társadalmi befogadása elsődleges értéket képviseljen, másrészt, hogy az esélyegyenlőség kérdése és problémaköreinek feltárása ne csak holmi eszme és válogatott cél legyen, hanem részévé váljon mindennapjainknak. Ezzel párhuzamosan célunk, hogy a környezetünkben diszkriminációt elszenvedett és elszenvedő emberek, a hátrányos helyzetű polgárok kivétel nélkül, mint a többségi társadalom tagjai, részeseivé és kezdeményezőivé váljanak a változásnak.

Munkánk során elsődleges küldetésünk a helyi oktatás, egészségügy, szociális szféra, gyermekvédelem, településfejlesztés és közművelődés területén dolgozó szakemberek aktív bevonása a problémafeltárásba, mindamellett, hogy az elérni kívánt cél érdekében városunkkal kapcsolatban némi szemléletváltásra ösztönözzük őket. Az esélyegyenlőség problémakörét és a lehetséges megoldásokat horizontálisan vizsgálva, közösen térképeztük fel környezetünk fizikai és eszmei értékeit, a jelentkező szükségleteket, majd a szükségletekre adható válaszokról a munkacsoportok képviselői közös gondolkodást kezdeményeztek. Mindezek mellett elindulhattunk egy úton, mely út akkor lehet eredményes, ha az építkezés folyamatos, és a cél eléréséhez igazodva folyamatosan újjászervezhető.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).
- a társadalmi integrációt, a kohézió erősítését és előmozdítását.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.
A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- *1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról*
  előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az alábbiakban be kívánjuk mutatni a helyi esélyegyenlőségi program elkészítését előíró jogszabályi környezetet, illetve az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő szabályozást mind országos, mind helyi szinten.

1.1.Nemzetközi nyilatkozatok és egyezmények, melyek az emberi jogok, az antidiszkrimináció érvényesülését az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják

- **Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (ENSZ, 1948.)** Magyarország ratifikálása: 1955.
- **Nemzetközi egyezmény a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről (ENSZ, 1965.)** Magyarország ratifikálása: 1969. évi 8. törvényerejű rendelet a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről New Yorkban 1965. december 21-én elfogadott nemzetközi egyezmény kihirdetéséről.
- **Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (ENSZ, 1966.)** Magyarország ratifikálása: 1976. évi 8. törvényerejű rendelet az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülésszakán, 1966. december16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről.
- **Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (ENSZ, 1966.)** Magyarország ratifikálása: 1976. évi 9. törvényerejű rendelet az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülésszakán, 1966. december16-án elfogadott Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről.

- **Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések (diszkrimináció) minden formájának kiküszöböléséről (ENSZ, 1979.)** Magyarország ratifikálása: 1982. évi 10. törvényerejű rendelet a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezmény kihirdetéséről.
- **Egyezmény a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok ellen (ENSZ, 1984.)** Magyarország ratifikálása: 1988. évi 3. törvényerejű rendelet a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről.
- **Egyezmény a gyermek jogairól (ENSZ, 1989.)** Magyarország ratifikálása: 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről.
- **A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló Egyezmény (ENSZ, 2006.)** Magyarország ratifikálása: 2007. 07. 20.
- **Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről (Emberi jogok Európai Egyezménye, Európa Tanács, 1950.)** Magyarország ratifikálása: 1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában,1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről.
- **Európai Szociális Karta (Európa Tanács, 1961; 1996.)** Magyarország ratifikálása: 1999. évi C. törvény az Európai Szociális Karta kihirdetéséről.
- **Európai Egyezmény a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről (Európa Tanács, 1987; 1995.)** Magyarország ratifikálása: 1994. 03. 01. 1995. évi III. törvény a Strasbourgban, 1987. november 26-án kelt, a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény kihirdetéséről.
- **Regionális vagy kisebbségi nyelvek európai kartája (Európa Tanács, 1992.)** Magyarország ratifikálása: 1998. 03. 01.
- **Keretegyezmény a nemzeti kisebbségek védelméről (Európa Tanács, 1995.)** Magyarország ratifikálása: 1999. évi XXXIV. törvény az Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló, Strasbourgban, 1995. február 1-jén kelt Keretegyezményének kihirdetéséről.
- **Alapvető Jogok Kartája (Európai Unió, 2000.)**
- **Lisszaboni Szerződés**

1.2.Magyarországi jogi szabályozás

1.2.1.Magyarország Alaptörvénye

Az Alaptörvény II. cikke kimondja, hogy „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” A XV. cikk pedig az alábbiakról rendelkezik:
(1)A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

1.2.2.Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény

A törvény elismeri minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség. Az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettektől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes

elkülönítést eredményez. A jogszabály eljárási rendelkezéseket biztosít a jogsértésekkel szembeni fellépéshez, továbbá meghatározza az esélyegyenlőség előmozdításra vonatkozó alapvető szabályokat. A törvény az egyenlő bánásmód követelményének szektorális kérdéseire is kitér, ennek megfelelően egyaránt foglalkozik a foglalkoztatásban, a szociális biztonság és az egészségügy területén, az oktatásban vagy a lakhatási ügyekben, illetve az áruk forgalma és a szolgáltatások igénybevétele során megjelenő hátrányos megkülönböztetéssel. A törvény az esélyegyenlőséggel kapcsolatban keretszabályozás kialakítására tesz kísérletet. Céljai elsősorban nem normatív szabályozás megalkotása által, hanem konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhetők el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson ezen állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

1.2.3.Az esélyegyenlőségi program elkészítésére vonatkozó szabályozók és a hátrányos helyzetű célcsoportokat érintő jogszabályok

Sopron Megyei Jogú Város esélyegyenlőségi programját **Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény** előírásai alapján készítettük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló **321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet** „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló **2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet** alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva az alábbi jogszabályok előírásaira:

- **2011. évi CLXXXIX. törvény** A Magyarország helyi önkormányzatairól,
- **1993. évi III. törvény** A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- **1991. évi IV. törvény** A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról,
- **2011. évi CLXXIX. törvény** A nemzetiségek jogairól,
- **1997. évi CLIV. törvény** Az egészségügyről,
- **1997. évi XXXI. törvény** A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- **2011. évi CXC. törvény** A nemzeti köznevelésről,
- **1997. évi LXXVIII. törvény** az épített környezet alakításáról és védelméről,
- **1998. évi XXVI. törvény** a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról,
- **2011. évi CXI. törvény** Az alapvető jogok biztosáról.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás

1.2.4.Sopron MJV Önkormányzatának helyi rendeletei, melyek az esélyegyenlőségi program célcsoportjait érintik:

A pénzbeli és természetbeni ellátások helyi szabályairól szóló 4/2011. (II.28.) önkormányzati rendelete.
Az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről szóló 25/2011. (VII.4.) önkormányzati rendelet.
A lakbér mértékéről és a külön szolgáltatások díjáról szóló 26/2011. (VII.4.) önkormányzati rendelet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. A felsoroltak áttekintése után szükséges annak leírása, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a

helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Köznevelés-fejlesztési terv – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

Településfejlesztési stratégia – Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv – Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása, vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció

elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.1.1.Az esélyegyenlőségi program intézkedéseihez kapcsolódó EU és nemzeti szintű stratégiák, ágazati politikák

EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Széll Kálmán terv 2.0

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. Magyarország Kormánya, 2012. áprilisban fogadta el a fenti dokumentumot.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – MÉLYSZEGÉNYSÉG, GYERMEKSZEGÉNYSÉG, ROMÁK (2011–2020)

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkóztatás- politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. 2011-ben ebbe stratégiába épült be a Legyen jobb a gyermekeknek stratégia is.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Magyar Köztársaság Országgyűlése 2007. május 31-én elfogadta a "Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégiáról 2007-2032 szóló **47/2007. (V. 31.) OGY határozatot**. Az Országgyűlés a határozat 6. pontjában felkérte a Kormányt, hogy hozzon létre egy a Nemzeti Stratégia végrehajtását segítő, követő és értékelő monitoring bizottságot - a szociális szakmai és civil szervezetek, és az egyházak bevonásával. Ennek megfelelően a Kormány az **1053/2008. (VIII. 4.) Korm. határozatban** döntött a "Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia Értékelő Bizottságának létrehozásáról. A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. 2011-ben beépült a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiába.

Roma Integráció Évtizede Program

A Parlament 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

Új Nemzedék Jövőjéért Program
A magyar kormány 2012-ben készült ifjúságpolitikai keretprogramja. Jelenleg miniszteri biztos felügyeli működését, zajlik az intézményrendszer felállítása hozzá. Fő beavatkozási területei: állampolgárság; otthonteremtés és családalapítás; karrier; szabadidő. A program célja a magyar fiatalok Magyarországon tartása, megfelelő társadalmi, gazdasági, kulturális környezet megteremtésével.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia
Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – Mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011–2020)
A Nemzeti Stratégia a társadalmi felzárkózásának kulcskérdéseként tekint a hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítására, a szegénység átörökítésének megakadályozására. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit szükséges meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyeik javításában.

2.1.2.Helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumok, koncepciók
Szolgáltatás-tervezési koncepciók Sopron

2.1.3.Sopron Megyei Jogú Város társadalmi befogadást erősítő projektjei
Családbarát önkormányzati díj elnyerése; kismamák gyermekes szülők segítése – idősbarát önkormányzati címre is pályáztunk, 2012.évben oklevelet kaptunk.
Soproni Szociális térkép 2007. évben.

2.1.4.Sopron Megyei Jogú Város partnerségével megvalósuló, társadalmi befogadást erősítő projektek –
Szociálpolitikai konferenciák Sütő Teréz, Soproni Szociális Intézmény és az Önkormányzat szervezésében.
TÁMOP 5.4.9.-11/1-2012-0030 „A szociális alapszolgáltatások kliensprofil alapú összekapcsolása. Hatékony szerepvállalás a belső migráció szociális problémáinak kezelésében”
ÁROP -1.A.3-2014-0077 „Esélyegyenlőségi programok összehangolása a soproni járás területén”

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Az Országgyűlés 2013. január 1. napjától hatályon kívül helyezte a többcélú kistérségi társulásokról szóló 2004. évi CVII. törvényt, valamint a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvényt. 2013. január 1-jétől Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) IV. fejezete (87-95. §) rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. A Mötv. 146. §-a 2013. június 30-ig kötelezővé teszi a 2013. január 1. előtt létrejött önkormányzati társulási megállapodások felülvizsgálatát.

A 2006. december 22-én – 2007. január 1-jei hatállyal – létrejött a Sopron és Környéke Szociális - Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulásról szóló megállapodás felülvizsgálata megtörtént, melynek eredményeként 2013. június 3. napjától a korábbi társulási megállapodást a társult önkormányzatok módosították.
A Társulási Tanács első ülésén a 3/2013. (VI.6.) TT határozatban megállapította, hogy a települések képviselő-testületei által módosított Társulási Megállapodást elfogadták, továbbá a Társulási Tanács az 5/2013. (VI.6.) TT határozattal, 2013. július 1. nappal megalapította a Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete költségvetési szervet.
A Társulás célja, hogy a Társulás keretében a szerződő települési önkormányzatok képviselőtestületei meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási ellátási formákat közösen szervezzék meg annak érdekében, hogy a társult települések minden lakója számára lehetőség nyíljon ezen szolgáltatások igénybevételére. A Társulás a közös fenntartású intézmény útján az alábbi feladatokat látja el:

- gyermekek átmeneti otthonában elhelyezettek ellátása
- családok átmeneti otthonában elhelyezettek ellátása
- családsegítés
- támogató szolgáltatás
- gyermekjóléti szolgáltatás

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program elkészítése során felhasználásra kerültek a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete által meghatározott adatbázisok adatai, a TEIR információs rendszer rendelkezésre álló adatbázisai, továbbá releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adatai, az önkormányzat által gyűjtött adatok, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatás és korábban elkészült helyi koncepciók és stratégiák adatai és elemzései is.
Mivel az adatok nem álltak teljes körűen rendelkezésre, így a helyzetelemzés csak részben képes eleget tenni azon elvárásnak, amely szerint objektív, számszerű adatsorokból vonjon le következtetéseket, ugyanakkor Sopron MJV Önkormányzatának nem állt módjában az adathiányokra vonatkozó, a program megírásához kapcsolódó kutatásokat elvégezni.
Ugyanakkor a helyzetelemzés részét képezik, az adatgyűjtésen túl, egy-egy részterület kompetens szakembereinek tényeken és szakmai tapasztalataikon alapuló megállapításai és következtetései is, melyek nagymértékben segítették a hátrányos helyzetű célcsoportokhoz kapcsolódó helyi szintű tényfeltárást és a problémák beazonosítását.

Rendelkezésre álló adatok:

2. sz. táblázat - Állandó lakónépesség száma, számának változása

állandó népesség száma 2014.	***fő***
nő	*n.a. fő*
	n.a. %
férfi	*n.a. fő*
	n.a. %
0-2 évesek	*1 604 fő*
	2,73 %
0-14 éves nők	*4 339 fő*
	7, 39 %
0-14 éves férfiak	*3 496 fő*
	5, 95 %

15-17 éves nők	*1125 fő*
	1, 91 %
15-17 éves férfiak	*954 fő*
	1,62 %
18-54 éves nők	*17 587 fő*
	29,98 %
18-59 éves férfiak	*12 783 fő*
	21,79 %
60-64 éves nők	*1 968 fő*
	3,35 %
60-64 éves férfiak	*1 713 fő*
	2,92 %
65 év feletti nők	*6 542 fő*
	11,15 %
65 év feletti férfiak	*3 960 fő*
	6,75 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

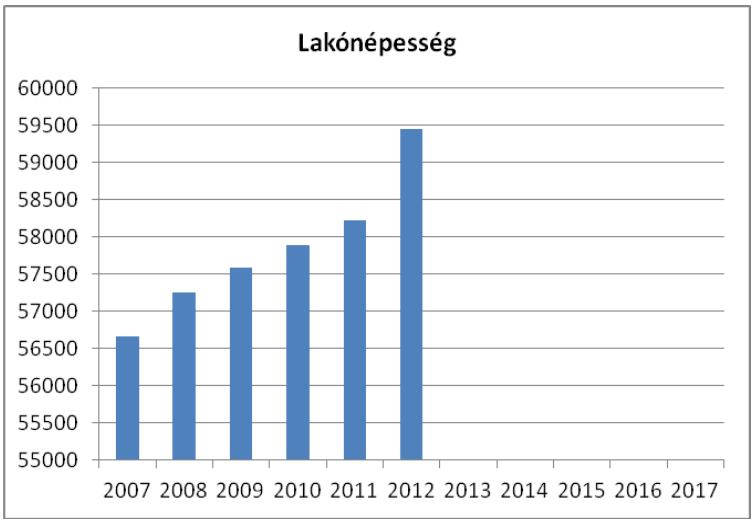

A táblázatból egyértelműen láthatjuk a lakónépesség változásának arányát. A bázisévet tekintve következtethetünk arra, hogy a lakosság növekvő tendenciát mutat. 2007-től 2012-ig a lakónépesség száma 2783 fővel nőtt. *Sopron hosszú ideig elszigetelt határszéli város volt, annak minden jó és rossz következményével. Napjainkra Sopron befogadó várossá vált, lakosságszáma gyorsabban növekszik, mint azt a hivatalos statisztikák mutatják. Az intézményrendszernek nagy kihívást jelent, hogy megfeleljen a megnövekedett igényeknek. Az országon belüli migráció egyik célállomása lett városunk, ami az esélyegyenlőségi munka szervezését és súlypontjait is megváltoztatja.*

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

	fő			**%**	
	nők	**férfiak**	**összesen**	**nők**	**férfiak**

nő	30681	27533	58214	53%	47%
0-2 évesek					
0-14 éves	3931	4238	8169	48%	52%
15-17 éves	857	841	1698	50%	50%
18-59 éves	15273	17039	32312	47%	53%
60-64 éves	2242	1741	3983	56%	44%
65 év feletti	5989	3674	9663	62%	38%

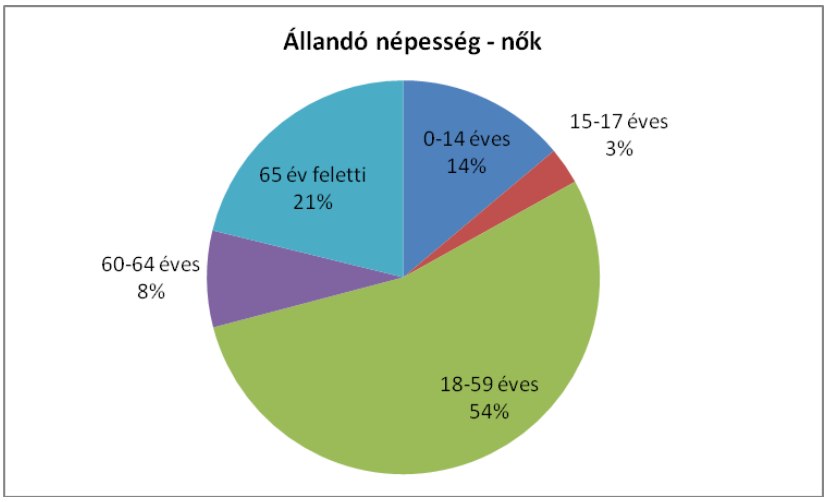

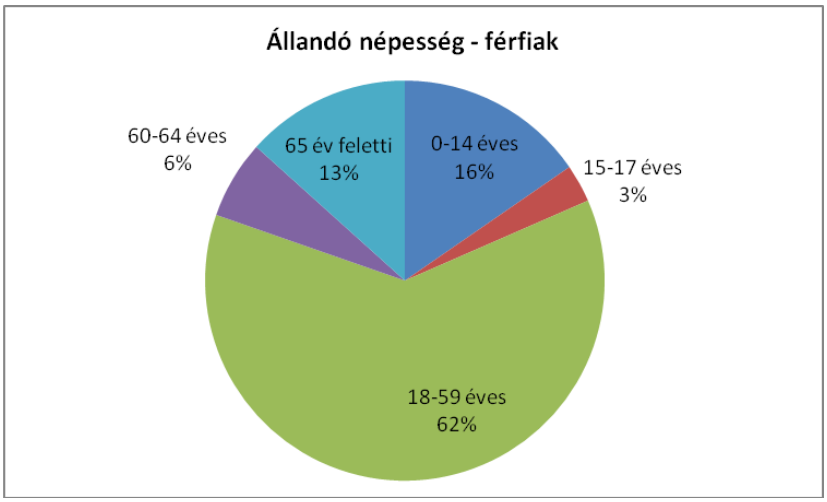

A táblázatból kiolvasható a lakónépesség eloszlása nemek illetve korcsoportok szerint. A kimutatás több korcsoportot vizsgál, melyek 0-14 évesek, 15-17 évesek, 18-59 évesek, 60-64 évesek és a 65 év felettiek.

Állandó vándorlások egyenlege

Év	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	1317	891	426
2009	1182	853	329
2010	1139	843	296
2011	1229	887	342

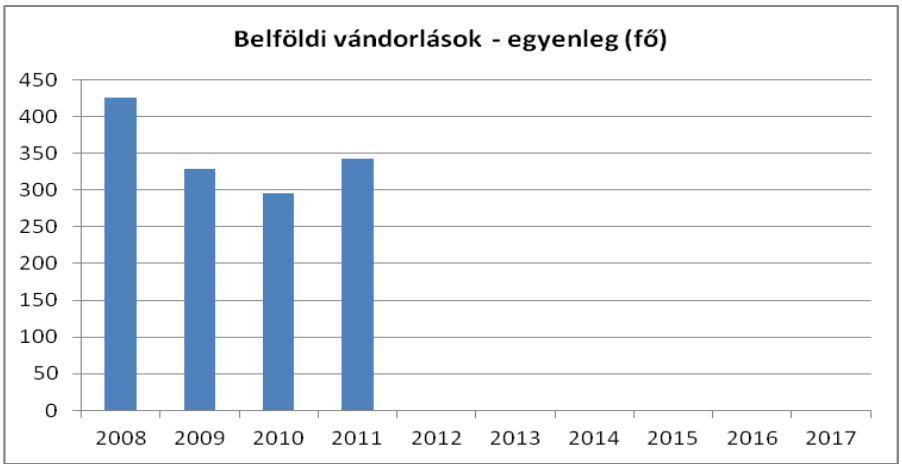

A belföldi népességvándorlás a népesség országon belüli térbeli, földrajzi mozgását követi nyomon, hiszen az egyes területeken a népesség száma nemcsak a természetes születésből és halálozásból adódóan változik, hanem a népesség vándorlása miatt is.
Jellege szerint a belföldi vándorlás lehet:

- állandó: amikor állandó lakhely-változtatás történik, azaz valaki véglegesen más településre költözik
- ideiglenes: amikor az állandó lakhely fenntartásával költözik el valaki egy másik településre, és ott tartózkodási helyet létesít. Tovább bonyolítja a besorolást, hogy ideiglenes vándorlásnak minősül az is, ha valaki az egyik tartózkodási helyről egy másik tartózkodási helyre költözik.

A statisztikai adatokból láthatjuk, hogy Sopronban a lakónépesség oda- illetve elvándorlása nincs arányban egymással, melynek oka a Sopronba települő családok magas száma illetve a határ közelsége miatti külföldi munkavállalás lehetősége. A városunkba történő odavándorlás szinte teljes egészét ezzel magyarázhatjuk. A városunkból történő elvándorlásnak elsődleges oka, hogy a Sopron vonzáskörzetében munkát találó családok jó része városunkat nem végső letelepedési szándékkal keresi fel, csupán mint egy megállóként tekintenek Sopronra a nyugati letelepedés előtt.

Természetes népességfogyás illetve –szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	602	628	-26
2009	545	760	-215
2010	571	696	-125
2011	545	650	-105

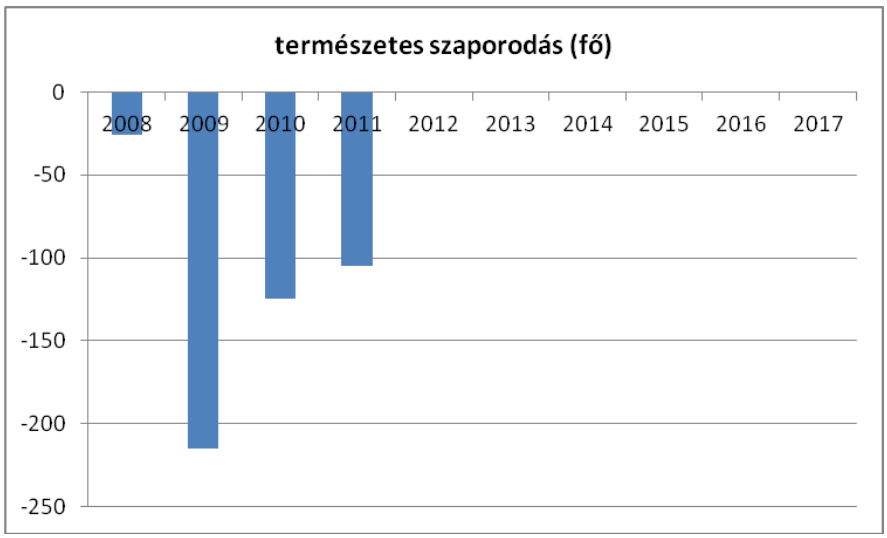

A népesség változására minimális mértékben gyakorol hatást a természetes népességszaporulat, illetve a születésekhez képest magasabb halálozási arány. Összességében tehát a minimális mértékű természetes fogyás nincs hatással a nagymértékű népességnövekedésre, melynek elsődleges oka az odavándorlás.

Munkanélküliségi ráta, regisztrált munkanélküliek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	20242	19541	39783	292	1,4%	274	1,4%	566	1,4%
2009	20240	16155	36395	499	2,5%	548	3,4%	1047	2,9%
2010	20311	19604	39915	510	2,5%	418	2,1%	928	2,3%
2011	18372	19621	37993	327	1,8%	274	1,4%	601	1,6%
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat	386	nincs adat	341	nincs adat	727	nincs adat

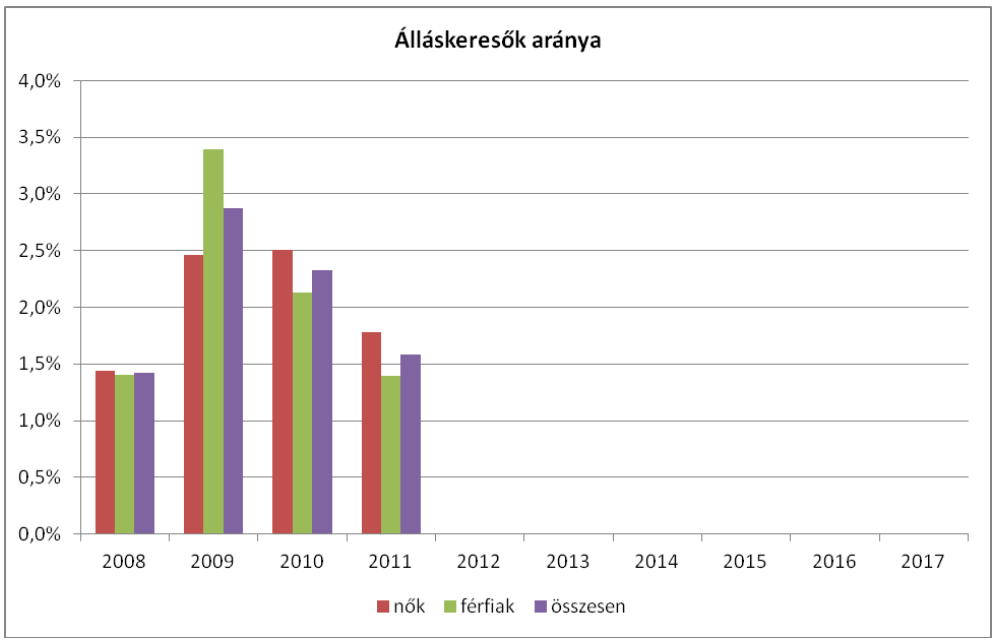

A fenti táblázatok illetve diagramok a nyilvántartott álláskeresők, illetve a regisztrált munkanélküliek számát, arányát mutatják.

A regisztrált munkanélküliek táblázatából látható, hogy összességében a 2009-es kimagasló munkanélküli szám után (mely elsősorban a gazdasági válság eredménye) folyamatos csökkenés tapasztalható.

Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	39783	327	0,8%
2009	36395	531	1,5%
2010	39915	633	1,6%
2011	37993	315	0,8%
2012	nincs adat	227	nincs adat

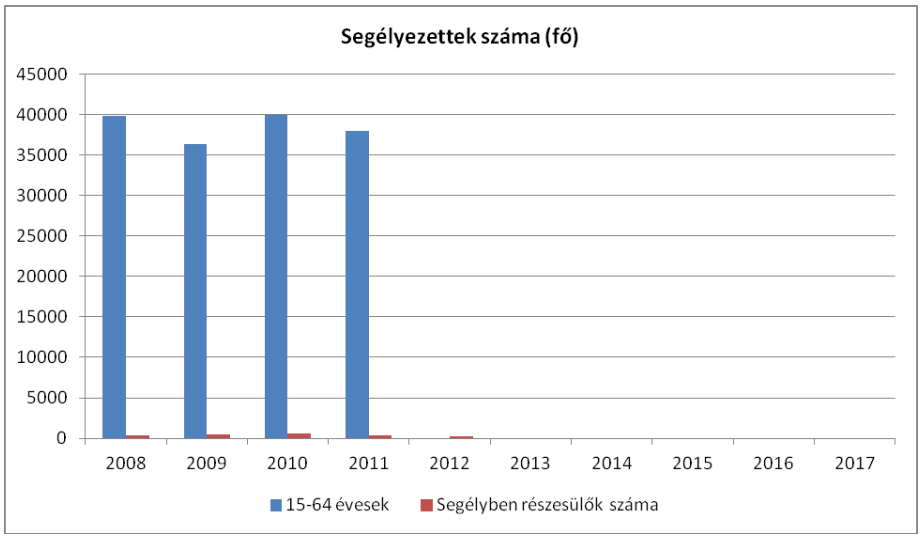

A fenti táblázat az álláskeresési járadékban részesülők számát mutatja településünkön.
A rendelkezésre álló adatokból láthatjuk, hogy a lakónépesség számához képest a segélyben részesülők száma alacsony, és a már említett 2009-es kimagasló értékek után folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

A következő táblázatból ugyanezen témakörben kiolvasható, hogy a nyilvántartott álláskeresőkből hány százalék jogosult álláskeresési járulékra.

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	566	327	57,8%
2009	1047	531	50,7%
2010	928	633	68,2%
2011	601	315	52,4%
2012	727	227	31,2%

A járadékra jogosultak adataiból látható, hogy a legtöbb álláskereső 2009-ben volt, azonban az álláskeresési járulékra jogosultak aránya 2010-ben volt a legmagasabb. Az álláskeresési járulékra jogosultak aránya 2010-es évtől folyamatos csökkenést mutat.

Napközis tanulók száma az általános iskolákban

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	2207	1832	4039	1728	42,8%
2011/2012	2308	1820	4128	1800	43,6%

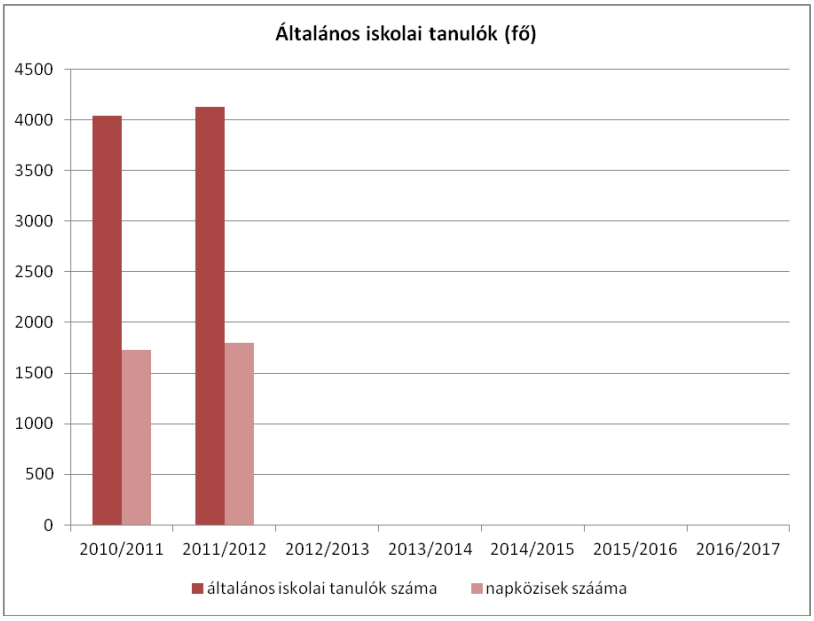

A napközis tanulók számának vizsgálatához szükséges ismernünk a településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszámát. Az általános iskolai tanulók száma a 2011/2012. tanévben 4128 fő volt, valamint a táblázatból kiolvasható, hogy ugyanebben a tanévben 43,6% volt a napközis gyermekek aránya.

Gyermekcsoportok száma, óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	2163	80	1832	21	1773	3
2009	2304	79	1829	21	1776	2
2010	2323	80	1889	21	1965	3
2011	2431	80	1899	21	2026	3
2012	2512	80	1899	21	2230	3

A táblázat mutatja, az óvodai gyermekek számát, a gyermekcsoportok számát, óvodai férőhelyek számát, az óvodai feladat ellátási helyek számát, illetve az óvodai gyógypedagógiai csoportok számát. Láthatjuk, hogy a gyermekek száma nagyobb az óvodába beírt gyermekek számánál. Mind a gyermeklétszám, mind az óvodába beírt gyermekek száma növekvő tendenciát mutat, mely szoros kapcsolatban áll a már említett népességnövekedéssel is. A férőhelyszám, illetve az óvodába beírt gyermekek száma 2010-ig összhangban volt egymással, a 2009/2010. nevelési évtől az óvodába beírt gyermekek száma mindenhol meghaladta a férőhelyek számát, mely magas csoportlétszámokat eredményezett. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a felvett gyermekek száma nem haladta meg, bár egyre inkább közelít a törvény által meghatározott maximális csoportlétszámokhoz.

Házi gyermekorvosok száma

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	25	9
2009	0	25	9
2010	0	25	9
2011	0	25	9
2012	0	25	9

A házi gyermekorvosi körzetek illetve gyermekorvosi ellátás tekintetében változást nem tapasztalhatunk.

Bölcsődei adatok

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma

2008	5	264	303
2009	5	274	303
2010	5	269	303
2011	5	298	303
2012	5	302	303

A városban működő bölcsődék évről évre emelkedő számú beíratott gyermekkel, szinte 100%-os kihasználtsággal működnek.

Fogyatékosokra vonatkozó adatok

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	912	23
2009	974	27
2010	910	29
2011	897	26
2012	903	33

A fogyatékosokra vonatkozóan nem rendelkezünk pontos és releváns adattal.

Nyugdíjban részesülők adatai

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	6412	10964	17376
2009	6525	10784	17309
2010	6574	10777	17351
2011	6652	10841	17493
2012	6705	10919	17624

A táblázat megmutatja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak és nők számát, valamint az összlétszámot.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságot illető deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira

vezethetők vissza). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca": a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.
A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdésként" való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012.)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezeket a személyeket,

csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az Európai Unióban jellemző szegénységi ráta alapján a jövedelmi szegénység Magyarországon immáron 15 éve európai vonatkozásban közép-mezőnyben foglal helyet. Ezen mutató alapján azoknak a szegényeknek az arányáról kapunk képet, akiknek a háztartáson belül az egy főre jutó jövedelme nem éri el a középjövedelem 60%-át. Jelen állás szerint és az említett ráta alapján a magyar társadalom mintegy 14%-a tekinthető szegénynek.

Laekeni indikátor korcsoportok szerint

Korcsoport/év	2008	2009	2010	2011	*2012.*
Összesen	**12,4%**	**12,4%**	**12,3%**	**13,8%**	***14,0%***
0-17	19,7%	20,6%	20,3%	23,0%	*22,6%*
18-24	18,1%	17,7%	17,0%	18,9%	*19,8%*
25-49	12,5%	13,0%	12,7%	13,8%	*13,6%*
50-64	8,5%	7,8%	8,6%	11,0%	*13,5%*
65 -	4,3%	4,6%	4,1%	4,5%	*6,0%*

Forrás: A társadalmi kirekesztődés nemzetközi összehasonlítására szolgáló indikátorok. KSH Statisztikai Tükör 2012/72: 2.6,0%

A mélyszegénység a jövedelmi szegényeken belül azokat a háztartásokat érinti elsősorban, ahol nincs munkajövedelemmel rendelkező családtag, illetve az országos átlag többszöröse a szegénységi kockázata az egyszülős háztartásoknak és a három és annál több gyermeket nevelő családoknak is. A gyermekszegénység sajnálatosan jól ismert problémája tovább fokozódott: immáron a 0-17 éves korosztály *22,6 5* számít jövedelmi szegénynek, míg a fiatalok (18-24) körében is jóval az országos átlag fölött alakul a szegénységi ráta, mintegy *19,8%*-ot tesz ki.

A mélyszegénységgel szoros kapcsolatban lévő, foglalkoztatott nélküli háztartások aránya az utóbbi években stagnál, illetve - a 2005-2009 közötti évek romló munkanélküliségi rátájának, *a 2010 – 2015. közötti évek* javulása után - minimális csökkenést mutat. Ennek oka, hogy bizonyos mértékben nőtt a 100 háztartásra jutó foglalkoztatottak számát megadó mutató a soproni háztartások körében.

100 háztartásra jutó foglalkoztatottak száma Sopronban (fő)

1980	1990	2001	2011
133	122	112	114

Forrás: 2011-es népszámlálási adatok, nepszamlalas.hu, 4.2.1.1 tábla

Sopron társadalmára vonatkozóan nem állnak rendelkezésre a jövedelmi helyzetre nézve olyan adatok, amelyek alapján pontosan meg lehetne állapítani a jövedelmi szegények, illetve a mélyszegénységben élők arányát, jellemzőit. Az országos adatok azonban a helyzetelemzés más fejezetei számára is útmutatóul szolgálnak a veszélyeztetett társadalmi helyzetek tekintetében.

A fenti problémák további feloldásához felhasználható elemek: a családtámogatási rendszer, foglalkoztatást támogató rendszer, *közfoglalkoztatási program*, védett munkahely, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, adósságkezelés.
A helyzet további javulását akadályozó problémák: a segítő programok rövid időintervallumai, a kizárólagosan szociális juttatásokból élő családok jelentős hányada, az elsődleges munkaerő-piaci állások alacsony kínálata és az alacsony iskolai végzettségű emberek számára munkalehetőség hiánya.
A további problémák megoldásához lehetőséget kínálhatnak a roma fiatalok részére nyíló ösztöndíj programok, támogatott képzések, részmunkaidős állások létrehozása, tehetségkutatás és gondozás.
Ugyanakkor veszélyt jelent a fentieken túl az, hogy a támogatott, szakmai képzések jelentős része nem piacképes.

A legfontosabb célkitűzés a stabil jövedelemszerző tevékenység biztosítása az elsődleges munkaerőpiacon. Ehhez szükséges piacképes támogatott képzések indítása, részmunkaidős és védett munkahelyek létesítése, valamint hosszú távú foglalkoztatási programok szervezése.
A fentiek biztosításához szükséges intézkedések lehetnek: a munkaerőpiac igényeinek pontosabb felmérése, ehhez igazított képzési rendszer továbbfejlesztése, de elsősorban a képzésekhez szükséges anyagi források biztosítása.

A szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelemnek a növekedésre és a foglalkoztatásra, valamint a modern és hatékony szociális védelemre kell épülnie. Ezen kívül az innovatív szociális védelmi beavatkozás mellett szociálpolitikai intézkedések széles körére van szükség, beleértve a célirányos oktatást, szociális ellátást, a lakáskörülmények javítását, az egészségügyet, a munka és a magánélet összeegyeztethetőségét és a családpolitikát – csupa olyan területet tehát, amelyeken a jólléti rendszerek eddig kiegészítő programokkal próbáltak beavatkozni.
A romák társadalmi és gazdasági integrációja kétirányú folyamat, amely megköveteli úgy a többség, mint a roma közösségek tagjai gondolkodásának megváltoztatását. A romák társadalmi kizáródása mind a mai napig a kölcsönös bizalmatlanság, az agresszió, az előítéletek állandósulását, a biztonságérzet csökkenését eredményezte. Ezt a helyzetet, mint a 21. századi együttélés és a fenntartható társadalmi és gazdasági növekedés korlátját kell felszámolni.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az 1990-es rendszerváltás utáni években Sopron mind munkaerő-piaci, mind gazdasági tekintetben, hasonlóan a nagyobb városokhoz, bizonyos szintű válságot élt át. A változások következtében Sopronban is munkahelyek ezrei tűntek el, az iparban foglalkoztatottak aránya 22%-ra esett vissza, a regisztrált munkát keresők száma 1990 és 1993 között 345-ről 1045-re emelkedett.

A foglalkoztatottak számának csökkenése, az inaktívak, a munkaerőpiacról tartósan kiszorultak, a nyugdíjszerű ellátásokban részesülők növekvő létszáma nagy kihívások elé állította a város átalakuló szociális ellátórendszerét. Az 1990-es évek első felében jelentős mértékben bővült a különböző szociális támogatásokat és szolgáltatásokat igénybevevők köre. A rendszeres és átmeneti segélyre szorulók száma 1990 és 1993 között közel 70%-kal, az anyagi okok miatt veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 1990 és 1997 között a többszörösére emelkedett.
A romló gazdasági feltételek ellenére a város költségvetésének egyre nagyobb hányadát volt kénytelen szociális kiadásokra (segélyezés, szociális étkeztetés, szociális intézmények fenntartása, a szociális területen dolgozó civil szervezetek támogatása, beruházás, stb.) fordítani. 1990-ben a teljes városi költségvetés 8,1, 1993-ban 11,2%-át jelentették a szociális kiadások. Munkahelyek megszűnése, a jelentős létszámú szakképzetlen munkaerőt foglalkoztató vállalatok, üzemek bezárása Sopronban és környékén is az itt élő romák helyzetének további leromlásához vezetett.

Az 1980 – 2011 között lebonyolított népszámlálások adatai szerint 3 évtized alatt a Sopronban élő foglalkoztatottak száma közel 24%-kal csökkent. A soproni háztartásokra átlagosan 1980-ban 1,33, 1990-ben 1,22, 2001-ben 1,12, 2011-ben 1,14 foglalkoztatott jutott. Az adatokat tovább bontva látható, hogy 2001-ben a soproni háztartások 39,75%-ában, 2011-ben már 41,33%-ában nem volt foglalkoztatott.

Háztartások és azon belüli foglalkoztatottak aránya

év	háztartások közül			háztartásokban nincs foglalkoztatott, csak			Összes háztartás (db)
	1	2	3 és több	munkanélküli	inaktív kereső	eltartott	
	foglalkoztatottal rendelkezik (db)			(db)			
2001	6885	4926	941	632	6811	804	20999

2011	8013	4332	780	1180	6957	1323	22585

Forrás: BMK Munkaügyi Központ

A nyilvántartott munkanélküliek száma az ezredforduló előtti és az azt követő néhány évben 500–900 fő körül mozgott, a városi munkanélküliségi mutató 2013 márciusáig, folyamatosan csökkenő mértékben ugyan, de az országos átlag alatt maradt. Ugyanakkor a 2008-tól kibontakozó gazdasági válság hatására a munkát keresők száma 2009-re megközelítette az addig legmagasabbnak számító 1993-as értéket, de azóta javuló tendenciát mutat.

A regisztrált álláskeresők számának változása Sopronban
2008-2012

év	**15-64 év közötti lakónépesség (fő)**			**nyilvántartott álláskeresők száma (fő)**					
	nő	**férfi**	**összesen**	**nő**		**férfi**		**összesen**	
	fő	**fő**	**fő**	**fő**	**%**	**fő**	**%**	**fő**	**%**
2008	20242	19541	39783	292	1,4%	274	1,4%	566	1,4%
2009	20240	16155	36395	499	2,5%	548	3,4%	1047	2,9%
2010	20311	19604	39915	510	2,5%	418	2,1%	928	2,3%
2011	18372	19621	37993	327	1,8%	274	1,4%	601	1,6%
2012	nincs adat	nincs adat	0	386	nincs adat	341	nincs adat	727	nincs adat
2013	*23021*	*21761*	*44353*	*317*	*1,4%*	*423*	*1,9%*	*740*	*2%*
2014	*21060*	*19188*	*40248*	*179*	*0,8%*	*231*	*1,2%*	*410*	*1%*

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*
2009	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*
2010	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*
2011	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*
2012	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*
2013	*na*	*na*	*128*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*
2014	*na*	*na*	*79*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*

Összességében a gazdasági válság munkaerő-piaci sokkját (2009) megelőző évhez, 2008-hoz képest a magyar foglalkoztatási ráta uniós átlaghoz vett elmaradása – a konvergencia ellenére – továbbra is igen alacsonynak számít. A válságot kísérő, mintegy 150 ezer fős foglalkoztatás-csökkenést követően 2010-től kezdett lassan emelkedni a hazai foglalkoztatás. Az éves növekedés üteme 2011-ben még minimális, amely 2012-ben és 2013-ban és 2014-ben egyaránt erősödött. Összességében 2013-ban, és 2014-ben az álláskeresők aktiválását a közfoglalkoztatás dominálta.

Az elmúlt időszakban nem csupán a munkanélküliek száma emelkedett, hanem a korábbiakhoz képest változott a regisztráltak iskolai végzettség szerinti összetétele is: az 1990-es évekhez képest nagyobb arányban jelennek meg az álláskeresők között a középfokú és a főiskolai, egyetemi végzettséggel rendelkezők, köztük a pályakezdő fiatalok.
2012 decemberében a nyilvántartott álláskeresőkön belül 27,37% volt az 50 év felettiek és 12,65% a 25 év alattiak aránya, 21,2%-uk legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett.

Az adatok alapján a nyilvántartott álláskeresők száma stagnál, illetve egy kis fokú csökkenést mutat.

Napjainkra a munkaerő-piac alaposan átrendeződött. A törvényi változások és a piaci tényezők is alakították a mai helyzetet. A városba és környékére települt munkahelyek miatt folyamatos a munkaerő-felvétel betanított munkások számára. Ausztria munkaerő-felvevő hatása erősen érvényesül, ezért a városban hiányszakmák is jelentkeztek. Emellett jelen van a tartós munkanélküliség is, a magasabb végzettségű, speciális szaktudású pályakezdők és az 50 év felettiek elhelyezkedési esélyei nem javultak.

nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**fő**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
		566	**1047**	**928**	**601**	**727**	**2704**	**1152**
20 éves és fiatalabb	fő	2	11	11	7	9	63	20
	%	0,4%	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%	2,3%	1,73%
21-25 év	fő	52	99	85	45	83	346	116
	%	9,2%	9,5%	9,2%	7,5%	11,4%	12,8%	10,69%
26-30 év	fő	75	131	102	71	85	373	177
	%	13,3%	12,5%	11,0%	11,8%	11,7%	13,8%	15,36%
31-35 év	fő	90	166	146	94	97	412	136
	%	15,9%	15,9%	15,7%	15,6%	13,3%	15,23%	11,80%
36-40 év	fő	74	162	129	80	109	412	179
	%	13,1%	15,5%	13,9%	13,3%	15,0%	15,23%	15,53%
41-45 év	fő	68	124	121	69	58	306	124
	%	12,0%	11,8%	13,0%	11,5%	8,0%	11,31%	10,76%
46-50 év	fő	67	123	99	57	87	299	133
	%	11,8%	11,7%	10,7%	9,5%	12,0%	11,005%	11,54%
51-55 év	fő	78	129	119	73	84	411	132
	%	13,8%	12,3%	12,8%	12,1%	11,6%	15,2%	11,45%
56-60 év	fő	56	96	111	96	94	82	135
	%	9,9%	9,2%	12,0%	16,0%	12,9%	3,03%	11,71%
61 év felett	fő	4	6	5	9	21	nincs adat	nincs adat
	%	0,7%	0,6%	0,5%	1,5%	2,9%	nincs adat	nincs adat

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	**nyilvántartott/regisztrált munkanélküli**			**180 napnál régebben regisztrált munkanélküli**					
	fő			**fő**			**%**		
	nő	**férfi**	**összesen**	**nő**	**férfi**	**összesen**	**Nő**	**férfi**	**összesen**
2008	292	274	566	87	75	162	29,8%	27,4%	28,6%

2009	499	548	1047	202	215	417	40,5%	39,2%	39,8%
2010	510	418	928	226	163	389	44,3%	39,0%	41,9%
2011	327	274	601	136	87	223	41,6%	31,8%	37,1%
2012	386	341	727	148	94	242	38,3%	27,6%	33,3%
2013	*252*	*264*	*516*	*32*	*37*	*69*	*46,37%*	*53,62%*	*13,37%*
2014	*168*	*167*	*335*	*31*	*19*	*50*	*62%*	*38%*	*14,92%*

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mint az adatok is mutatják az elhelyezkedési kedv fellendült, ezért a nyilvántartottak száma csökkent.

Összegzés:
A fentiekben bemutatott helyzet kezelésében stabil támpontot jelent az, hogy a munkaügyi szervezet több mint 20 éves tapasztalattal rendelkezik a Sopronban és környékén munkát keresők regisztrációjában, támogatások megállapításában, különböző munkaerő-piaci programok lebonyolításában, folyamatok elemzésében, értékelésében, partnerségek szervezésében, projektek előkészítésében. Az innovatív foglalkoztatáspolitikai programok kidolgozásához és megvalósításához szükséges humán erőforrás rendelkezésre áll a városban működő intézményekben, egyházi és civil szervezeteknél, valamint az egyetemen.
A problémák kezelésére lehetőséget kínálhat az aluliskolázott csoportok újratermelődését csökkentő oktatási programok indítása; illetve az iskolai hátrányok mérséklését célzó felnőttoktatási programok kialakítása és megvalósítása szükséges. Az iskolai lemorzsolódás csökkentésére is hangsúlyt kellene fektetni. A munkaerőpiacról kiszorulók munkatapasztalat szerzését, a munka világába való át/visszavezetését célzó, a közfoglalkoztatás keretében megvalósítandó, képzéssel kiegészített projekteket szükséges indítani.
A megoldási lehetőségek érvényesülését veszélyeztetik azok a tények, hogy a munkanélkülieken belül a több mint 180 napja munkát keresők (33,3%) és a 25 év alattiak (21,2%) aránya igen magas.

Célok, fejlesztési irányok és legfőbb intézkedések meghatározása: Elengedhetetlen a foglalkoztatottak számának növelése, a munkanélküliek és ezen belül a tartós munkanélküliek, valamint a 25 év alatti munkanélküliek számának csökkentése. Az oktatási intézmények munkaerő piacra történő előkészítő/felkészítő szerepének erősítése szükséges. A városi gazdaság fejlesztése, gazdaságfejlesztési projektek indítása ajánlott. A szabad munkaerő Sopronba történő áramlásának mérséklése érdekében tenni kell a megyén belüli vidéki gazdasági centrumok (Csorna, Kapuvár, Mosonmagyaróvár) erősítéséért és az ún. kiemelt gazdasági térségek nyújtotta lehetőségek kihasználásáért (támogatások, adókedvezmények, stb.). A munkahelyek teremtését célzó városi befektetéseket ösztönözni kell. A munkaerőpiacról kiszorultak részére átképzés, vagy a magasabb iskolai végzettség megszerzését támogató felnőttképzési programok indítása szükséges. *Javasoljuk felnőttképzés keretében nappali tagozaton általános iskolai oktatás indítását 16 évet betöltött fiatalok számára.*
A foglalkoztatás bővítését, a szociális hátrányok mérséklését és a szociális szolgáltatások fejlesztését célzó városi projektek közötti koordináció megvalósítását, a projektek hatékonyságának és hasznosulásának vizsgálatát kell megvalósítani a finanszírozás lejárta után is, a kedvező tapasztalatokat pedig be lehetne építeni további projektekbe.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága
Regisztrált álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint

év	**nyilvántartott álláskeresők száma összesen**	**A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint**		
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	**8 általános**	**8 általánosnál magasabb iskolai végzettség**

	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	657	3	0,5%	130	19,8%	524	79,8%
2009	1108	8	0,7%	219	19,8%	881	79,5%
2010	985	7	0,7%	181	18,4%	797	80,9%
2011	692	6	0,9%	120	17,3%	566	81,8%
2012	697	7	1,0%	148	21,2%	542	77,8%
2013	*516*	*9*	*98*	*2013*	*516*	*9*	*98*
2014	*335*	*2*	*87*	*2014*	*335*	*2*	*87*

Forrás: BMKH Munkaügyi Központ

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*
2010	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*
2011	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*
2012	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*
2010	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*
2011	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*
2012	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*	*NINCS ADAT*

Arányaiban az alacsony iskolai végzettségűek kis számban vannak jelen az álláskeresők között.

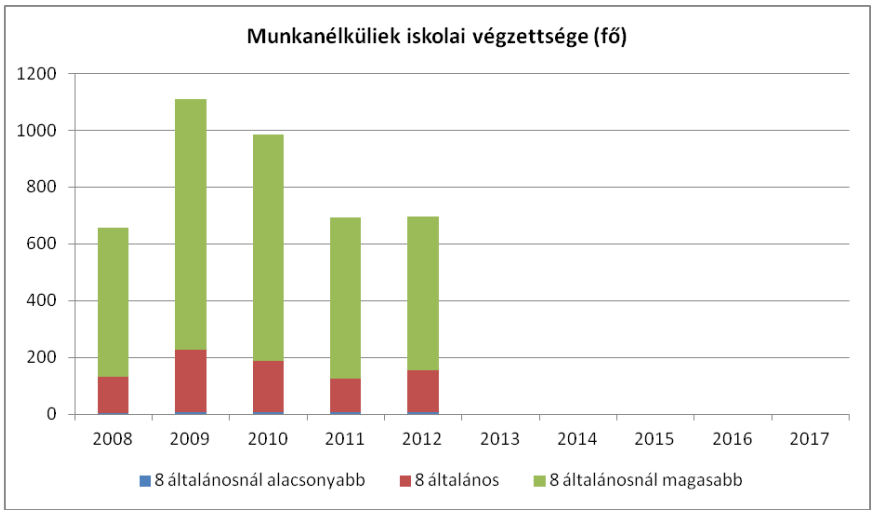

A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan teljesen pontos *helyi* adatok nem állnak rendelkezésünkre, azonban megállapítható, hogy *általában* a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma lakosság volt. Ennek oka, hogy leginkább a szakképzetlen munkát igénylő munkahelyek csökkentek és szűntek meg. További súlyos probléma, hogy az aktív munkavállalásra alkalmas romák közül országos szinten közel 80% a munkanélküli.

c) közfoglalkoztatás

év	**Közfoglalkoztatásban résztvevők száma**	**Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest**	**Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma**	**Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosághoz képest**
2010	94fő	nincs adat	5fő	nincs adat
2011	96fő	nincs adat	11fő	nincs adat
2012	83fő	nincs adat	8fő	nincs adat
2013	*89fő*	*nincs adat*	*6fő*	*nincs adat*
2014	*120fő*	*nincs adat*	*9fő*	*nincs adat*

A Magyar Köztársaság Kormánya 2008. évben hirdette meg az „Út a munkához" programot. A program komplex intézkedésekkel kívánt hozzájárulni ahhoz, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbiaknál fokozottabb mértékben vegyenek részt, valamely közfoglalkoztatási formában. Részvételük két szempontból is fontos: egyrészt a korábban rendszeres szociális segélyben részesülő munkaképes személyek nem veszítik el kapcsolatukat a munka világával, és a segély helyett rendszeres munkajövedelemhez jutnak, másrészt az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók számára a közfoglalkoztatásban való részvétel jelenti a nyílt munkaerőpiacra való visszakerülés első lépcsőjét.
A program alapelve, hogy a társadalmi szolidaritás és az egyéni felelősség együttesen érvényesüljön. Aki képes dolgozni, az munkával járuljon hozzá a közteherviseléshez, ugyanakkor a minimum szintű ellátás továbbra is biztosított legyen az arra rászorulóknak, továbbá a segítségnyújtás és az együttműködéssel szemben támasztott követelmények, valamint ezekhez kapcsolódó szankciók együttesen kerüljenek alkalmazásra. A szociális ellátó rendszer kiépítése és működtetése, a közfoglalkoztatás szervezése a munka minősége függ a város lakosságának szociális helyzetétől, egészségügyi állapotától illetve korösszetételétől.
A társadalmilag és gazdaságilag hátrányos demográfiai tényezők kialakulását a 2008 őszén kirobbant gazdasági világválság csak tetézte. A társadalomra és az államra nehezedő gazdasági és foglalkoztatás politikai hatások a 2009., de legfőképp a 2010. évben felerősödtek. Erőteljes változás figyelhető meg az országon belüli migráció terén is. A nyugati határszél erős vonzást jelent az estleges külföldi munkavállalás, illetve a jobb fizetés reményében, de sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy az elhelyezkedés,a munkavállalás az ide költözött családok körében csekély mértékű, nem váltja be a hozzá fűzött reményeket.
Hátrányos helyzetű csoportok jellemzően az alacsony iskolai végzettségűek, a Gyes-ről, Gyed-ről visszatérő nők a fiatal pályakezdők. Sopron és vonzáskörzetében található a megyében működő vállalkozók 18 %-a, gazdasági és munkaerő-piaci helyzete országos és megyei összehasonlításban is kedvezőnek ítélhető. A térség gazdaságára eddig kedvező hatást gyakorló nyugati idegenforgalom, ami a kereskedelem és a szolgáltató ágazat jelentős fejlődését eredményezte, mára csökkenő tendenciát mutat, de a szolgáltató ágazat húzóerővel bírt a térség gazdaságára.
A gazdasági válság hatására egyre több gyár, üzem zárta be kapuit a 2010. szeptember havi Állami Foglalkoztatási Szolgálat „Út a munkához" program keretében készített statisztika alapján a Nyugat-dunántúli Régióban jelentették a legnagyobb létszámot érintő csoportos létszám – leépítést.
A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők sajnos kiszorulnak a munkaerőpiacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá. Az utóbbi években egyre több azon fiatalok száma is, akik egyáltalán nem találnak munkát, így munkatapasztalatot sem tudnak szerezni.

A tartósan munka nélkül lévő kliensekre jellemző, hogy érdekeiket nehezen érvényesítik, a változásokat nehezen viselik. Nem ismerik az álláskeresési technikákat, nehezen motiválhatók.
A tartós munkanélküliség elszegényedést, a lakhatási körülmények romlását, a szegénység átörökítését idézheti elő, kitörni belőle az idő előrehaladtával egyre nehezebb. Ahhoz, hogy ezen a helyzeten változtatni lehessen, a segélyezési rendszer passzív és aktív eszközeiről, azaz a közfoglalkoztatásban, a munkaerő-piaci programban való részvételére és a képzésre kell a hangsúlyt és a segítés módjait helyezni.
A város aktív korú lakói *közül egy réteg* elszegényedése a munkanélküliségből és jelentős életfeltételbeli hiányosságokból ered. A hiányosság megszüntetésének egyik eszköze a segélyezés. Más eszközök a szegénységet eredményező helyzetnek a megváltoztatását vállalják fel, ilyenek a munkavállaláshoz vezető programok.
Ehhez a szociális ellátórendszernek is változnia kell, mégpedig úgy, hogy a szociális biztonsághoz való jog garantálása mellett az aktivitás megőrzését és az öngondoskodás elvének erősítését, a munkaerőpiacon való elhelyezkedést gátló tényezők felszámolását is biztosítja.
A térség munkaerő-piaci helyzetének elemzése alapján látható, hogy bizonyos tényezők, úgymint az alacsony iskolai végzettség, a képzettség az alkalmazkodó- képesség hiánya, hajléktalanság, rossz egészségi állapot, etnikai, nemi, fogyatékosság vagy életkor alapján történő hátrányos megkülönböztetés a diszkriminatív munkáltatói attitűdök jelentős munkaerő-piaci hátrányok kialakulásához vezetnek. A 2010-es évben sikeres együttműködési megállapodásokat kötöttünk, a városunkban lévő oktatási, nevelési és tűz - és rendvédelmi szervekkel, ahol a vártnál magasabb számban kerültek közcélú foglalkoztattak a munka világába. A „Virágos Magyarországért”országos versenyben való részvétel következtében, a Sopron Holding ZRt-nél megnőtt az igény a közcélú munkások foglalkoztatására, akik nagy részben hozzájárultak az elért hazai és nemzetközi sikerhez.

A közfoglalkoztatás eddigi rendszerét 2011. évtől kezdődően a *Nemzeti Közfoglalkoztatás Programja* váltja fel, amelynek legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget. Mindez a foglalkoztatási és szociális tárgyú jogszabályok módosítása mellett az eddig többféle forrásból finanszírozott közfoglalkoztatási formák átalakulásával is együtt jár. Ezekben a napokban a változások szakmai előkészítése, kodifikációja folyik. Fontos azonban, hogy a közfoglalkoztatás megvalósításában legfontosabb partnereink, az önkormányzatok tájékozódhassanak az elképzelésekről, megismerjék a változások célját, fel tudjanak készülni az új formák alkalmazására.

A Nemzeti Közfoglalkoztatási Program lényege, hogy pályázat keretében igényelhető támogatások felhasználásával valósul meg, és a bürokrácia csökkentésével jár. A benyújtott költségvetés *64 milliárd* forintot tervez fordítani erre a célra. A települési *önkormányzatok*, és az *állami infrastruktúrát* kezelő gazdálkodó szervezetek mellett a program keretében a *kis- és közepes vállalkozások* is részesülhetnek a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó támogatásból.

2011. január 1-től megszűnik a közcélú foglalkoztatás, a munkaügyi kirendeltségek által támogatott közhasznú munkavégzés és a hagyományos központi közmunkaprogram. A közfoglalkoztatás a Munkaerő-piaci Alapból kerül finanszírozásra, a keret felhasználását új kormányrendelet fogja szabályozni. Az új rendszer a munkaügyi kirendeltségekkel való szoros együttműködést, folyamatos párbeszédet feltételez, hiszen a szociálisan hátrányos álláskeresőkről való gondoskodás közös felelősségen alapul. A közfoglalkoztatás csak a munkaügyi kirendeltség közvetítésével valósulhat meg.

2013-ban és 2014-ben a rövid és a hosszabb idejű közfoglalkoztatás mellé bevesztésre került a téli közfoglalkoztatás fajtája, amely szintén növelte a foglalkoztatottak számát. A téli közfoglalkoztatás keretében lehetőségük volt képzéseken részt venni, ami szintén segítette a foglalkoztatottat a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésben. Sopron Megyei Jogú Város a Munkaügyi Kirendeltséggel együttműködve konyhai kisegítő, motorfűrész kezelő és használó, valamint kompetencia - erősítő képzést indított. Figyeltünk arra, hogy városunkban melyek az intézmények, amelyek közfoglalkoztatottakat foglalkoztatnak, illetve városi szinten mely cégek, intézmények meghatározóak munkaerő

piacon. Elmondható, hogy Sopronban sikeres a foglakoztatás, hiszen a közfoglalkoztatottak közül sokan kapnak határozatlan idejű szerződéshez lehetőséget.

A közfoglalkoztatás típusai

1.Önkormányzati HUZAMOSABB IDEJŰ közfoglalkoztatás (napi 6–8 órás munkaidő) Közérdekű célok programszerű támogatása
2. Országos közfoglalkoztatási programok
3. Járási Start Minta Programok

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Sopronban a közfoglalkoztatottak száma folyamatosan növekszik, mivel a városunkban működő nagy vállaltok (TAEG, VÍZMŰ, SOPRONI RENDŐRKAPITÁNYSÁG, KATASZTRÓFAVÉDELEM, GYSEV) bekapcsolódtak közfoglalkoztatás pályázati rendszerébe, így 2013. év végére a munkavállalók száma meghaladja a 100 főt. A Város több programban is részt vesz. A Kistérségi közfoglalkoztatáson kívül, a téli közfoglalkoztatás, és az önkormányzati közfoglalkoztatás is indul.
A foglalkoztatottság e formájánál fontos megemlíteni, hogy ezek a programok a mélyszegénységben élők és romák helyzetén segít. A roma származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését Sopron a Munkaügyi Központ összefogásával, számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. Az Önkormányzat a közfoglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti a munkavállalási esélyeiket.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.) -

	regisztrált vállalkozások száma a településen	*Kis-kereskedelmi üzletek száma*	*vendég-látóhelyek száma*	*állami szektorban foglalkozta-tottak száma*	*kivetett iparűzési adó (ft)*	*befizetett iparűzési adó (ft)*	*működő foglalkoztatási programok száma helyben*	*foglalkoztatási programokban részt vevők száma*
2008	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	2450000	2652576	*1*	*15*
2009	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	2747224	2853592	*2*	*10*
2010	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	2640000	2592190	*0*	*0*
2011	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*	2650000	2766442	*0*	*0*
2012	*nincs adat*	*1464*	*380*	*nincs adat*	2850000	3011876	*1*	*3*
2013	*nincs adat*	*1215*	*472*	*nincs adat*	*3064847*	*2939222*	*3*	*23*
2014	*nincs adat*	*1263*	*490*	*nincs adat*	*3215145*	*3063458*	*0*	*0*

Sopron, mint az ország egyik legnyugatibb városa viszonylag jól kiépített, a város valamennyi lakóterületét elérő belső tömegközlekedési- és út -, valamint informatikai hálózattal rendelkezik, a szomszédos régiók felől, valamint a fővárosból, illetve a megyeszékhelyről vasúton, közúton is megközelíthető. Ez a pozíció

kedvező feltételeket biztosít munkahelyteremtő beruházásokra és a Sopronban élő munkaerőnek a városon belüli mozgatására. A különböző munkaerő-piaci és szociális szolgáltatások a városon belül rendelkezésre állnak.
Veszélyt jelent a munkaerőpiacról kiszorult, támogatásra, segítségre szorulók viszonylag nagy száma és a számukra rendelkezésre álló munkahelyek alacsony száma az a tény, hogy még mindig kevés a helyi munkahelyteremtő beruházás.
A foglalkoztatási lehetőségekhez való hozzáférést könnyítené, ha megvalósulna a városrészi elemzések nyomán a közlekedésszervezés összehangolása a meglévő és a tervezett munkahelyek gyors elérhetőségével. Ugyancsak a foglalkoztatási lehetőségeket bővítené a várható városi fejlesztések munkaerő-piaci szükségleteinek, valamint a rendelkezésre álló foglalkoztatáspolitikai támogatásoknak az összehangolása. Ezen túlmenően sok szempontból (infrastruktúra, elérhetőség, közlekedés, stb.) előnyös lenne a város ipari parkjaiban történő fokozott és folyamatos munkahelyteremtés. A lehetőségek érvényesülését veszélyezteti az a tény, hogy a gazdasági válság elhúzódása miatt további munkahelyek szűntek meg, ennek következtében újabb munkaerő-piaci krízishelyzettel volt kénytelen szembenézni a város.
A fenti problémák kezelésére vonatkozó legfontosabb célok az alábbiakban foglalhatók össze:

- a városi munkaerő-piaci közvetítőrendszer hatékonyságának javítása (naprakész információ valamennyi munkáltatótól, személyre szabott közvetítés, visszajelzés),
- az információs tevékenység kiszélesítése a szociális ellátással foglalkozó intézmények és civil szervezetek irányába.

A fejlesztési irányból származtatható javasolt intézkedés: egységes, a szociális szolgáltatásokat biztosító városi intézményekben és szervezeteknél elérhető munkaügyi információs rendszer kialakítása, mely tartalmazza az állás és képzési lehetőségeket, a támogatásokat, érintett jogszabályokat, stb.

Mindezeken túl a regisztrált vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek, valamint vendéglátóhelyek számának változása jelzi a település helyi gazdasági potenciáljának alakulását, valamint tendenciáit. A foglalkoztatási programok száma és az azokban résztvevők létszáma a helyi munkaerő foglalkoztatási integrációjához hiányzó szakképzettségek megszerzési lehetőségére utal. Míg Sopronban és környékén a kiskereskedelmi üzletek száma ismételten, folyamatosan növekszik, a vendéglátóhelyek számának változása minimális.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

	van/nincs	**Felsorolás**
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	*van*	*munkaügyi központ programjai*
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	*van*	*munkaügyi központ programjai*
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	*van*	*szakképző intézmények támogatása, gyakorlati helyek széles köre*
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	*van*	*szakképző intézmények támogatása, gyakorlati helyek széles köre*

Sopronban rendelkezésre áll egy fejlett alap-és középfokú oktatási intézményrendszer, jól képzett pedagógusokkal, innovációra képes szakemberekkel, kiépített pedagógiai szolgáltatásokkal. A továbbtanulást és a későbbi munkaerő-piaci pozíciókat erősen meghatározó, az iskolai, a családból hozott és a települési hátrányok halmozódása a város nyugati lakóterületén működő általános iskolában

koncentráltan jelentkezik. Problémát jelent, hogy a szakképzési szerkezet és a valós munkaerő- piaci igények nem fedik egymást.
A fiatalok foglalkoztatásának javítási lehetőségét kínálja az oktatási, szociális és a foglalkoztatáspolitikai intézményrendszer jelenleginél szorosabb együttműködése, a rendelkezésre álló pályázati források hatékonyabb felhasználása.
Ugyanakkor veszélyt jelent az iskolarendszerből kikerülő, de a munkaerőpiacon esélytelen ifjúsági csoportok további marginalizálódása, különböző devianciák (drog, alkoholizmus, bűnözés, stb.) és az ehhez kapcsolódó szubkultúrák fokozottabb megjelenése.
Fejlesztési célként kell megfogalmaznunk a városba az általános iskolai oktatás megerősítését a felzárkóztatást és az integrációt szolgáló további programokkal, az iskolai szelekció csökkentését, a családok gyermeknevelési funkciójának támogatását, a közép-és szakképző iskolákból lemorzsolódó fiatalok számának mérséklését.
A problémák csökkentése érdekében javasolt fejlesztési irány: az oktatási, család-és gyermekvédelmi intézmények szorosabb együttműködéséhez szükséges feltételek megteremtése, valamint a munkaerőpiacra be nem kerülő fiatalok átmeneti foglalkoztatásához támogatott munkahelyek kialakítása.
A célok eléréséhez kapcsolódó legfőbb intézkedések körében az iskolai szociális munkások és a gyermekek iskolai előmenetelét segítő mentor-tanárok beállítása, ill. további alkalmazása, valamint a pályaválasztási, pályaorientációs és korrekciós tevékenységek és szolgáltatások kiszélesítése jelenik meg.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

	Van/nincs	*Felsorolás*
felnőttképző programok a településen	*van*	*munkaügyi központ, valamint TISZK, illetve szakképző intézmények képzései*
felnőttképző programok a vonzásközpontban	*van*	*munkaügyi központ, valamint TISZK, illetve szakképző intézmények képzései*
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	*van*	*Ökumenikus Segélyszervezet*
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	*van*	*Ökumenikus Segélyszervezet*
Helyi foglalkoztatási programok a településen	*van*	*közfoglalkoztatás, első munkahely garancia programban való részvétel, nyári diákmunka pályázat-családsegítő szolgálat (állásvadász klub)*
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	*van*	*közfoglalkoztatás, első munkahely garancia programban való részvétel, nyári diákmunka pályázat*

Sopron tapasztalatai azt mutatják, hogy a munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek jelentős számban vannak jelen. Közöttük kísérlet történt az együttműködés különböző formáinak kialakítására. Problémát jelent a különböző intézmények és szervezetek közötti együttműködés és a koordináció hiányossága, az a tény, hogy a pályázati kiírások gyakran nem a valódi igényekre épülnek.
Ezek korrigálására ad lehetőséget az egyes szervezetek és szolgáltatások részéről az elkövetkezendő időszakban megvalósítani tervezett feladatok és tevékenységek átgondolása, az eddigi programok hatékonyságának és eredményességének vizsgálata. Az együttműködések szorosabbra fűzésével csökkenthető a veszélye annak, hogy a valódi szükségletek helyett a szervezetek és intézmények sajátos érdekei kerülnek előtérbe.

A probléma feloldására vonatkozó legfontosabb cél:

- az integrációt segítő, a peremhelyzetben levő csoportok számára is könnyen elérhető munkaerő piaci szolgáltatások (nyilvántartás, képzés, közvetítés, tanácsadás, készség-és képességfejlesztés) biztosítása, valamint
- a felnőttképzési intézmények és szervezetek által tervezett képzési programok és a városi munkaerőpiac várható szükségletei közötti összhang megteremtése.

Az ehhez szükséges intézkedés: az Önkormányzat, az intézmények és civil szervezetek együttműködésével a foglalkoztatáspolitikai szolgáltatások biztosítására, fejlesztésére vonatkozó városi koncepció elkészítése.

g) mélyszegénységben élők és romák[2] települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória" behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.
A mélyszegénységben élők és romák önkormányzati intézményekben történő foglalkoztatásával kapcsolatban sem pozitív, sem negatív tények és példák nem fogalmazhatók meg. A közfoglalkoztatás sok tekintetben javítja a nehéz helyzetben lévők foglalkoztatási lehetőségeit.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Érzékeny terület révén elsősorban személyes interjúk, beszélgetések során nyerhetünk olyan információkat, amelyek a munkakeresés során tapasztalt hátrányos megkülönböztetés eseteire utalnak. Fontos azonban odafigyelni arra, hogy megkülönböztessük a megkérdezettek által ténylegesen tapasztalt, átélt diszkriminatív eseményeket azoktól a csak hallomásból ismert és elmesélt történésektől, amelyeket ismerősök ismerősei meséltek. Ezek néha a kollektív mítoszteremtés kategóriájába tartozhatnak és nem biztos, hogy valós megkülönböztetés áll mögötte. Szintén oda kell figyelni arra, hogy nem minden hátrányos megkülönböztetés, amit az egyén úgy él meg. Előfordulhat, hogy valakit nem etnikai hovatartozása miatt utasítanak például el, hanem valós és tényszerű okok miatt, de a sokszor átélt negatív események oly mértékűre fokozzák az egyén érzékenységét, hogy mindent etnicitása elleni támadásként él meg. Tehát nehezen megfogható kategóriáról van itt szó. A gyűjtött adatok csak tájékoztató jellegűek a hátrányos megkülönböztetés problémájának a „levegőben való jelenlétéről" vagy hiányáról.
Fontos megemlíteni a jogszabályi hátteret.
Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. § Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.
Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban-előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

[2] Azt a személyt tekintjük románnak, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

A hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban általánosan elmondható, hogy a helyi nyilvánosság általában keveset tud a jogsértésekről, még kevesebbet annak következményeiről, mindemellett a munkanélküliség növeli a diszkrimináció lehetőségét.
A hátrányos megkülönböztetéssel összefüggő esetek csökkentésének jó eszköze a helyi nyilvánosság különböző fórumainak felhasználása, a diszkriminációs esetek és a következmények bemutatása. Mindemellett szükséges a hátrányos helyzetű csoportok pozitív diszkriminációját célzó városi támogatások és intézkedések kialakítása.

Célok, fejlesztési irányok és legfőbb intézkedések meghatározása: A diszkrimináció visszaszorítása az egyik legfontosabb cél. A hátrányos megkülönböztetés ellen fellépő intézmények és szervezetek szerepének erősítése szükséges. Javasolt a munkáltatók és a hatóságok fokozottabb bevonása az antidiszkriminációs akciók és programok kialakításába. A különböző társadalmi helyzetű lakossági csoportok közeledését segítő városi kezdeményezések, akciók, programok támogatása, valamint antidiszkriminációs képzési programok indítása szükséges. A munkáltatók és a közvetítésben részt vevő munkát keresők folyamatos tájékoztatása javasolt a diszkriminációval kapcsolatos jogszabályokról és a jogsértések várható következményeiről. A kivizsgált, törvénysértő esetek mellett a jó példák, jó gyakorlatok folyamatos közreadása pozitív lehetne. Szükséges lenne a jogvédelmet ellátó személyek és szervezetek elérhetőségének kifüggesztése a munkaügyi, valamint a szociális ellátást végző intézményekben.
A foglalkoztatás terén érvényesülő sajátos hátrány az infokommunikációs készségek hiánya. Ismert, hogy az infokommunikációs készségek elsajátítása komoly lehetőséget biztosít a munkaerőpiacon való elhelyezkedés, az arról való információszerzés, megjelenés a munkaerőpiacon folyamatában. Mint minden speciális csoport esetében, a mélyszegénységben élőknél és romák esetében is speciálisan kifejlesztett, főként gyakorlati ismeretekre, készségekre koncentráló tananyag kifejlesztése célravezető. Mivel ezeknek az embereknek a tudás hiányán kívül az internethez való csatlakozás tárgyi, eszközbeli feltételek hiánya jelenti a legnagyobb akadályt, a konkrét ismeretek átadása mellett a közösségi internetezés lehetőségeinek ismertetése szükséges. Az oktatási–képzési programot olyan akciókkal javasolt hatékonyabbá tenni, melyek az eszközhöz való jutást segítik elő. Az eszközök birtoklásának lehetősége nem csekély motiváló erővel is hathat ennél a célcsoportnál.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: *Települési támogatás, szociális célú tűzifa támogatás, szépkorúak támogatása, temetési támogatás, karácsonyi családtámogatás*
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így : r*endkívüli települési támogatás*
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, adósságkezelési-szolgáltatás.

Az Országgyűlés 1993. február 17-i ülésnapján fogadta el a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló azóta már többször módosított 1993. évi III. törvényt (Szociális törvény). A Szociális törvény az önkormányzatok által nyújtható támogatások keretszabályait tartalmazza. Az ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat az önkormányzatok rendeleteikben állapítják meg. A törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.
Sopron MJV Önkormányzata Közgyűlésének *4/2015. (II.27)* önkormányzati rendelete szabályozza a pénzbeli és természetben nyújtható szociális ellátásokat és a gyermekvédelmi támogatásokat, azok formáit, jogosultsági feltételeit.

Pénzbeli szociális ellátások

- lakásfenntartási támogatás,
- *méltányossági ápolási támogatás*
- *rendkívüli települési támogatás*
- temetési segély,
- krízistámogatás,
- tanulói közlekedési kedvezmény,
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj,
- kisgyermekesek közlekedési támogatása.

Természetben nyújtott szociális ellátások

- köztemetés,
- adósságkezelési szolgáltatás,
- *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény*

A kérelmező lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál, annak területi szociális központjánál nyújthat be kérelmet. Sopronban a Polgármesteri Hivatal Szociális Osztályán Új u. 3. szám alatt.
A pénzbeli ellátások megállapításának feltétele, hogy az igénylő jövedelmi, vagyoni helyzete megfeleljen a törvényben meghatározott feltételeknek. Ha a pénzbeli és a természetben nyújtott ellátásra vonatkozó igényt jogerősen megállapítják, az ellátás a kérelem benyújtásától esedékes. – bizonyos ellátások esetében-
Az időskorúak járadékát *az alanyi és a normatív közgyógyellátást, és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot* 2013. év január elsejétől a Soproni Járási Hivatal állapítja meg. *2014. márciusától az aktív korúak ellátása is a Járási Hivatal hatáskörébe került.* Hivatalunk a kormányrendeletben meghatározott módon a méltányossági alapon folyósított ápolási díjat, *a települési támogatást, azon belül a* lakásfenntartási támogatást, adósság*rendezési támogatást és rendkívüli települési támogatást* utólag, minden hónap 5-éig folyósítja.
Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata természetben (Erzsébet utalvány) folyósított ellátásokat nem biztosít. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében biztosítunk Erzsébet-utalványt.

év	**rendszeres szociális segélyben részesülők**		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)**	
	fő	**15-64 évesek %-ában**	**fő**	**munkanélküliek %-ában**
2008	20	2,47	44	9,1
2009	10	3,91	133	0
2010	7	8,94	238	0,006
2011	7	8,32	337	nincs adat
2012	10	11,7	246	nincs adat
2013	*18*	*nincs adat*	*144*	*nincs adat*
2014	*24*	*nincs adat*	*80*	*nincs adat*

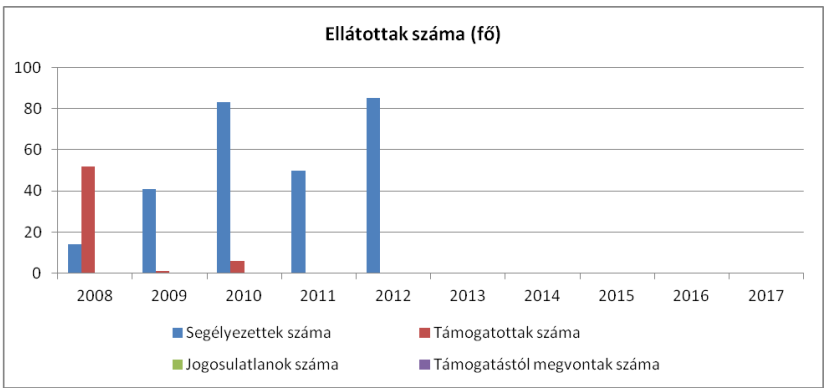

2008 és 2010 között jelentősen csökkent a rendszeres szociális segélyben részesülők száma, rendszeres szociális segélyben az 50%-os egészségkárosodás, valamint 67,5%-os munkaképesség csökkenés mértékre állapítható meg. Ehhez képest nagyon magas a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma. Az Szt. módosításának köszönhetően a számok növekedése csak azon munkanélküliek számának radikális növekedésével magyarázható, akik családjában a jövedelmi érték oly mértékben csökkent, hogy e támogatásokra jogosulttá váltak. A rendszeres szociális segély évről évre emelkedik, ennek oka lehet hogy a szociális nyilvántartásban élők élethelyzete a társadalomhoz képest alacsonyabb, a lakhatási feltételeik rosszabbak, így az egészségi állapotuk is rossz. A támogatás megállapításának mértéke, ezért évről évre emelkedik. Az foglalkoztatást helyettesítő támogatás csökkenésének oka az egész évben biztosított közfoglalkoztatás és képzés.

Az előzőekben már bemutatott társadalmi problémák hatására egyre szélesebb réteg tart igényt a problémák társadalmi szintű kezelésére: (passzív eszközként) alanyi jogú támogatásra, rászorultság alapon nyújtható segélyek megállapítására. A munkanélküliség, a családokon belül az aktív keresők számának csökkenése egyre több háztartásban csökkenő egy főre jutó jövedelmet eredményezett.

év	**lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma**	**adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma**
2008	2180	46
2009	2160	38
2010	1967	41
2011	2000	36
2012	*629*	*39*
2013	*809*	*37*
2014	*560*	*34*

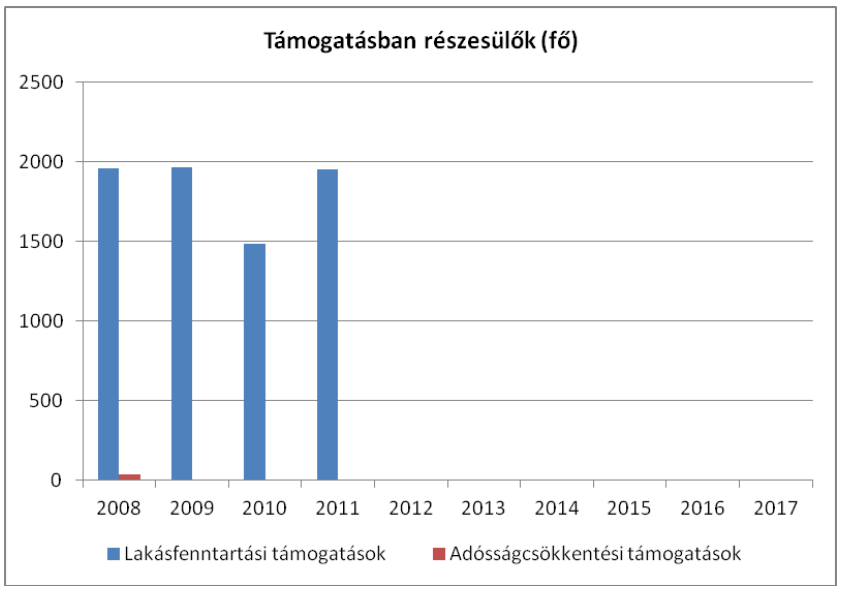

Városunkban a jövedelemcsökkenés hatására várható lakásfenntartási támogatásban részesülők számának növekedése azonban elmaradt. A támogatásban részesülők száma az elmúlt öt évben jelentősen *csökkent.*

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	1631
2009	847
2010	1221
2011	622
2012	*1579*
2013	*510*
2014	*496*

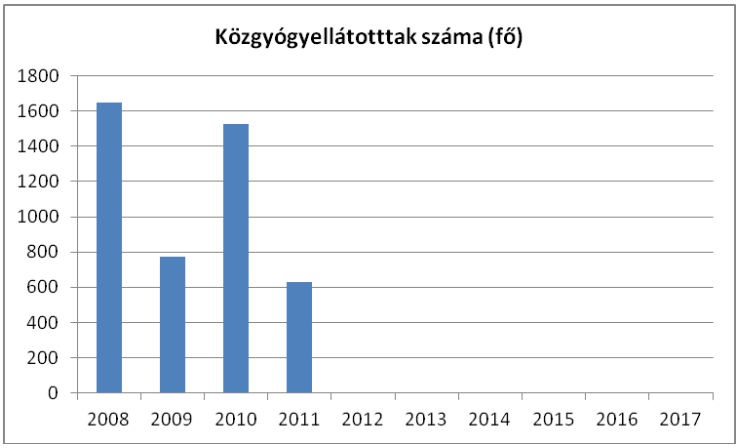

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számának változása azon tények figyelembevételével értelmezhető, hogy az alanyi jogú ellátottak (különböző rokkant kategóriába tartozók) száma – a nyugdíj ellátásuk felülvizsgálata/megszüntetése miatt – csökkent. Illetve 2013. 01. 01-től az alanyi jogon megállapítható ellátások a Soproni Járási Hivatal alá tartoznak.

A méltányossági kategóriába pedig a rászorultak közül is azért jutnak be egyre kevesebben, mert a nyugdíjellátások évről-évre növekednek, viszont a megállapítás feltétele a nyugdíjminimum értékéhez kötődik (annak 100, 150, 200 %-a), mely évek óta változatlan maradt. Ennek eredményeként a közgyógyellátásban részesülők számának változása városunkban hektikusan alakult.

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	314
2009	320
2010	362
2011	401
2012	*238*
2013	*188*
2014	*209*

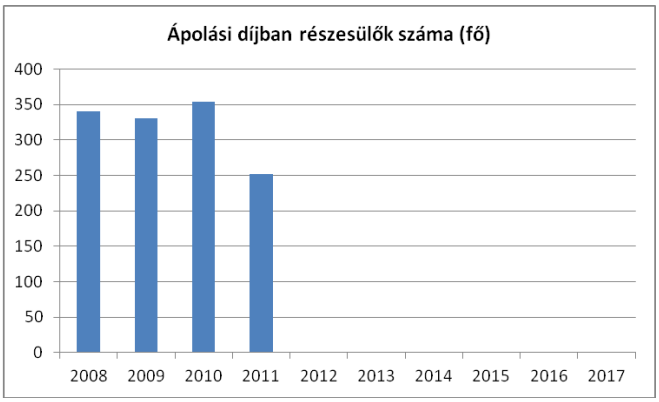

Az ápolási díjban részesülők száma az elmúlt öt évben városunkban jelentősen nem változott, a munkanélküliek számának minimális változása okán ezen alacsony összegű támogatást mint rendszeres havi bevételi forrást nem veszik többen igénybe. A méltányossági alapon megállapítható ápolási díj a *2015.* évben módosított helyi rendelet következtében drasztikusan csökkent.

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az előzőekben már áttekintettük a regisztrált munkanélküliek viszonylag magas számarányát, és ezzel párhuzamosan a munkanélküli ellátásra jogosultak alacsony arányát. Az alábbi két táblázat szemlélteti a nyilvántartott álláskeresőket és munkanélkülieket megillető ellátásra jogosultak létszámadatát és százalékos megoszlását Sopronban az elmúlt öt évre vonatkoztatva.

Álláskeresési segélyben részesülők

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	39783	327	0,8%
2009	36395	531	1,5%
2010	39915	633	1,6%
2011	37993	315	0,8%
2012	nincs adat	227	nincs adat
2013. átlag			
2013. 1. negyedév	*1142*	*30*	*2,62%*
2013. 2. negyedév	*756*	*34*	*4,49%*
2013. 3. negyedév	*639*	*37*	*5,79%*
2013. 4. negyedév	*516*	*44*	*8,52%*

2014. átlag			
2014. 1. negyedév	*489*	*45*	*9,20%*
2014. 2. negyedév	*482*	*52*	*10,78%*
2014. 3. negyedév	*335*	*50*	*14,92%*
2014. 4. negyedév	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*

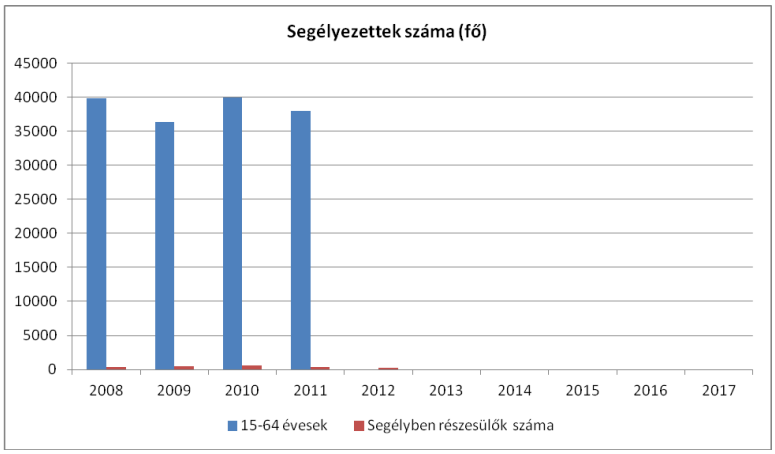

Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	566	327	57,8%
2009	1047	531	50,7%
2010	928	633	68,2%
2011	601	315	52,4%
2012	727	227	31,2%
2013	*516*	*161*	*31,20%*
2014	*335*	*155*	*46,26%*

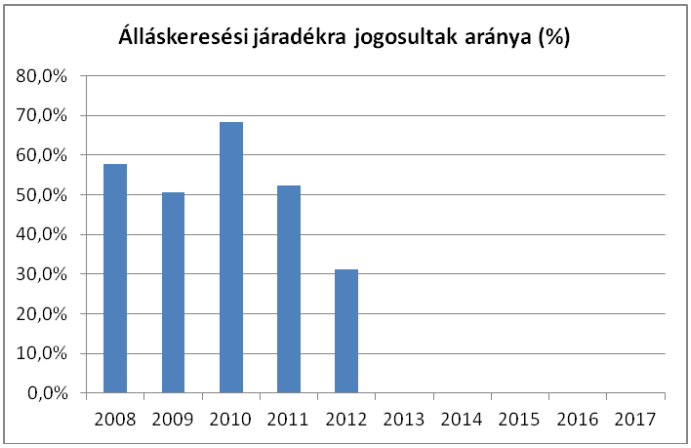

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.
A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.
Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.
A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

a) bérlakás-állomány

év	**összes lakásállomány (db)**		**bérlakás állomány (db)**		**szociális lakásállomány (db)**		**egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)**	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		**ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**		**ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**		**ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**
2008	25073		1468	440	361	29	Önkormányzat tulajdonában 0 db	0
2009	25432		1453	436	361	27	Önkormányzat tulajdonában 0 db	0

2010	25548		1393	418	361	21	Önkormányzat tulajdonában 0 db	0
2011	25659		1328	389	369	23	Önkormányzat tulajdonában 0 db	0
2012	*NINCS ADAT*		*1263*	*370*	*372*	*20*	*Önkormányzat tulajdonában 0 db*	*0*
2013	*NINCS ADAT*		*1218*	*347*	*369*	*24*	*Önkormányzat tulajdonában 0 db*	*0*
2014	*NINCS ADAT*		*1099*	*321*	*359*	*19*	*Önkormányzat tulajdonában 0 db*	*0*

Az önkormányzat tulajdonában levő lakóépület- és lakásállomány statisztikai adataiból kiderül, hogy az Önkormányzat összesen *1099db* lakással rendelkezik, illetve nem lakás céljára szolgáló, önkormányzati tulajdonú bérleményének száma *470db*.

b) szociális lakhatás

Sopron Város Önkormányzata *1099* lakással rendelkezik, és ebből jelenleg *359 db* lakás van szociális alapon bérbe adva.
Ami a mélyszegénységet érintő tényezőket illeti, a szociális bérlakások adati alapján minimum 40 család, de a szegregátumokra vonatkozó adatok alapján sokkal többre is tehető az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító önkormányzati bérlakások száma. Az infrastruktúra javításának, a lakások és a lakókörnyezet felújításának régóta halmozódó kihívása a források részleges rendelkezésre állása esetén sem történhet meg a bérlők részvétele nélkül. Az ezen a területen az országban és Európában felhalmozódott gyakorlati tapasztalatok tanulságai alapján kell kialakítani a felújítási beavatkozások programjait.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás:
Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Ezen tényezőknek meg nem felelő lakások esetén beszélhetünk elégtelen lakhatási feltételekről. Bár a hivatalos adatok és felmérések nem mutattak ki ilyen jellegű lakáshasználatot, tapasztalati adatok mentén ismert, hogy nem lakhatási célokra kialakított ingatlanok pl. kiskertek bódéi, garázsok, raktárak, pincék, stb. minimális mértékben ugyan, de Sopronban is szolgálnak lakhatási célokat. Ennek igen komolyak a veszélyei: egészségtelen életkörülmények, környezetszennyezés, közegészségügyi problémák, életveszély kialakulás - illegális fűtés miatti fulladás, stb.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A lakhatási krízisben lévő személyek, családok helyzetét az Önkormányzat, továbbá alapítványok, egyházak is segítik. E segítség a hajléktalan ellátásban, Családok átmeneti otthona működtetésében nyilvánul meg, továbbá szükség esetén önkormányzati bérlakások igénybe vehetők.
Ezzel kapcsolatban vizsgálni kell azt is, hogyan alakul a hajléktalanok száma, és a hajléktalan-ellátás színvonala.

e) lakhatást segítő támogatások

Sopronban a lakhatást segítő támogatások viszonylag széles köre áll rendelkezésre. *Települési támogatás keretében a lakhatás fenntartásához nyújtunk rendszeres segítséget.* Albérleti támogatás bejelentett albérletek esetén.
A pozitívumok mellett azonban számos nehézség jelentkezik. A szociális bérlakások száma a szükségletekhez képest kevés. Számos rászoruló család piaci lakbért fizet, amit csak részben kompenzál az albérleti támogatás. Lakásszerződés meghosszabbítása tartozások esetén nem lehetséges, a piaci áru lakbérrel pedig továbbhalmozódik a tartozás. A szegregált területen lévő lakásoknak leromlott az állapota, az üzemeltető felelősségi körébe tartozó javítások elhúzódónak és gyakran elmaradnak, miközben a bérlők sem végzik el esetenként még az okszerű lakáshasználathoz kapcsolódó fenntartási tevékenységeket sem. Nehézkes az önkormányzati bérlakáshoz jutás, valamint a lakáscsere program. Lakásfenntartási támogatáshoz jutás feltételei a kis lakásban élőket hátrányosan érinti. Forráshiány miatt a támogatásokhoz hozzájutás relatíve magas küszöbű, egyben relatíve alacsony összegű.
További koordinálást, pontosítást igénylő támogatási rendszer kialakítása szükséges.
A problémák kezelésének elmaradása magában hordozza több veszélyes jelenség felerősödését, így az önkényes lakásfoglalást, a közüzemi tartozások növekedését, az eladósodott családok adósságcsapdába kerülését, a források túlzott elaprózását, ezáltal a beavatkozások hatékonyságának csökkentését.
A célokat, fejlesztési irányokat és legfőbb intézkedéseket összegezve: a szociális bérlakás állomány növelése, valamint ehhez kapcsolódóan a lakhatási körülmények javítása szükséges. Albérleti támogatás körébe vont lakások kibővítése szükséges. Közfoglalkoztatási program keretében a meglévő lakások anyagköltségen való minimális szintű felújítása, valamint az üres önkormányzati ingatlanok lakáscélú hasznosítása javasolt. Alapítványi és egyesületi támogatások igénybevétele javasolt a fejlesztések területén. Csökkenteni kell a rászorultak és a támogatottak száma közti különbséget.
Szükség van a támogatások érezhető közelítésére a kiadások nagyságához. A támogatások mellett a kiadás/bevétel (háztartási költségvetés) tervezéssel hatékonyabb jövedelem-felhasználás érhető el. Támogatási összegek célzott növelése, valamint az önerő nagyobb bevonása szükséges.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.
A társadalmi kirekesztődés egyik legkritikusabb, laikusok számára is jól átélhető problémaköre a hajléktalanság kérdése.
A különféle hajléktalan ellátásokat igénybe vevő hajléktalanok száma jelentős növekedést mutat az elmúlt öt évben, ráadásul az ellátórendszer ténylegesen hajlékot biztosító ellátási formáit körülbelül 100 hajléktalan nem veszi igénybe: ők effektíve az utcán élnek és kizárólag az éjszakai utcai szociális munkások által nyújtott minimális ellátás éri el őket.
A hajléktalanság kérdéskörének áttekintése kapcsán megállapítható, hogy lakhatási támogatások rendszere, valamint önkormányzati lakásigénylés lehetősége működik a városban. Közmunka programokkal, adósságkezeléssel, pénzkezelési tanácsadásokkal, tréningekkel próbál segíteni a város az eladósodás megelőzésében, illetve kezelésében. A lakásjogi viszonyok rendezése erős motivációs faktor a hátralékok rendezése érdekében.
A hajléktalanság mérséklése érdekében számos eszköz számba vehető. Így például: szociális lakások számának növelése foglalkoztatást elősegítő támogatások felkutatása.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Sopronban a külterületeken élő lakosok nagy része hozzáfér a közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz. Amennyiben a külterületen élő embereknek segítségre lenne szükségük több lehetőség is rendelkezésükre áll. A városban a mezőőri szolgálat feltárja a problémát, illetve jelzi az önkormányzatnak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Sopron város esetében a szegregátumok vizsgálata nem releváns, településünkön nincs szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról,
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés,házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.
Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	25	9
2009	0	25	9
2010	0	25	9
2011	0	25	9
2012	0	25	9
2013	0	*25*	*9*
2014	0	*25*	*9*

Az egészségügyi alapellátás körében háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátást, fogorvosi alapellátást, háziorvosi ellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást, védőnői ellátást és iskola-egészségügyi ellátást működtet az önkormányzat. A város közigazgatási területe *25 felnőtt és 9 gyermek* háziorvosi, valamint felnőtt és gyermek fogorvosi körzetre tagozódik. A háziorvosi feladatokat az Önkormányzat a háziorvosokkal kötött, a háziorvosi feladatok ellátására vonatkozó megbízási szerződés útján biztosítja.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyerekkori fejlődés megalapozása érdekében meg kell teremteni a korai felismerés, szűrés, és korai fejlesztés hiányzó kapacitásait, csökkenteni kell a területi különbségekből fakadó hátrányokat. Biztosítani kell a gyermekek egészségügyi helyzetének javítása érdekében a korszerű gyermek-egészségügyi ismeretek átadását tájékoztatással, oktatással, szemléletváltoztatás elősegítésével, illetve a nyelvi, megértési nehézségekkel küzdő, hátrányos helyzetű szülők számára is könnyen érthető, kipróbálható, begyakorolható ismeretközvetítéssel.
A gyermek-és serdülőkori mentális problémák kezelésére célzott, a város területét lefedő szolgáltatásokat kell kialakítani. Ösztönözni kell a részvételre.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A mélyszegénységben élők és romák célcsoportjába tartozók körében a rossz lakás- és életkörülmények, az alacsony képzettségi szint, a szülők képzettségbeli hiányosságai miatt az átlagosnál nagyobb arányban szükséges a gyermekek fejlesztő egészségügyi szakember, ill. pedagógus általi segítése. Ez az oktatási rendszer keretein belül szűkösen áll rendelkezésre. A civil szervezetek – kiemelten roma szervezetek is – pályázati, vagy egyéb forrásból törekednek arra, hogy pl. tanoda rendszerű struktúrákkal teret adjanak a fejlesztő segítségnek oktatási szempontból. Egészségügyi szempontból erre csak esetlegesen van lehetőség, az is döntően az iskolák jelzésén alapuló szükségletre irányul.
A rehabilitációra való igény szintén nagyobb arányban jelentkezik a célcsoport népességében, mint a népesség átlagos szintjén. Körükben a gyermekkori problémákhoz hasonlóan az érvényesül, hogy nem jutnak el megfelelő időben és módon azon intézményekbe, amelyek a rehabilitációs folyamat során érdemben segíteni tudnák őket.
Úgy a fejlesztés, mint a rehabilitáció tekintetében a célcsoport sajátosságaihoz illeszkedő információ-felvevő rendszer kialakítása lenne szükséges, mely a továbbiakban támpontot adhatna az arra rászorulóknak a számukra szükséges és elérhető szolgáltatások igénybevételi lehetőségéről.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön a szociális alapszolgáltatások közt az étkeztetés is szerepel. A nevelési-oktatási intézményekben az étkeztetést a Központi Gyermekkonyha biztosítja Sopron közigazgatási területén belül. A bölcsődei étkeztetés biztosítása a bölcsődék saját főzőkonyháin történik.
Az étkeztetésben résztvevők a vonatkozó, mindenkor hatályos jogszabályoknak, ajánlásoknak és a szakmai szabályoknak megfelelően folyamatos közétkeztetési szolgáltatást nyújtanak - beleértve a későbbiekben részletezett speciális étrendeket, diétákat is a meghatározott személyek részére - különös tekintettel:

- a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: szociális törvény),
- az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény,
- 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről,
- 68/2007. (VII.26.) FVM – EüM - SZMM együttes rendelet az élelmiszer-előállítás és forgalomba hozatal egyes élelmiszer - higiéniai feltételeiről és az élelmiszerek hatósági ellenőrzéséről,
- az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény,
- 852/2004/EK rendelet az élelmiszerhigiéniáról,
- az Országos Tiszti-főorvosi Hivatal által kiadott „A rendszeres étkeztetést biztosító, szervezett élelmezési ellátásra vonatkozó táplálkozás-egészségügyi ajánlás köz-étkeztetők számára” című ajánlás előírásaira.

A közétkeztetési szolgáltatás magában foglalja a speciális étrendeket, diétákat is.
A bölcsődei étkeztetéssel kapcsolatban az Egyesített Bölcsődék vezetősége az alábbiakat tartotta fontosnak:

- A 2012-es évben az intézmény tagintézményeiben a gyermekétkeztetés központi étlap és receptúra alapján történt, melyet a dietetikus és a bölcsődék élelmezésvezetői állítottak össze. Az irányétlap megvalósulását a dietetikus rendszeresen ellenőrizte, hogy az egészséges táplálkozás alapelvei mellett, a kisgyermekek életkori sajátosságai, a korcsoportra jellemző tápanyagszükséglet maradéktalanul megvalósulhasson. A főzéshez szükséges nyersanyagot, közbeszerzést elnyert cégek, vállalkozók szállították a tagintézményekbe.
- Minden bölcsőde saját főzőkonyhával rendelkezik, ami a HACCP alapelveinek és legfontosabb szempontjainak alkalmazásával működött. A helyben történő főzést élelmezésvezetők által irányított személyzet látta el egész évben.
- A 2011. évben a felvett gyermekek mintegy 18%-a részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény által térítésmentes bölcsődei ellátásban. 50%-os térítési díjkedvezményben 39 gyermek részesült.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Széles spektrumon mozgó sportolási lehetőségeket kínál a város mind a versenysport, mind a diáksport, mind pedig a szabadidősport területén. Nagyszámú sportoló befogadására alkalmas létesítmények állnak rendelkezésre, a választható, rendelkezésre álló sportágak jelentős része szabadidősport tevékenységre is alkalmas. Nagy tapasztalattal rendelkező szervezetek vannak jelen a célcsoporttal való sportfoglalkozások szervezése és végrehajtása terén. A célcsoport jelentős részének igényeit jól ismerő, ezeket tevékenységébe beépíteni képes, elkötelezett szakember-gárda dolgozik városszerte. Kialakult kapcsolat működik a célcsoport tagjait tömörítő intézményekkel (oktatási, kulturális, egészségügyi, sport intézmények, szervezetek). Külső támogatók sikeres bevonása jellemző. A sporttámogatási rendszer alapján kiszámítható, tervezhető a sportprogramokhoz való hozzáférés. Diáksport támogatás elősegítése jellemző. Felkészült, lelkes sportszervezők, segítők, önkéntesek dolgoznak a helyi sportért. Jó, az országos és helyi sportszervezetekkel kialakított kapcsolat jellemzi a helyi sportszervezeteket. A sportprogramok rendezésének legnagyobb hátráltatója az igénybe vehető pályázatok ismeretének hiánya, illetve a pályázatok szűkössége.
A sport lehetőséget ad a célcsoport eredményes aktivizálása által egységesebb, elfogadóbb társadalmi környezet teremtésére. A mozgásban gazdag életmód kialakítása jótékony hatással lesz a célcsoport egészségügyi helyzetére. A célcsoport sokszínű sporttevékenységekbe történő bevonása lendületet ad a helyi utánpótlás-nevelésnek. Önkormányzati szándékra van szükség a sportlétesítmények fejlesztésére, bővítésére, ami több területen megtörtént, illetve folyamatban van. A rendszeres mozgás által a célcsoport egy része olyan életvitel mintát kap, amit más területeken nincs alkalma megtapasztalni. A sport területén elért siker önbizalmat ad, amit a sportoló az élet más területén is kamatoztatni tud.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Sopron MJV Önkormányzata Közgyűlése a személyes gondoskodás körében a következő ellátásokat biztosítja:
<u>A) alapszolgáltatások keretében</u>:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- támogató szolgáltatás
- pszichiátriai közösségi ellátások
- utcai szociális munka
- nappali ellátás
    - idősek klubja
    - fogyatékosok nappali intézménye
    - nappali melegedő

<u>B) szakosított ellátás keretében</u>

- ápolást gondozást nyújtó intézmények
    - idősek otthona
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények
    - idősek gondozóháza
    - hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az általunk ismert szociális szolgáltatóknál nemre, nemzetiségi, etnikai, vallási hovatartozásra, szexuális orientációra való érzékenységgel dolgoznak, ezek alapján nem diszkriminálva nyújtanak szolgáltatást. Az intézmények részben akadálymentesen megközelíthetőek. Többször előforduló probléma, hogy az

intézményeknél nincsenek, vagy csak nagyon kis számban találhatók olyan kollégák, akik képesek jelnyelven kommunikálni. A probléma megoldása érdekében fontos lenne a jelnyelvi képzettségek megszerzése.
A szociális és egészségügyi szolgáltatást nyújtó ép, nem akadályozott munkatársak személyes empátiás készségeinek, segítő és az egyenlő bánásmódot hangsúlyozó attitűdjeinek fenntartása folyamatosan megújuló egyéni és intézményi képzésekkel, tréningekkel javasolt. Attitűderősítő képzések, valamint esélyegyenlőségi érzékenyítő tréningek bevezetése javasolt. Egészségügyi ellátórendszer hiányosságainak pótlása, és a szociális ellátórendszer kapacitásának növelése szükséges.
A hatékony munka érdekében az intézményfejlesztés is fontos. A finanszírozás jelen hatályos szabályainak átgondolására és a jogszabályi háttér átalakítására van szükség a célok eléréséhez.
Összességében Sopron városában nem, vagy csak elenyésző számban tapasztalunk hátrányos megkülönböztetést a szolgáltatások nyújtásakor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nincs pontos adatunk, információnk az ellátórendszer keretein belüli pozitív diszkriminációról.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Sopron Belvárosában található a Liszt Ferenc Kulturális és Konferencia Központ, valamint a Soproni Petőfi Színház, mindkettőt a Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. működteti. A városrészben számos egyházi épület, templom is található. A városközponthoz viszonylag közel található a Széchenyi István Városi Könyvtár, mely fiókkönyvtárral is rendelkezik. A városban két mozi is működik. Fontos közösségi centrum a Gyermek és Ifjúsági Központ, amelyet a Nyugat-magyarországi Egyetem működtet. Civil egyesületek és klubok nagy számban működnek a városban, ez tovább színesíti a közösségi életet. A város egész területén megtalálhatók az EU-s szabványoknak megfelelő játszóterek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az egyén és a közösség, illetve a közösség tagjai szükségszerűen kapcsolatban (viszonyban) állnak egymással, függetlenül attól, hogy családi, vagy lakóhelyi közösségről beszélünk. A közösségek általában közös célok, feladatok érdekében jönnek létre. A közös célok eléréséért a közösség tagjai - jó esetben - közös döntéseket hoznak, közös lépéseket tesznek.
A nemzetiségi önkormányzatok (német, horvát, roma) működése zavartalan.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás városunkban az önkéntesség alapelve mentén valósul meg. Az önkéntesség ügye mellett mélyen és hosszú távra elköteleződött szereplők, zömében magánszemélyek állnak. Az önkéntesség elvének maradéktalan megvalósítását azonban nehezíti a rugalmatlan törvényi háttér és a csekély szétosztható anyagi forrás. További probléma, hogy társadalmi szinten még mindig alulértékelt az önkéntes munka egyéni, valamint társadalmi hasznossága. A kérdést érintő önkéntesség és adományozás tekintetében adatokkal nem rendelkezünk. Az Önkormányzat prioritásnak tekinti kormányhatározat mentén a helyi közösségben, a város területén az önkéntesség kultúrájának erősítését, rendszer-szerű kialakítását. Ennek fontos résztvevője, összefogó szereplője kell, hogy legyen az Önkormányzat, illetve annak hivatala.

Magyarország Alaptörvénye a Szabadság és felelősség című fejezet XXIX. cikkelyében a nemzetiségekről az alábbiakat tartalmazza:
„(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon

élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.
(2) A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre. (3) A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, valamint a helyi és országos önkormányzataik megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg."

Sopronban három nemzetiségi önkormányzat (német, horvát, ~~roma~~) működik. Önkormányzatunk évről-évre együttműködési megállapodást köt a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal. A megállapodás alapvető célja, hogy a települési és a nemzetiségi önkormányzatok között hatékony együttműködés valósuljon meg a nemzetiségi önkormányzat költségvetése elkészítésének és jóváhagyásának, költségvetési gazdálkodása bonyolításának, a beszámoló elkészítésének és jóváhagyásának, a vagyontárgyak kezelésének, a számviteli, pénzügyi és információ-szolgáltatási tevékenység végzésének eljárási szabályai és rendje tekintetében, valamint kialakításra kerüljenek a települési nemzetiségi önkormányzat testületi működésével kapcsolatos szabályok.
Az Njtv. 80. § (1) bekezdése szerint, megállapodás keretében pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit valamint támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségének védelmét.

A nemzetiségi önkormányzatok feladat és hatásköre:
A nemzetiségi önkormányzatok feladat- és hatásköre – a roma nemzetiségi önkormányzat kivételével - többé-kevésbé azonosnak tekinthető. A nemzetiségi önkormányzatok tevékenysége politikai szerepvállalásuk mellett főként nemzetiségi intézményeik működtetésével, oktatással, kulturális önigazgatással, kitűntetések, díjak, ösztöndíjak alapításával, és odaítélésével kapcsolatosak.
A roma nemzetiségi önkormányzat működése és szerepvállalása azonban, a romák marginalizált státusza miatt túl kell, hogy tekintsen a hagyományőrzés, a kultúra és a nyelv megőrzésének kérdéskörén. Igyekszik helytállni és megfelelni azoknak az elvárásoknak, melyeket vele szemben támaszt a roma lakosság, valamint igyekszik válaszokat találni azokra a hétköznapi problémákra, amelyek nehezítik a roma lakosság életét és befolyásolják életminőségét.
A törvényben meghatározott feladat és hatáskörén felül, részt vállal a roma lakosság társadalmi integrációjának elősegítésében, életkörülményeinek javításában, lakhatási gondjaik megoldásában, baleset és bűnmegelőzési, egészségügyi, szakképzési és foglalkoztatási programok szervezésében, közhasznú foglalkoztatásban, jogi tanácsadásban, adományok gyűjtésében és szétosztásában, stb.
Ezeket a feladatokat azonban pénzügyi támogatások híján csak alig észrevehető mértékben képes végrehajtani. Pénzügyi keretük megnövelésére megoldást jelenthetnének a pályázati támogatások, csakhogy legtöbbször olyan nehézségbe ütköznek, melyeket önállóan megoldani nem tudnak a rendelkezésre álló keretek között.

Összegzés:
Összegzésként elmondható, hogy a Sopron MJV Önkormányzata a jogszabályi kötelezettségein túlmutató, kezdeményező és konstruktív szerepet vállal a nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködésben. A megállapodásban foglalt vállalásait folyamatosan teljesíti és a nemzetiségi önkormányzatokkal jól működő partneri viszonyt tart fenn. Ennek eredményeként mind a három nemzetiségi önkormányzatnál folyamatos és érdemi munka zajlik. A testületek különböző, nemzetiségi sajátosságok, és hagyományok alapján meghatározott preferenciák mentén alakították ki kapcsolatrendszerüket és munkarendjüket.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A városban a lakások 1,56%-a komfort nélküli (tehát sem lakáson belüli vízöblítéses WC-vel, sem vezetékes ivóvízzel, sem szennyvízelvezetéssel nem	Az akcióterületen lévő alacsony komfortú lakások komfortosítása a területen lakó családok bevonásával:

rendelkező). A komfort nélküli lakások legnagyobb arányban a Mátyás király utcában, a Kurucdombon és a Belvárosban találhatók. Félkomfortosak az Ágfalvi lakóparkban, Sopron-Bánfalván, valamint a Piactól a régi Déli pályaudvarig terjedő területen vannak nagyobb számban. A területen élők lakhatási színvonalának alacsony szintje mellet a jelenlegi szaniter megoldások és a helyiek egy részének ezzel kapcsolatos napi gyakorlata folyamatos közegészségügyi problémák táptalaja.	- a lakások mindegyikének bekötése a vezetékes vízhálózatra és a szennyvíz-hálózatra, - és minden lakásban/hoz vízöblítéses WC kialakítása.
A szociális bérlakás állomány és lakóterületek leromlott fizikai állapotúak. A bérlakás állomány nagy része 1960 előtt épült, komfort nélküli, leromlott műszaki állapotú lakások/épületek teszik ki. Az évtizedek elmaradt karbantartásai miatt elengedhetetlenné vált a lakások/épületek hosszú távon ütemezett felújításainak megkezdése. A legégetőbb a probléma a szegregálódott területeken található alacsony komfortú és igen leromlott állagú lakások/épületek esetében.	TIOP, TÁMOP és egyéb pályázatok fejlesztéseinek fokozatos kiterjesztése a város egyre több területére, valamint a fenntarthatóság érdekében a további folyamatos karbantartás biztosítása. Hosszú távú bérlakás-politika kialakítása és a társadalmi folyamatokat figyelembe vevő működtetése. Ezen belül hosszú távú lakás-felújítási program kialakítása. Az ütemtervnek megfelelően a lakás-, és épület-felújítások folytatása a tapasztalatok kiértékelése után.
Sopronban a regisztrált munkanélküliek száma 2013 februárjában 712 fő volt, munkanélküli ellátásra csak közel 30%-uk volt jogosult (az ellátásban nem részesülők számára az önkormányzat állapíthat meg támogatást). A nyilvántartásban szereplők közel negyede (21%) legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, 27,37% volt az 50 év felettiek és 12,65% a 25 év alattiak aránya. A regisztráltak egyharmada több mint három hónapja keresett munkát.	A meglevő képzési lehetőségek (általános és középiskolákban indított felnőtt osztályok, tanfolyamok, hazai és európai uniós forrásokból támogatott, végzettséget adó munkaerő piaci képzési programok, felnőttképzési projektek) fokozottabb kihasználása. A képzés, szakképzés szerkezetének, szakmastruktúrájának rugalmas igazítása és igazodása a munkaerő-piaci igényekhez. A korrekcióra is lehetőséget adó pályaválasztási, pályaorientációs rendszer kialakítása. A középiskolákból, szakképző iskolákból történő lemorzsolódás csökkentése. A munkaerő piacra belépők között a minimum középiskolai végzettséggel rendelkezők számának és arányának növelése.
Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felkínálható üres álláshelyek száma egyre inkább csökken, így leginkább a különböző közfoglalkoztatási programok keretében nyílik lehetőség foglalkoztatásukra.	A közfoglalkoztatás kiegészítése az abban résztvevők képzésével, készség-és képességfejlesztő, valamint ún. szociális ügyesség-fejlesztő programokkal. Civil szervezetek részvételének biztosítása a városi közfoglalkoztatási programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában, a városi közfoglalkoztatás szervezeti struktúrájának és hátterének kialakítása.
A szociális krízisterületeken élők és a hátrányos helyzetben lévő csoportok sok esetben nem rendelkeznek információval a számukra rendelkezésre álló segítségről, ill. nincs ismeretük azokról az elérési utakról, módszerekről, amelyek révén problémáik enyhíthetőek, ill. megoldást nyerhetnek.	A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez.
A hajléktalan ellátásokat igénybe vevők és a veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők számának	A hajléktalanság kialakulásának megelőzése, valamint a Sopronban működő hajléktalan ellátó

növekedése jelentős. A hajléktalan ellátást igénybe nem vevő, illetve az azt igénybe vevő, de életvitelszerűen az utcán is sokat tartózkodó hajléktalanok körül kialakuló társadalmi konfliktusok.	rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Gyermekek jogairól szóló egyezmény az első olyan nemzetközi dokumentum, amely azokat a jogokat foglalja össze, amelyeket az egyezményt aláíró államoknak a gyermekek jóléte és jól-léte érdekében minimálisan biztosítaniuk kell. A gyermekek jogairól szóló egyezmény a világon a legszélesebb körben ratifikált emberi jogi dokumentum, 3 ország kivételével (Szomália, Dél-Szudán, Amerikai Egyesület Államok), akik eddig csak aláírták, minden ország ratifikálta. Magyarország a Gyermekek jogairól szóló, 1989. november 20.-án kelt ENSZ egyezményt az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdette ki.
2007-ben, az ENSZ Gyermekjogi Bizottság ajánlását követően a kormány kidolgoztatta a „***Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégiát***, amely a gyermekszegénység és kirekesztettség felszámolásához szükséges feladatokat határozta meg a következő 25 évre. A stratégia a gyermeki jogok figyelembe vételével, és a gyerekek mindenekfelett álló érdekére tekintettel, horizontális célként jelölte meg az etnikai és területi hátrányok csökkentését.
A stratégia megvalósításához cselekvési tervet dolgoztak ki, amely a szükséges jogszabályi, szakmai, szervezeti feltételek kidolgozásának feladatait, felelőseit, közreműködőit határozta meg a határidők és a szükséges források megjelölésével. A Kormány 2007 végén született határozata a Stratégiában meghatározott célkitűzések végrehajtása érdekében az első három éves kormányzati cselekvési terv kiemelt fejlesztési területeiként a szegénység újratermelődési ciklusainak megszakítását, a gyermekes szülők munkavállalási esélyeinek javítását, a gyermekes háztartások szegénységének csökkentését, a gyerekeknek nyújtott szolgáltatások minőségének javítását, ezen intézmények együttműködésének fejlesztését és a gyerekek jólétének emelését jelölte meg.
2011-ben készült el a ***Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – Mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011–2020)*** *címmel***,** ezen dokumentumba épült be a „Legyen jobb a gyermekeknek" stratégia is. A Nemzeti Stratégia a társadalmi felzárkózásának kulcskérdéseként tekint a hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítására, a szegénység átörökítésének megakadályozására.
A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit szükséges meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyeik javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az 19 092/2007. (XI. 29.) Korm. Határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 szóló 47/2007. (V. 31.) OGY határozat végrehajtásával kapcsolatos kormányzati feladatokról (2007-2010.) átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok azok, akik komplex (ágazatok együttműködését feltételező) szolgáltató, támogató intézményi struktúra nélkül - nagy eséllyel - a társadalom perifériájára sodródnak.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 1. § (1) bekezdése a jogszabály céljáról az alábbiak szerint rendelkezik: „célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és

intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről."
A települési gyermekvédelmi ellátórendszer akkor válik leginkább hatékonnyá, ha az ágazatok közötti együttműködés és partnerség realizálódik a helyi köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül, továbbá a civil szervezetek bevonásával valósul meg. A prevenció és a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés elve és gyakorlata a gyermekekkel foglalkozó intézmények szakmai programjának alapját képezi.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Sopron népessége, ahogyan azt a város általános jellemzőinél leírtuk, évek óta kis mértékben, de fokozatosan növekszik, ami elsősorban az odavándorlásnak köszönhető. 2012-ben az állandó lakosságszám 59444 fő volt.
A 2011. évi népszámlálási adatok alapján, Magyarországon, a 18 éven aluliak száma 1.797.955 fő volt, arányuk az össznépességen belül 18,0%. A születések száma a 80-as évek közepe óta folyamatosan csökken, 2010-ben 90.335 gyermek született. **Sopronban 2011-ben 9.867 18 év alatti gyermek élt, össznépességhez viszonyított arányuk megközelítette a 17%-ot, *2014-ben 10 403 volt a 0-18 éves gyermekek száma, ami a az össznépesség (58 662) 17,7%-a. (forrás: városi gyermekvédelmi beszámoló 2014).***

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
összesen	30681	27533	58214	53%	47%
0-14 éves	3931	4238	8169	48%	52%
15-17 éves	857	841	1698	50%	50%
18-59 éves	15273	17039	32312	47%	53%
60-64 éves	2242	1741	3983	56%	44%
65 év feletti	5989	3674	9663	62%	38%

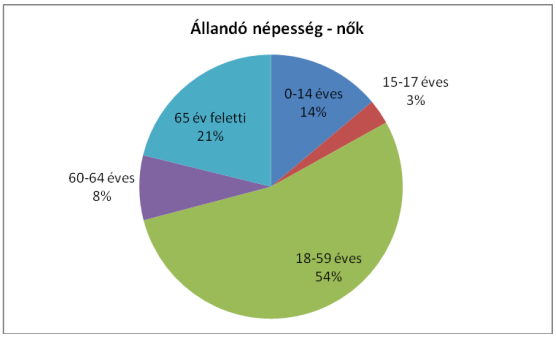

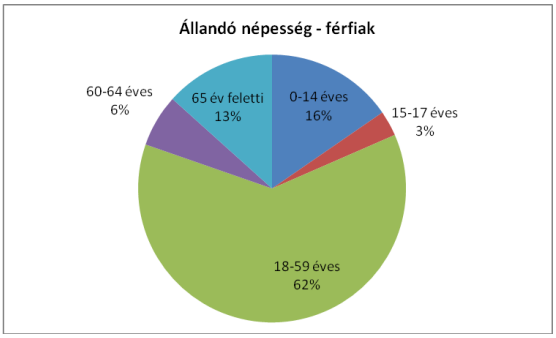

Az öregedési index értéke Sopronban 2001-ben, illetve 2008-2011 között a következőképpen alakult:

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2008	9023	7998	112,8%
2009	9264	8036	115,3%
2010	9446	8089	116,8%

2011	9663	8169	118,3%

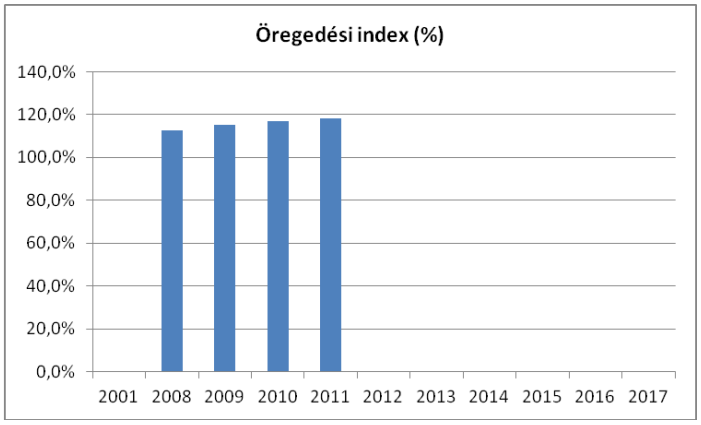

A legutóbbi népszámlálás adatai szerint - bármilyen referencia területet veszünk is alapul a Sopronban rendkívül alacsony (17%) volt a gyermekkorúak aránya az össznépességen belül. *Ez az érték kicsit emelkedni látszik, melynek oka a már többször nevesített odavándorlás. Az adatok nem minden esetben mutatják a valós képet, mert a szakemberek tapasztalata szerint jelentős a városban életvitelszerűen tartózkodó, de állandó lakcímet nem létesítő családok száma. A nevelési-oktatási, egészségügyi és gyermekjóléti intézményekben vezetett ellátotti statisztikák jelentős, csak tartózkodási hellyel, vagy azzal sem rendelkező ellátotti számot mutatnak.*

A születéskor várható élettartam Magyarországon az elmúlt évtizedekben növekvő tendenciát mutatott. A 2009-es adatok alapján a nők esetén 78 év, a férfiak esetén 70 év. Az élve születések száma Sopronban 545 fő (9,1‰) volt 2011-ben. Az alacsony mutató évek óta folyamatosan az Európai Unióban tapasztaltnál nagyobb mértékben csökken. Az 1000 főre jutó halálesetek száma (10,93) közelíti az országos átlagot, viszont lényegesen magasabb, mint az Európai Unióban tapasztalt. A terhesség megszakítások száma a városban csökkenő tendenciát mutat.

A fiatal és az idősebb korcsoportok magasabb arányának köszönhetően Sopron aktív korú népessége 65,3%. A különbség a hazai városok átlagához képest e téren sem nem tekinthető számottevőnek. A 100.000 fő alatti hazai városok átlagához képest a gyermek- és a produktív korúak aránya kisebb, míg az idősebbek aránya valamelyest magasabb volt. Szűkebb területi kitekintésben az észak-dunántúli régiós értékekhez képest a gyermekkorúak aránya alacsonyabb volt, míg az időseké pontosan megegyezett a régióéval. Mindezeken felül fel kell hívni a figyelmet arra az országos viszonylatban jelentkező problémára, melyre a 10-12 év alatti népesség száma utal: **jelentősen fogy a gyermek- és fiatalkorú népesség, emiatt 10 év múlva mintegy 30%-kal kevesebb lesz a 15-25 éves korosztály létszáma,** mely negatívan érinti pl. a közép- és felsőfokú oktatási intézményeket, ahol a tendencia miatt a férőhelyek csökkentésére, akár intézmények bezárására is kényszerülhetnek majd a fenntartók a jövőben. Az alapfokú oktatás tekintetében országos szinten ez a csökkenés 2011-re már realizálódott és a 14 év alatti gyermeklétszám a következő 10 évben jelentős mértékben nem fog változni. A népességcsökkenés - a felsőbb oktatási intézményeken kívül - várhatóan a munkaképes korú, aktív keresők létszámára, ezáltal az „eltartók" arányára tekintettel lesz markánsan negatív hatással (jelentősen nő az eltartottak, főleg a nyugdíjkorúak aránya, mellyel szemben jelentősen csökken az eltartók, a munkaképes korú aktív keresők létszáma).
Mindez Sopron város viszonylatában az országos várható tendenciával szemben pozitívabb képet mutat. A városba betelepülő, általában fiatal, gyermekes családok magas száma miatt a gyermeklétszám vázolt csökkenésével területünkön nem, vagy csak minimális mértékben számolhatunk. Egyelőre inkább ezzel ellentétes folyamat jellemző.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartotta a közoktatásról szóló törvény 121. § (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában. 2013. szeptember 1-jétől módosult a

hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet meghatározása. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalmát körülhatároló új definíciót a Gyvt. tartalmazza.[3]

(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. § szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermeknevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermeknevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszűntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)[4]

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a *Gyámhatóság* Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19.*és 20.* § szerint. *Annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres*

[3] A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet definícióját a Gyvt 67/A § rögzíti.

[4] Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll, a települési önkormányzat jegyzője természetbeni támogatást vagy pénzbeli ellátást nyújt a Gyvt. 20/A ill. 20/B. § szerint.

Pénzbeli ellátás: *a gyámhatóság a gyermek gondozó szülőjének vagy más törvényes képviselőjének a gyermektartásdíjat megelőlegezi, a jogosult fiatal felnőttnek otthonteremtési támogatást állapít meg, és ezen pénzbeli ellátások folyósításáról rendelkezik. (Gyvt. 18§. (3))*

A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg. (Gyvt. 18. §. (2))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: *Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon a fenntartó biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést a Gyvt. 151. §. szerint, mely részletesen szabályozza a kedvezményes gyermek-étkeztetést is. A kedvezményes gyermekétkeztetés kiterjed a tanítási szünetek időszakára.*

Óvodáztatási támogatás: *Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.*
A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát – kérelmére – annak a szülőnek vagy családba fogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke
a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a Gyvt. 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és
b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdi az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába. (Gyvt.20/C. § (1),(2))

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A szociális *valamint gyermekjóléti* alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférés*ének biztosítása folyamatos egyeztetést igényel*, tehát nemcsak a szociális *és gyermekjóléti* terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél *az észlelő- és* jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer *aktivitásának, működésének* hiányosságai és *az adatvédelmi szempontok összeegyeztetése* helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.
A veszélyeztetettség *tényét és mértékét* a jelzőrendszer széleskörű *bevonásával*, minden *érintett* jelzőrendszeri tag *véleményének kikérése után* kell meghatározni. A *gyermek/család rossz* helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt marad

rejtve. A *Gyvt.* szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, *súlyos elhanyagolása*, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, ,,akadálymentességét" és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A gyermekekkel kapcsolatos *eljárások, segítő folyamatok* során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillethetik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás. Lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb *felnőtt* funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

Városunkban a családsegítést és gyermekjóléti alapellátást a **Sopron és Környéke Család- és Gyermekjóléti Ellátás Intézete** biztosítja. Az Intézet fenntartója a Sopron és Környéke Szociális- Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás. Az intézmény központja Sopron, Vasvári Pál u. 2/A. További területi irodái Ágfalván, Harkán, Fertőrákoson és Kópházán találhatók.
Az intézményben a családsegítő szolgáltatás keretében jellemzően az alábbi szolgáltatások érhetők el:

- *szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,*
- *családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,*
- *az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése,*
- *a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossággal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,*
- *a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások*
- *a menedékjogi törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését*

Az egyszülős családok **száma városunkban viszonylag magas, illetve jelentős számban találhatunk olyan családokat is, amelyekben csak munkanélküliek és/vagy eltartottak élnek.**
A gyermekes családok fokozott szegénységi kockázata a magyarországi szegénység meghatározó jellemzője. A szegénység átörökítése szempontjából az országos tendenciához képest javulást mutatnak a soproni adatok.

A Sopron és Környéke Család- és Gyermekjóléti Ellátás Intézete beszámolója szerint az *általuk gondozott* soproni családok és háztartások körében a legjellemzőbb problémák az anyagi nélkülözés, a munkanélküliség, az aluliskolázottság, a *családi konfliktusok nem megfelelő kezelése, gyermeknevelési ismeretek hiánya* és a lakhatási nehézségek terén jelentkeztek. *Anyagi problémákkal küzdő ü*gyfeleik életminősége, életkörülménye folyamatosan és minimális mértékben ugyan, de évről évre romló tendenciát mutat.
A vonatkozó jogszabály által előírt humánerőforrás az Intézet rendelkezésére áll, de az egy szakemberre jutó nagy esetszámok csak korlátozott mértékben teszik lehetővé, hogy a szociális munka az egyéni esetkezelésen túl, jelentősen elmozduljon a közösségi munka irányába.

A védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak számának alakulása Sopronban

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	*52*	608
2009	*51*	684
2010	*53*	*881*
2011	*82*	652
2012	*90*	*630*
2013	*84*	*595*
2014	*70*	*633*

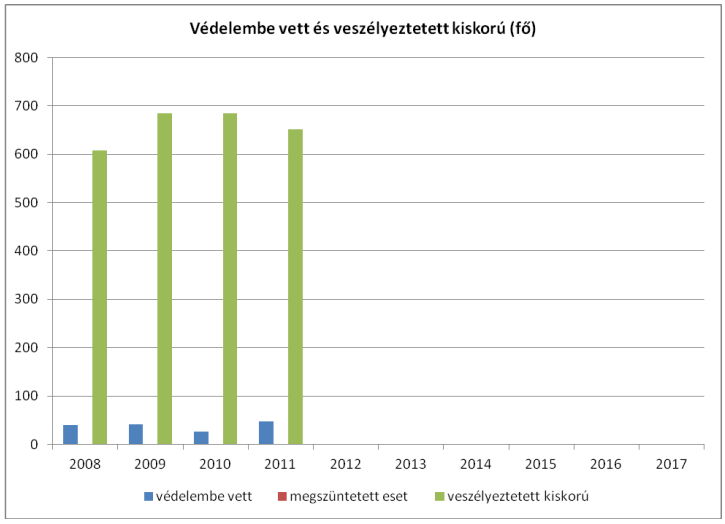

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint, hátrányos helyzetűnek" definiált gyermekek adatszolgáltatását viszonylag megbízhatónak - míg ugyanezen körbe tartozó, de halmozottan hátrányos helyzetűek *adatszolgáltatását* pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adat-szolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre

jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáférésének vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is. A HEP során a cél, hogy az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja és kidolgozott protokollja biztosítva legyen.

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	507	16	1	7	264
2009	600	12	1	5	184
2010	677	19	2	4	116
2011	651	15	2	6	111
2012	*573*	*21*	*1*	*5*	*96*
2013	*306*	*18*	*1*	*3*	*42*
2014	*378*	*14*	*2*	*0*	*3*

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

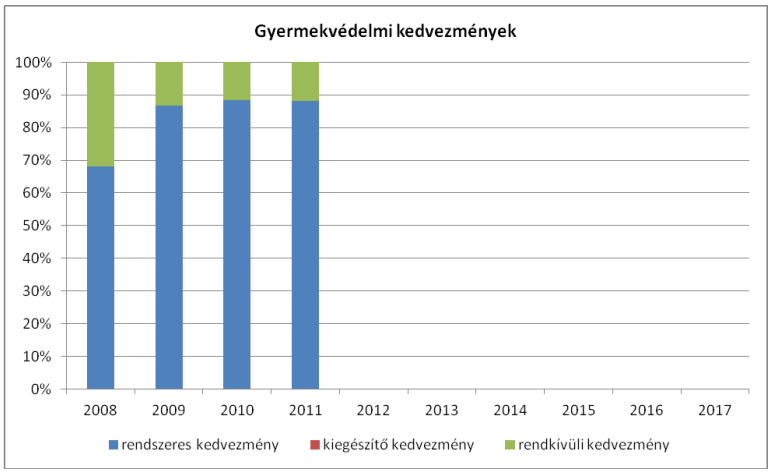

A fenti táblázat és diagram a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számát mutatja.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

ld. a fenti táblázat szerint.

*A gyermekjóléti alapellátások feladata a családok a*ktív támogatása a gyermek egészséges testi, lelki fejlődésében, elsősorban a családban történő nevelés elősegítésével. Hatékony segítségnyújtás a veszélyeztetettség megelőzésében, a kialakult veszélyezettség megszüntetésében, valamint a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésében. *A Gyermekjóléti Központ feladatai* többek között:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- tájékoztatás a gyermeki jogokról, a gyermekek fejlődését biztosító támogatásokról, illetve ehhez való hozzájutás segítése,
- tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése, veszélyeztető okok feltárása,

- támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	*Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam*	*50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam*	*Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma*	*Óvodáztatási támogatásban részesülők száma*	*Nyári étkeztetésben részesülők száma*
2008	*136*	*189*	*679*	*na*	*na*	*na*
2009	*146*	*244*	*738*	*na*	*na*	*na*
2010	*170*	*308*	*605*	*na*	*na*	*na*
2011	*130*	*312*	*564*	*na*	*na*	*na*
2012	*119*	*262*	*592*	*na*	*na*	*na*
2013	*88*	*218*	*654*	*na*	*na*	*na*
2014	*67*	*141*	*544*	*na*	*na*	*na*

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Sopron MJV Önkormányzata mind a közétkeztetés, mind pedig a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében biztosítja az étkezésben résztvevők részére az igényelhető kedvezményeket. A szociálisan rászoruló gyermekek részére a kedvezmények biztosítását az Önkormányzat minden körülmények között szem előtt tartja. Kedvezmények biztosítása normatíva igénylés útján, illetve saját forrásból valósítható meg. A szociális nyári gyermekétkeztetésben résztvevők számára az igényelhető kedvezményeket az Önkormányzat saját forrása biztosítja.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek *hozzájussanak a számukra szükséges egészségügyi, szociális ellátásokhoz,* bejussanak a számukra megfelelő *nevelési-oktatási* intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenekfelett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz.
A Magyarországon élő egyéb külföldi állampolgárságú gyerekek esetében az anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő, interkulturális pedagógiai program minőségi feltételeit kell vizsgálni.
Sopronban a nem magyar állampolgárságú családok, és ezzel együtt gyermekek száma elenyésző. A nagyszámú betelepülő család között ugyan előfordul nem magyar állampolgárságú gyermek, illetve szülő, de ezek a családok tapasztalataink alapján csak időlegesen tartózkodnak városunkban, átmeneti állomásként tekintenek Sopronra, majd kis idő elteltével nyugati országokba távoznak. A városunkban

életvitelszerűen élő vagy tartózkodó gyermekek számára Önkormányzatunk biztosítja az oktatásban történő részvételt, mindennemű szolgáltatást és szociális szolgáltatást.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A lakhatással összefüggő szabályozásról ld. a 3.4. pontot.

A Gyvt. gyermekjogokat szabályozó 6. § szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.
Lényeges kitérni e ponton belül a gyermekjóléti alapellátás keretében végzett feladatokra, különösen a gyermekjóléti szolgáltatásokra (ld. Gyvt. VI. fejezet). A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Bővebben ld. a 4.3. pontban.

Elkerülhetetlen annak a vizsgálata, hogy a szegregált, telepszerű környezetben élő gyerekek óvodai és általános iskolai oktatása, integrált vagy szegregált környezetben történik-e, nagyobb –e körükben az indokolatlan fogyatékossá nyilvánítás, több gyerek kerül-e állami gondoskodásba, mint a nem szegregátumban élő gyerekek körében. A helyzetelemzés során minden olyan közoktatási mutatót érdemes külön is megvizsgálni, amelyre esetleg a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében igen, de a szegregátumban élő gyerekek körében nem térnek ki a HEP adattáblák. Ilyenek az óvodai fejlesztő programok, iskolai eredményességet mérő mutatók (továbbtanulás, kompetenciamérés stb.) vagy alternatív programokban való részvételük (pl. szakkörök, művészeti oktatás) részletes háttérelemzése. A telepszerű környezetben élő gyerekek helyzetének feldolgozásakor részletes helyi összehasonlítást kell tenni az oktatási és lakhatási helyzetük mellett az egészségügyi, szociális, a szülők foglalkoztatási, reális mobilitási lehetőségeinek mutatóira vonatkozóan.

Mint már az előzőekben említettük, Sopron városában *klasszikus értelemben vett szegregátum nincs. A* szegregáltnak tekinthető városrészekben kiemelt figyelmet fordítunk a családok, ezzel együtt a gyermekek helyzetének javítására, esélyegyenlőségük biztosítására. Elsődleges problémát ebben a tekintetben a lakhatási körülmények jelentik, illetve az elszegényedés gyermekeket érintő problémaköre. *2014 óta nagyon magasra szöktek a lakás- és albérleti árak. Az anyagi gondokkal küzdő családok egy része rossz, és egyre rosszabb minőségű albérletekbe kényszerül, aminek a bérleti díját még ki tudják fizetni. A nedves, szellőztethetetlen lakásokban megnő az egészségügyi kockázat, gyakrabban fordulnak elő légzőszervi megbetegedések.*

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt ellátási területeket.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról,
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást *Sopron városban a Sopron és Környéke Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás által fenntartott Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete Gyermekjóléti Központ* biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. *Az Intézmény működteti a speciális feladatok valamennyi formáját, így a kapcsolattartási ügyeletet. a készenléti szolgálatot, a kórházi szociális munkát és az utcai, lakótelepi szociális munkát is.*

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái: a bölcsődei ellátás.

- A gyermekek átmeneti gondozása keretében *biztosított a családok átmeneti otthona szolgáltatás 20 férőhellyel, a gyermekek átmeneti otthona szolgáltatás 12 férőhellyel és a helyettes szülői hálózat szolgáltatás 9 férőhellyel. A gyermekek átmeneti gondozása keretében* – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni. *A Családok Átmeneti Otthona évek óta 100%-os kihasználtsággal, folyamatos várólistával működik. A lakhatási problémák enyhítésének egyik formája lehetne az Otthon kapacitásának bővítése is.*

- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

- Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Fontos vizsgálni a védőnői ellátáshoz történő hozzáférés feltételeit: a védőnői álláshelyek számának alakulását, az egy védőnőre jutó esetek, illetve gyermekek számát.

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	28	
2009	28	
2010	28	
2011	28	
2012	28	
2013	28	508*

*a területi és iskolai átlaga. – területi: 259; iskolai: 893

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

év	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	27	10
2009	27	10
2010	27	10
2011	27	10
2012	27	10
2013	*25*	*9*
2014	*25*	*9*

c) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	*Bölcsődébe beírt gyermekek száma*	*Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)*	*Működő összes bölcsődei férőhelyek száma*
2008	*5*	*291*	*18*	*230*
2009	*5*	*314*	*22*	*230*
2010	*5*	*336*	*16*	*312*
2011	*5*	*336*	*24*	*312*
2012	*6*	*306*	*14*	*312*
2013	*6*	*282*	*17*	*347*
2014	*6*	*317*	*15*	*347*

Sopronban a gyermekorvosok illetve orvosi körzetek száma az elmúlt öt évben nem változott. Tíz gyermekorvos látja el a gyermekek ellátásával kapcsolatos feladatokat. A lakosság és ezzel együtt a gyermekszám jelentős mértékű emelkedése okán egyértelműen látszik, hogy a gyermekorvosok leterheltsége folyamatosan nő. Mindezen tények mellett megállapítható, hogy a szakmai munka színvonala az elmúlt években nem csökkent, sőt a feladatellátásban pozitív irányultság tapasztalható.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi, szociális, oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkori nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, ha nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekekről, nem áll rendelkezésre az óvodák fizikai állapotának és költségvetési helyzetének részleteire kiterjedő egységes regiszter, nem lehet pontosan tudni az óvodáskorú gyermekek településközi ingázásának adatait. Ugyancsak nehezítik az ellátáshoz történő hozzáférés minőségének megítélését a már említett, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásának hiányosságai. Fontos, hogy a szabályozásra is visszavezethetően nem megoldott a speciális fejlesztésre szoruló gyermekek óvodáskor előtti statisztikai adatainak ügye, azonban törekedni kell arra, hogy ezen adatok helyben rendelkezésre álljanak.

A helyzetelemzés során a helyi ellátottság mértékét (súlyosan beteg, fogyatékos gyermekről lehet a lakóhelyén nem, csak ellátási illetékességi, területi adat lesz), azon belül különösen a sérülékeny csoportok, mint például az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli szülők lehetőségeit kell megvizsgálni az elérhető hozzáférések biztosítása kapcsán. Ahogyan az fentebb szerepel, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek óvodáztatási támogatáshoz történő hozzáférése során éppen a legrászorulóbb családok kerülhetnek hátrányba.

Sopron MJV Önkormányzata pontos nyilvántartással rendelkezik az öt éven aluli, nem óvodakötelezett gyermekekről. Az adatok mind a védőnői szolgálat, mind pedig az óvodák által használt „Magiszter" adminisztrációs rendszerből folyamatosan elérhetők. Kevés azon gyermekek száma, akik öt éves kor alatt nem kerülnek be valamelyik óvodába. Az Önkormányzat egyik legfontosabb feladatának tekinti a három évet betöltött gyermekek részére az óvodai elhelyezés biztosítását, hiszen az esetek nagy részében a szülők munkalehetőségének biztosítását is jelenti maga az elhelyezés. Városunkban három és öt éves kor közötti, óvodába nem járó gyermekek szinte 100%-a azért nem vesz részt óvodai nevelésben, mert egy kisebb testvér miatt a szülő egyébként is otthon tartózkodik. Azonban, mint említettük, e gyermekek száma elenyésző. Óvodáink mindegyike telített. 2014. szeptember 1-jétől megváltozik a jogi szabályozás, azonban városunkban az érintett óvodai gyermeklétszám jelentősen nem fog változni. Az óvodai gyermeklétszámok évről évre történő emelkedését városunk sajátos helyzetéből fakadóan a betelepülő kisgyermekes családok magas száma okozza.
A fentiek figyelembe vételével a 0-7 éves korúak egyészség-ügyi, szociális, oktatási ellátási igényei jól nyomon követhetőek és teljesíthetőek. Az intézményi nevelésben résztvevő gyermekek részére biztosított a korai fejlesztés és rehabilitáció.

d) gyermekjóléti alapellátás

Városunkban a családsegítést és gyermekjóléti alapellátást a Sopron és Környéke Család- és Gyermekjóléti Ellátás Intézete biztosítja gyermekjóléti szolgálat, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona és helyettes szülői hálózat keretében. *A feladat-ellátás szabályozását a Gyvt 38-51. § és a 15/1998 (IV. 30.) Nm rendelet tartalmazza, részletes ismertetése a fenti pontokban megtörtént.*
A helyettes szülői hálózat a gyermekvédelmi gondoskodás rendszerében a gyermekjóléti alapellátások közül, a személyes gondoskodást nyújtó átmeneti gondozás egyik formája. A helyettes szülő átmeneti időre a gyermeket otthonába fogadja és ott a teljes körű ellátásáról gondoskodik, Ideiglenesen pótolja a gyermek számára a szülői gondoskodást. Ezáltal megkönnyíti a szülők helyzetét, illetve erősíti a gyermekmegtartó képességüket.

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	*Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma*	*Családi napközeiben gondozott gyermekek száma*
2008	*0*	*0*	*0*

2009	*0*	*0*	*0*
2010	*7*	*0*	*7*
2011	*14*	*0*	*14*
2012	*14*	*0*	*14*
2013	*21*	*0*	*21*
2014	*35*	*0*	*35*
2015	*49*	*0*	*49*

e) gyermekvédelem

Településünk gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszert működtet. *Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai minden év március 31-ig, a törvényi előírásnak megfelelően, éves települési tanácskozás keretében áttekintik a város gyermekvédelmi, gyermekjóléti helyzetét, sorra veszik az észlelt problémákat és javaslatot tesznek az Önkormányzat felé a problémák kezelésének módjára. Egyik javaslat, hogy működjön a városban gyermekvédelmi kerekasztal, ami fóruma lehetne a szakmaközi egyeztetéseknek, a kezdeményezések összehangolásának. A szakmaközi egyeztetések jelenlegi fóruma a Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete által működtetett „ifjúságvédelmi felelősök klubja", ahol a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó jelzőrendszeri tagok és a gyermekjóléti alapellátás szakemberei találkoznak. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése a rendszer alapja. A működési hiba a gyermek veszélyeztetését növeli, mert egyáltalán nem, vagy nem időben derül fény a problémára.*
Az alapellátás szakemberei rendszeres kapcsolatot tartanak a városban működő, az SZGYF fenntartásában lévő gyermekvédelmi szakellátási intézményekkel.

év	**védelembe vett 18 év alattiak száma**	**veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma**
2008	*52*	608
2009	*51*	684
2010	*53*	*881*
2011	*82*	652
2012	*90*	*630*
2013	*84*	*595*
2014	*70*	*633*

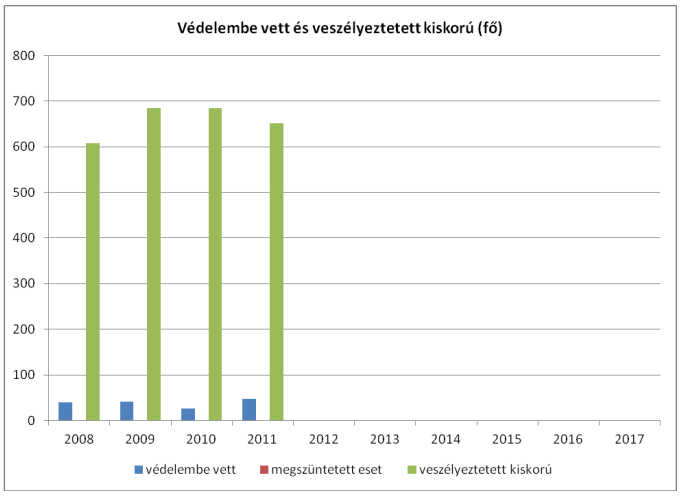

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Sopron és Környéke Család- és Gyermekjóléti Ellátás Intézetén belül a családok átmeneti otthona, illetve a gyermekek átmeneti otthona vonatkozásában folyamatos készenléti ügyeletet tart fenn az intézmény. *Emellett a gyermekjóléti szolgáltatás készenléti ügyeletet működtet, ahol a közismert telefonszámon az iroda nyitvatartási idején túl is segítséget kaphatnak a bajba jutott családok. A készenléti szolgálat ügyelője szakszerű telefonos – de szükség esetén személyes, helyszíni – segítséget tud nyújtani, vagy más szakterület szakemberét tudja mozgósítani a kialakult sürgősségi vagy krízishelyzet kezeléséhez.*

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekeknek az iskolai foglalkozáson belül lehetőségük van egészségfejlesztési, sport tevékenységekre, mind tanulmányi keretek között, mind pedig az intézmény egyéb foglalkozásainak keretében. Városunkban aktív diák-, verseny-, szabadidősport tevékenység folyik. Ezen sportesemények elsődleges koordinátora az Önkormányzat Sportfelügyeleti Csoportja. A Csoport különös hangsúlyt fektet a gyermekek egészségfejlesztésére, sport- és szabadidős programok szervezésére.
A városunkban élő gyermekek azonban a szünidőben sem maradnak programok és sportolási lehetőség nélkül. Mind az egyesületek, mind a sportfelügyelet különös figyelmet fordítanak ezekre az időszakokra is. Az Önkormányzat szervezésében a nyári napközi is betölti ezt a feladatot. A nyári napközi keretein belül folyamatos sportprogramok várják a gyermekeket. Mindemellett nevelési-oktatási intézményeink sport- és egyéb szünidei táborokat is szerveznek.
A szabadidős programok mellett igényként jelentkezik a gyermekek, szülők számára szervezett, tematikus foglalkozások szervezése. A szolgáltató intézmények beszámolóiban folyamatosan megjelenik, hogy a családok egy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel a napi élet jó szervezéséhez, a gyermeknevelés problémáinak megoldásához, vagy a családi konfliktusok kezeléséhez. Kezdeményezésként elindult már a tematikus önsegítő klubok szervezése, aminek kiterjesztése fontos lenne. Az odavándorlás által városunkba került családok beilleszkedését, a leszakadó rétegek felzárkóztatását segíthetnék a korszerű, interaktív technikákkal, szakemberek által vezetett foglalkozás-sorozatok.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.
Ingyenes tankönyvellátásra, egyben 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, autizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).
A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri meleg étkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

A nyári gyermekétkeztetés biztosítására több éve lehetősége van az önkormányzatoknak, de az egyszeri meleg étel biztosítására több esetben tartós élelmiszer, konzerv formájában került sor, amely nem garantálja a gyermekek szükségleteinek figyelembe vételét.

A közétkeztetéssel kapcsolatban problémák jelentkeznek a helyi, gyakrabban a kiszervezett élelmezések esetében, amikor nem mindig biztosított az életkor specifikus étrend. A fenntartó oldaláról gyenge, nem dokumentált, ill. nincs megfelelő kontroll minderre. Elemzési szempont lehet ezért az egy konyhai dolgozóra jutó gyermek létszáma, vagy a megfelelő tápértékkel bíró étkezés vagy a diétás étkeztetés biztosításának lehetősége annak figyelembe vételével, hogy a közétkeztetéssel kapcsolatban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése kimondja: a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Mindennek az elvárásnak nem mindenhol tudnak megfelelni. Lásd még: A gyermekek közétkeztetésének újraszabályozásáért AJB 560/2011. http://www.obh.hu/allam/aktualis/htm/kozlemeny20110831.htm

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A törvény *151.* § (4) *(5)* bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A kedvezményekre vonatkozó jogszabályok: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, az éves költségvetési törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény, az éves költségvetési törvény végrehajtási rendelete a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából adott évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól (2012-ben a 23/2012. (IV. 18.) NEFMI rendelet).

Önkormányzatunk minden gyermek részére biztosítja az étkeztetést, valamint az étkeztetéssel kapcsolatban az igénybe vehető kedvezményeket. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekekről pontos nyilvántartással rendelkezünk, melyet az intézményeink naprakész állapotban megkapnak. Így az igénybe vehető kedvezmények folyamatos kontrollálása is megtörténik. Az ingyenes tankönyv biztosítása az intézményekben vezetett nyilvántartás alapján történik, de az Önkormányzat is figyelemmel kíséri a rászorultság mértékét.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Városi szintű statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre diszkriminációt elszenvedett gyermekekre vonatkozóan. Az állami és civil érdekképviseleti szervek tapasztalatai azt mutatják, hogy még mindig rendkívül alacsony a jogérvényesítési lehetőségeket igénybe vevők száma a diszkriminációt elszenvedettek körében. Rendkívül kevés a panasztétel, ugyanakkor valószínűsíthetően magas a látencia. A sérelmet elszenvedettek többsége vagy nem ismeri a jogérvényesítési lehetőségeket, vagy tart az eljárást követő megtorlástól, vagy anyagi kárpótlás hiányában, nem tartja fontosnak a jogi úton való jóvátétel kikényszerítését.

A befogadó, toleráns társadalom létrejöttének egyik legfontosabb alapja az oktatás és a nevelés. A formális oktatási rendszeren túl (amely szakmailag szintén kiemelkedő), több soproni non-profit szervezet foglalkozik ezzel a témával, egy másfajta megközelítéssel, a nem-formális tanulás módszereivel. Ezen módszerekre jellemző, hogy tapasztalati alapúak, a részvételre építenek és erőteljesen hatnak a résztvevők attitűdjeire. Az „érzékenyítő" nevelési folyamatok lényege, hogy közelebb hozzák a hátrányos helyzetű csoportok problémáit, szembesítenek a sztereotípiáinkkal, előítéleteinkkel és érzékeltetik a diszkrimináció működését.
A formális és nem-formális nevelés összekapcsolására újabb lehetőség nyílik Sopronban is, hiszen a 2013/2014-es tanévtől elkezdődik az iskolákban az erkölcstanoktatás. A rendszeres, heti óraszám lehetőséget kínál arra, hogy az emberi jogok és antidiszkrimináció kérdésköre iskolai keretek között is megjelenjen. Sopronban az a szerencsés helyzet állt elő, hogy a nyár folyamán a kötelező továbbképzést elvégző pedagógusok, az erkölcstan oktatásában sok tapasztalt, hozzáértő civil szervezettel dolgozhatnak együtt, vehetek igénybe támogatásukat.
A gyermekvédelmi rendszer hátránykompenzáló és esélyteremtő szolgáltatásait az előző fejezetek tartalmazzák. Az alábbiakban olyan Sopron MJV partnerségével megvalósuló társadalmi befogadást erősítő projektek bemutatására kerül sor, melyek megvalósítása jelenleg történik.
Az alábbiakban olyan projektek kerülnek rövid felvázolásra, melyek hozzájárulnak a Sopron városában élő fiatalok társadalmi befogadásához:

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a közoktatásra vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását. A jogszabályok és értelmezésük nyújtanak segítséget ahhoz, hogy a HEP ezen fejezetében az önkormányzat elvégezze a szükséges helyzetelemzést.

Fogalmak:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:
a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
(Nkntv. 4. § 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók
Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

A lenti, a)-e) pontokban foglalt szempontok során a következőkre szükséges figyelemmel lenni:

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.
Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.
A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.
Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint, ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.”
A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselet biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere[5] (IPR)
A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség-kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.
Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.
A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. § alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a rendelkezés 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

[5] A kézirat lezárásakor hatályos szabályozók: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. fejezet: Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások 67. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai 171. §, 172. § és 68. Az óvodai fejlesztő program megszervezése 173. §. Magyar Közlöny. 2012. augusztus 31., valamint: Miniszteri Közlemény (megjelent az Oktatási Közlöny 2007. máj. 14. LI. évf. 11. számában) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs programról.

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	*52*	608
2009	*51*	684
2010	*53*	*881*
2011	*82*	652
2012	*90*	*630*
2013	*84*	*595*
2014	*70*	*633*

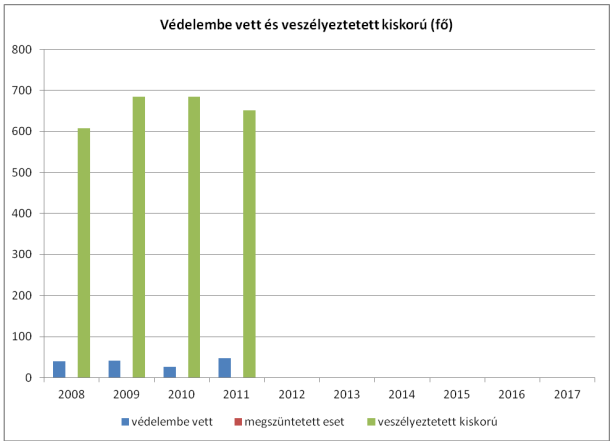

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	507	16	1	7	264
2009	600	12	1	5	184
2010	677	19	2	4	116
2011	651	15	2	6	111
2012	*573*	*21*	*1*	*5*	*96*
2013	*306*	*18*	*1*	*3*	*42*
2014	*378*	*14*	*2*	*0*	*3*

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Pénzbeli ellátás (Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben) részesítettek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	507	1	264
2009	600	1	184
2010	677	2	116
2011	651	2	111

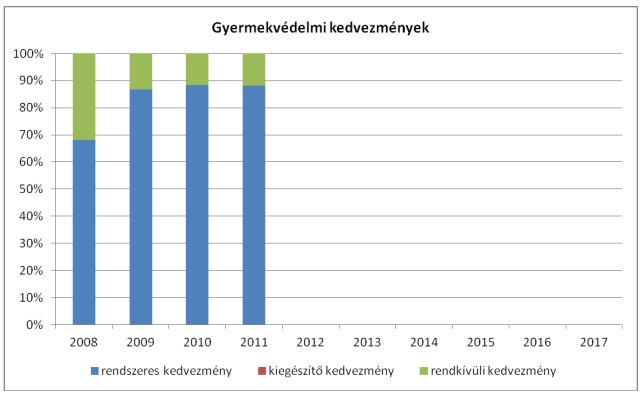

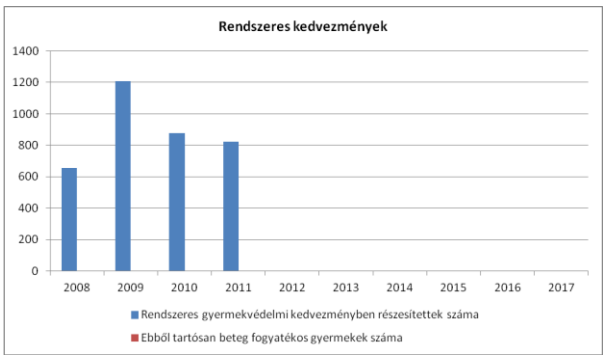

A fenti táblázatok és grafikonok a védelembe vett, illetve veszélyeztetett gyermekek számát, valamint a rendszeres és a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számát mutatják. A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásokkal kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre adat.
Intézményeink gyógypedagógusai jól képzettek, minden óvodai, iskolai SNI-s gyermeket ellátnak. Az iskolapszichológusok több intézményt látnak el, hálózatban működnek. Ugyanakkor a rendszerben kevés a logopédus, szakvizsgázott gyógypedagógus és az iskolapszichológus. A speciális szükségletű gyermekek számának növekedésével párhuzamosan nem biztosítható a szakemberek számának bővítése. A többségében belső alkalmazású gyógypedagógusok néhány órában végzik a speciális feladatukat. Amennyiben az iskolapszichológusok visszakerülnek az iskolákhoz, profiltisztításra nyílhat lehetőség, a jogszabályi keretek tovább erősíthetik a speciális ellátást.
A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátás tekintetében az egyik legfontosabb cél, mely jövőbeni megoldáskeresést kíván: egyenlő bánásmód elvének és az esélyteremtés minél szélesebb körű érvényesítése, a befogadó intézményi szemlélet erősítése a közoktatási intézményekben az érintettek életpálya modelljének kialakítása és felnőtté válásuk után munkaerő-piaci lehetőségek javítása.

b) a köznevelésben kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	***db***
Az óvoda telephelyeinek száma	*15 önkormányzati + 2 egyházi, 2 egyetemi fenntartású gyakorló óvoda + 1 alapítványi + 1 gyógypedagógiai*
Hány településről járnak be a gyermekek	*9*
Óvodai férőhelyek száma	*2024 (2015-ös adat)*
Óvodai csoportok száma	*85*
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	*6:00-17:00*
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	*2 hónap (július, augusztus), melyet az óvodák átfedésekkel valósítanak meg, így területi ellátási hiány nem jelentkezik a nyári hónapokban sem*

Személyi feltételek	***Fő***	***Hiányzó létszám***
Óvodapedagógusok száma	*187*	*1*
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	*187*	*1*
Gyógypedagógusok létszáma	*15*	*0*
Dajka/gondozónő	*90*	*0*
Kisegítő személyzet	*52*	*0*

	3-6 éves korú gyermekek száma	*Óvodai gyermek-csoportok száma*	*Óvodai férőhelyek száma*	*Óvodai feladat-ellátási helyek száma*	*Óvodába beírt gyermekek száma*	*Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma*
2008	*2163*	*80*	*1832*	*19*	*1773*	*3*
2009	*2102*	*79*	*1829*	*19*	*1776*	*2*
2010	*2110*	*80*	*1889*	*19*	*1965*	*3*
2011	*2050*	*80*	*1899*	*19*	*2026*	*3*
2012	*2018*	*80*	*1899*	*19*	*1981*	*3*
2013	*2023*	*80*	*1899*	*19*	*1913*	*3*
2014	*2110*	*83*	*1974*	*21*	*1940*	*3*
2015	*2170*	*85*	*2024*	*21*	*1971*	*3*

Sopronban a köznevelséhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásként működnek az óvoda- illetve iskolapszichológusok.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk Sopronban.
A közoktatási alap-és szakszolgálati feladatok, valamint a gyermekjóléti alap-és szakellátások mindegyike biztosított a városban főként az önkormányzati, kormányzati fenntartásában lévő intézmények által.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	*Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma*	*általános iskolások száma*	*napközis tanulók száma*	
	fő	*fő*	*fő*	*fő*	*%*
2010/2011	*2207*	*1832*	*4039*	*1728*	*42,8*
2011/2012	*2308*	*1820*	*4128*	*1800*	*43,6*
2012/2013	*2321*	*1840*	*4161*	*1724*	*41,43*
2013/2014	*2350*	*1842*	*4192*	*1810*	*43,18*
2014/2015	*2312*	*1890*	*4202*	*1826*	*43,46*
2015/2016	*2405*	*1896*	*4301*	*1890*	*44,94*

	általános iskolai osztályok száma	*általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban*	*általános iskolai feladat-ellátási*

							helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	82	70	152	12	11	23	11
2011/2012	82	70	152	12	11	23	11
2012/2013	84	70	154	12	11	23	11
2013/2014	84	70	154	12	11	23	11
2014/2015	86	70	156	11	11	22	11
2015/2016	86	70	156	11	11	22	11

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	481	99
2011/2012	492	99
2012/2013	510	99
2013/2014	461	99
2014/2015	475	99
2015/2016	480	99

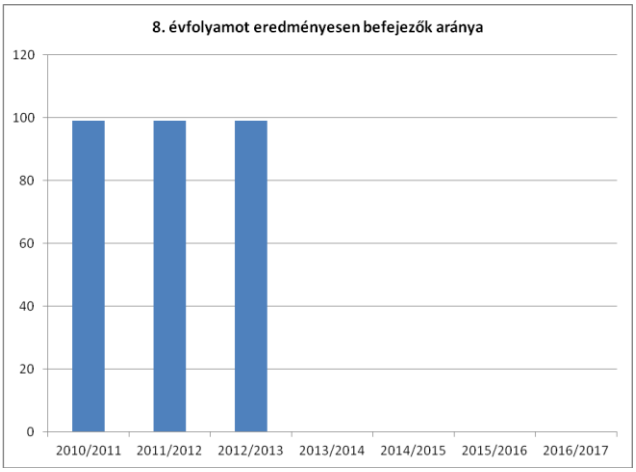

A fenti táblázatból jól látható, hogy az általános iskolás gyermekek szinte mindegyike sikeresen befejezi a 8. osztályt.

	2010		2011		2012		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1531	1483	1511	1465	1520	nincs adat	1472
8. évfolyam	1635	1583	1626	1577	1621	nincs adat	1567
10. évfolyam	1649	1620	1633	1617	1637	nincs adat	1603
Matematika							
6. évfolyam	1559	1498	1578	1486	1525	nincs adat	1489
8. évfolyam	1674	1622	1668	1601	1665	nincs adat	1612

10. évfolyam	1656	1613	1661	1635	1658	nincs adat	1632

Az Országos Kompetenciamérés eredményei szerint 2012-ben a Sopronban működő általános iskolák 6. és 8. osztályos tanulóinak közel 35%-a teljesített az alapszint alatt a matematika, illetve 26%-a a szövegértés területén. Az alapszint alatt teljesítő tanulók arányát tekintve a soproni általános iskolák az országos átlagnál összességében, valamint az azonos képzési típusba/településtípusba tartozó iskolákhoz viszonyítva is összességében jobb eredményt értek el. 2012-ben Sopronban az önkormányzat által fenntartott iskolák felének állaga közepes, további egyharmadának állaga jó vagy kitűnő volt. Az egyes speciális tantermek közül számítógépterem, könyvtárterem és tornaterem mindegyik iskolában található. Fejlesztő tanteremmel az iskolák közel 80%-a rendelkezik. Az Országos Kompetenciamérés során a Sopron MJV Önkormányzata által fenntartott oktatási intézmények tanulóinak átlageredményei 2009 és 2012 között mindegyik mérési területen szinte mindegyik vizsgált évfolyamban az országos eredménynél szignifikánsan magasabb értéket értek el.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Sopron MJV 2008-ban elkészült Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve átfogó, távlati célként tűzte ki Sopronban a szegregáció megszüntetését, az oktatási integráció javítását, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrálását az oktatásban, ezzel elősegítve a helyi társadalom hosszabb távú integrálódását a többségi társadalomba a tanulás révén.
Az akcióterv a szegregáció megszüntetéséhez az alábbi konkrét közoktatási célokat határozta meg:

- HHH gyermekek, tanulók széleskörű jegyzői felmérése együttműködve az intézményekkel, az adatáramlás folyamatosságának, naprakészségének biztosítása.
- Törekedni kell arra, hogy a város intézményeiben, intézményegységeiben, tagintézményeiben a halmozottan hátrányos helyzetű diákok aránya kiegyenlített legyen.
- a HH/HHH gyermekek hatékony együttnevelését szolgáló pedagóguskompetenciák elsajátítása (továbbképzések);
- a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, korszerű, inkluzív pedagógiai módszerek alkalmazása által;
- az SNI-s tanulók folyamatos felülvizsgálatának és lehetőség szerint integrált fejlesztésének biztosítása. Kiemelt célnak tartjuk a segítő-fejlesztő szakemberek valamennyi intézményben való megjelenését és a gyermekek helyben történő fejlesztését, ezzel jelentősen hozzájárulva az esélyegyenlőség biztosításához azzal is, hogy a szülők terheit csökkentjük.
- Azon óvodás korú gyermekek bevonása az óvodáztatásba, akik jelenleg egy intézménybe sincsenek beíratva, különös tekintettel a három éves HHH gyermekekre. (Ehhez a területi szociális központok, valamint a védőnői adatszolgáltatás és támogatás megszervezése szükséges.)
- Az intézmények szakos ellátásának folyamatos fenntartása.
- Az oktatási intézmények épületeinek korszerűsítése (nyílászáró-csere, elektromos és gyengeáramú hálózat korszerűsítése, internet, nyelvi laborok, szaktantermek kialakítása, iskolaudvarok, sportpályák korszerűsítése stb.).
- Korszerű, fejlesztő, inkluzív pedagógiát segítő eszközellátottság biztosítása az intézményekben.
- Érettségit adó középiskolában minél magasabb HH/HHH arány biztosítása.

Az Országgyűlés a minden gyermek számára azonos esélyeket nyújtó köznevelési rendszer érdekében, a törvényesen és átláthatóan működő, a hatékonyabb, költségtakarékosabb, a közszolgáltatásokat maradéktalanul biztosító állam működési feltételeinek a megteremtése, a köznevelési feladatellátás szakmai színvonalának emelése, egységessége érdekében a 2012. évi CLXXXVIII törvényt alkotta, melynek értelmében a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ látja el az iskolák állami fenntartását 2013. január 1-től.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekvédelmi statisztikai adatok csak részlegesen állnak rendelkezésre (és időnként ellentmondóak), ugyanakkor jövőbeni szolgáltatástervezéshez, egyrészt szükséges az adatok hozzáférhetőségének szélesebb körű biztosítása, másrészt a meglévő gyermekjóléti szolgáltatások adatbázisba foglalása és nyilvánossá tétele. A különféle szervezeti struktúrával és/vagy eltérő fenntartóval rendelkező intézmények szórványosan tudnak egymás tevékenységeiről. Sopron városa viszonylag nagy és szerteágazó intézményrendszerrel rendelkezik, az intézmények szakmacsoportokba tömörülve, zárt rendszerben szervezik mindennapjaikat. A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának növeléséhez szükséges a fenntartók és szolgáltatók együttműködési hatékonyságának további növelése: a szolgáltatások összehangolása, a felmerülő szükségletek felmérése és a közös megoldáskeresés.	I. Hálózat kialakítása és folyamatos működtetése a gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltatói rendszer hatékonyabb működésének érdekében. 1. A szolgáltatásfejlesztés és a további forrásbevonás érdekében szükséges: • a gyermekvédelmemhez kapcsolódó statisztikai adatok és szakmai anyagok (önkormányzati intézményi éves beszámolók, koncepciók, stratégiák), és a városban jelenlévő gyermekjóléti szolgáltatások adatbázisba foglalása és az önkormányzati weboldalon való nyilvánossá tétele. • Az elmaradottabb városrészekben az internet hozzáférés segítése (a lefedetlenségből adódó technikai korlátok megoldása). 2. Szükséges, hogy az önkormányzati fenntartású gyermekvédelmi intézmények munkájukat összehangoltan végezzék az oktatási-nevelési intézményekkel és a nonprofit szektor (civil/egyházi) résztvevőivel és programjaival: • az Önkormányzat részéről esélyegyenlőségi referens kijelölése. • Az együttműködés hatékonyságának erősítése érdekében az Önkormányzat hívja életre a városi gyermek- és ifjúsági munkacsoportot és releváns önkormányzati bizottságban képviseletet biztosításon számára. • Az Önkormányzat segítse az önkormányzati, állami, civil és egyházi szolgáltatókat támogatási források megszerzésében és az Önkormányzat által megpályázni kívánt program tervezésébe és megvalósításába vonja be együttműködő partnerként a területen tevékenységet végző szervezeteket. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** ***A szakmacsoportok közti konzultáció erősítése, információ-áramlás elősegítése, szakmai fórumok szervezése, gyermekvédelmi kerekasztal működtetése.***

Sopron viszonylag széleskörű gyermekvédelmi szolgáltatási palettájának igénybevétele a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családok esetében csak részlegesen adódik az információáramlás töredezettségéből és a szolgáltatások területi eloszlásának egyenetlenségéből. A hátrányos helyzetű, szegregált területen élő gyermekek hozzáférése az infokommunikációs rendszerekhez nagymértékben korlátozott. Azon területeken, melyeken az elszegényedés mértéke a már említettek alapján jelen van, a családok kis százalékában van személyi számítógép, és alacsony százalékban van jelen internet elérhetőség. ***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** ***Sok családban jelentkezik konfliktuskezelési, gyermeknevelési probléma, ami kezeletlenül újabb problémák forrása lehet.***	II. Hátrányos helyzetű gyermekek és családok mobilitásának elősegítése: Közösségi közlekedés és virtuális mobilitás. Közösségi közlekedés hozzáférhetőségének további biztosítása érdekében szükséges egy olyan támogatási rendszer kidolgozása, amely gyakorlati segítséget nyújt a közlekedési problémák megoldásában. 1. Az Esélyegyenlőségi referens és a Gyermek- és ifjúsági munkacsoport feladatát képezheti a szükségletek pontos beazonosítása, más városok gyakorlatainak megvizsgálása és javaslattétel megfogalmazása. 2. Az Önkormányzat Infrastrukturális fejlesztési lehetőségei során prioritásként tekint a meglévő kerékpár úthálózat bővítésére, különösen a Keleti városrész irányában. A virtuális mobilitás tekintetében: • Felméri a területre vonatkozó szükségleteket és kezdeményezi a szolgáltatók felé az infrastrukturális hálózat kiépítését. • Az Önkormányzat saját forrást mozgósít és pályázati forráskeresése és programalkotása során kiemelt figyelemmel kezeli a hátrányos helyzetű gyermekek közösségi szintű internet elérhetőségének javítását, továbbá kezdeményezi a felelős internethasználthoz kapcsolódó szükséges oktatási programok elérését. Együttműködési lehetőségek feltérképezése és megállapodás kötése civil szervezetekkel. 3. ***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** ***Önsegítő jellegű tematikus foglalkozások szervezése gyermekek, fiatalok, szülők, azonos problémával küzdők számára***
Sopron szegénységben élő családjainak az egyik legnagyobb problémát az okozza, hogy gyermekeik számára a nyári szünet ideje alatt rendszeresen biztosítani tudják az egészséges, a gyermek életkori szükségleteinek megfelelő meleg ebédet. A probléma súlyosságát fokozza, hogy az ingyenes nyári étkeztetés nehézségének megoldása nagymértékben összefügg az általános iskolák azon lehetőségével, hogy az intézményekbe járó diákok számára tartalmas szabadidős programokat biztosíthassanak a szünidő alatt, nyári napközis táborok keretében. Mivel az iskoláknak nem áll rendelkezésére külön forrás a napközbeni étkeztetés megoldására, így csak akkor van módjuk	III. Ingyenes nyári gyermekétkeztetés szükségletalapú biztosítása a kedvezményezettek körének kiszélesítésével. 1. Családok és intézmények tájékoztatása és szükségletfelmérés az Önkormányzat részéről. 2. A szükségletekhez igazodó közös forráskeresés: az Önkormányzattal, a köznevelési intézményekkel és Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal való együttműködésben (önerő, pályázatok, támogatók bevonása. 3. Stratégia kidolgozása a nyári gyermekétkeztetés megoldására. 4. A kitűzött célok realizálása.

ezen programok megszervezésére, ha az Önkormányzat által biztosított ingyenes nyári étkeztetést a kedvezményezett kör minden gyermeke igénybe veheti. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor egyéb forrás (pályázat, támogatók) bevonása nélkül veszélybe kerülhet a program megvalósítása. Ugyanakkor a prevenció terén, az utcán való csellengés alternatívájaként a szabadidős (különösen a nyári) programok rendkívül nagy jelentőséggel bírnak.	
Adatok hiánya, gyermekszegénységre vonatkozó információk hiánya	Adatgyűjtés, kérdőívek kidolgozása, felmérések
2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A gondozott soproni családok és háztartások körében jellemző problémák az a családi konfliktusok nem megfelelő kezelése, gyermeknevelési ismeretek hiánya*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővitése a problémás családok között*
2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése a rendszer alapja. A működési hiba a gyermek veszélyeztetését növeli, mert egyáltalán nem, vagy nem időben derül fény a problémára*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működési hatékonyságának növelése, gyermek-és ifjúságvédelmi kerekasztal működtetése*
2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *„Szociális térkép" jellegű adatok hiánya, gyermekszegénységre vonatkozó információk hiánya*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Adatgyűjtési rendszer kidolgozása, adatok begyűjtése, elemzése, szolgáltatás-szervzés felé visszacsatolása*
2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A gyermekek bántalmazása, súlyos elhanyagolása gyakran felderítetlen marad; a gyermek veréssel való büntetése egyesek szemében elfogadott*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családon belüli bántalmazás esetszámának csökkentése, feltárt esetek arányának emelése, szemléteformálás; jelzőrendszer érzékenyítése*
2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A gondozott soproni családok és háztartások körében jellemző problémák az a családi konfliktusok nem megfelelő kezelése, gyermeknevelési ismeretek hiánya*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővitése a problémás családok között*
2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A városba költöző családok kapcsolatrendszere megszakad, természetes támogató közeg nélkül maradnak. A felnőtt családtagok nagyon sokat dolgoznak az anyagi jólét megteremtésén, eközben a gyermekek gyakorlatilag felügyelet nélkül élik mindennapjaikat. Az idő-és figyelemhiány miatt gyakoriak a családi konfliktusok, gyermeknevelési problémák.*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Szabadidős programok, önsegítő csoportok szervezése; tematikus előadás-sorozatok, „szülők iskolája" szervezése, integrációs folyamatok erősítése rendezvényekkel. Civil iránytű –kiadvány folyamatos frissítése, online és papír alapú megjelenítése*
2015. szeptemeberi felülvizsgálat során	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során***

kiegészítés: *Lakhatási krízisek keletkeznek a magas lakás-és albérletárak miatt; a sokproblémás családokban emelkedő számot mutat a családon belüli bántalmazás esetszáma*	***kiegészítés:*** *Családok Átmeneti Otthona férőhelybővítés elősegítése.*

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

E tématerület esetén a különböző részterületekhez kiemeltük a vonatkozó jogszabályokat.
Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők foglalkoztatását meghatározó tényezők társadalmi és egyéni okokra vezethetők vissza. Egyrészt attól függ, hogy milyen kereslet nyilvánul meg a munkaerő iránt, milyen az adott település munkaerő piaci helyzete, másrészt meghatározó, hogy milyen mértékben kényszerülnek a családok arra, hogy a nők ne csak reproduktív, hanem produktív munkát is végezzenek. Ez utóbbi függ a család jövedelmétől, a nők iskolai végzettségétől és a családi állapot jellemzőitől.
Ugyanakkor általánosságban elmondható, hogy különböző, itt nem tárgyalandó okokra visszavezethetően folyamatosan csökken a nők között is a munkaerőpiacról távolmaradók aránya. Mivel a magyar társadalom az egyik leginkább tradicionális értékek mentén gondolkodó az EU tagországokon belül, ezért alacsony azoknak a nőknek az aránya, akik csak a munkaerő piaci karrier elsődlegességét preferálják, a többség szeretné a munkaerő piaci karriert összehangolni a családi kötelezettségekkel.
Amikor a nők esélyegyenlőségét elősegítő tényezőkről gondolkodunk, akkor a fentiek alapján a cél, hogy a nők munkaerő piaci helyzetének javítása mellett a keresőtevékenység és a családi élet szervezésében elvégzendő feladatok minél konfliktus-mentesebb megoldását segítsük elő (gyermekelhelyezés, szolgáltatások).
Mivel a 2011-es népszámlálási adatok alapján a nők iskolai végzettsége nagyobb szórást mutat, mint a férfiaké, a nagyon alacsony iskolai végzettségűek, és a magasan képzettek számára párhuzamosan, de eltérő módon kell munkaalkalmakat teremteni.

Az alacsony iskolai végzettségűek körében a nők férfiakhoz viszonyított hátrányos munkaerő piaci helyzete abból adódhat, hogy közöttük magasabb a 8 osztályt be nem fejezettek aránya. A középfokú végzettséggel rendelkezők közötti hátrány oka, hogy jóval kevesebben rendelkeznek valamilyen szakmai képzettséggel.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A helyi adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat. Ha a munkanélküliek között magasabb a nők száma, akkor vizsgálni kell a jelenség okait. Okozati tényező lehet például: a településen található munkahelyek jellege; bölcsődei, óvodai férőhelyek hiánya; a településen élő munkanélküli nők alacsony iskolai végzettsége, stb. A probléma azonosítását követően megoldási javaslatot kell tenni, mely elősegíti a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét.

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	292	274	566	87	75	162	29,8%	27,4%	28,6%
2009	499	548	1047	202	215	417	40,5%	39,2%	39,8%
2010	510	418	928	226	163	389	44,3%	39,0%	41,9%
2011	327	274	601	136	87	223	41,6%	31,8%	37,1%
2012	386	341	727	148	94	242	38,3%	27,6%	33,3%

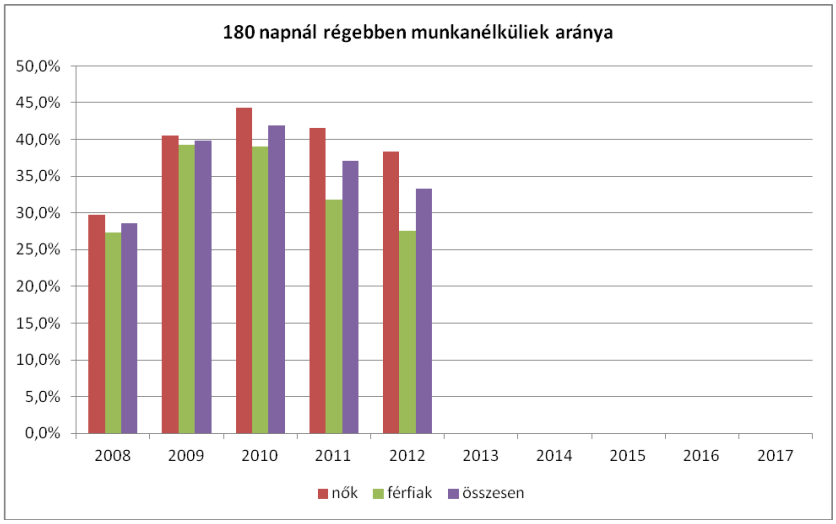

Látható, hogy a munkanélküliek számát vizsgálva a nők aránya magasabb, mint a férfiaké.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az adatgyűjtés célja, hogy összegyűjtse a településen induló foglalkoztatást segítő és képzési programokat, és vizsgálja a nők részvételét ezen programokon. A vizsgálatkor figyelembe kell venni azokat a programokat is, melyek kizárólag férfiak számára indultak. Ideális esetben a programokon résztvevők nemek közötti aránya megegyezik a településen élő munkanélküliek között lévő nemek közötti megoszlással. Ha a településen induló foglalkoztatást segítő és képzési programok résztvevői között a nők száma alacsonyabb a férfiak számánál, annak okait fel kell tárni, hogy hasznos változtatási javaslatokat tehessünk a jövőben induló programokhoz. A konkrét programok tanulmányozása során érdemes vizsgálni a program témája mellett munkarendjét, teljesítési feltételeit, esetleg a programból kiesők számát és nemét.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük az adott településen. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken. Olyan javaslatokat kell tenni, melyek figyelembe veszik a település munkáltatóinak és lakosságának jellegzetességeit is. A kapott eredmények alapján hatékonyabban szervezhetők képzési programok.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. Javaslatokat az esetek számától és a jelentet esetek jellegéből következtetve kell tenni a probléma megoldására.
A nők elhelyezkedési esélyei rosszabbak, mivel gyakorlati tapasztalatok alapján a munkáltatók nem szívesen alkalmaznak női munkavállalót a kialakult sztereotípiák miatt (ha még nincs gyereke, akkor hamarosan táppénzre megy, ha már szült, biztosan sokat lesz táppénzen a gyerekkel). A nők neveltetéséből adódóan az alázatosság, alkalmazkodó készség, elfogadás a jellemző, sokszor elvállalnak alacsony presztízsű munkát is, mely nem a végzettségüknek megfelelő. A versenyszférában a férfiak vannak előnyben mind a fizetéseket, mind a pozíciókat illetően, főleg a felsővezetői pozíciókban vannak többségben. A magyar nők ma még mindig kevesebbet keresnek ugyanolyan végzettséggel/tapasztalattal ugyanabban a pozícióban, mint a férfiak, valamint szerényebbek a lehetőségeik a kulturális, politikai és gazdasági hatalomhoz való hozzáférés tekintetében. A vállalkozó nők helyzete még nehezebb, hiszen a legnagyobb részük kényszervállalkozó. Jelentősen rontja a nők fizetési esélyeit a gyermekvállalás, főként a karrierépítés megszakítása miatt.
A gyermekvállalás társadalmi érdek, ezért széleskörű szociálpolitikai/oktatási programokkal kell segíteni. A családos nők helyzete nagyon nehéz, hiszen a jövedelemszerzés és a háztartási elfoglaltságok között kell megteremteniük az egyensúlyt, ezért biztosítani kell az elérhető és igényekhez igazítottan a megfelelő számú és minőségi bölcsődei, óvodai, iskolai ellátást.
Javasolt fejlesztési irány a felsővezetők látásmódjának megváltoztatására való kísérlet, miszerint egyenlően nézzék a nőket és a férfiakat a felvétel során. A szemléletformálás itt is nagyon nagy fontossággal bír, hiszen mindennek az alapja ebben az esetben is a hagyományos női szerep tiszteletének megteremtése. Fontos a figyelemfelkeltés, a problémák tudatosítása széles körben, az atipikus foglalkoztatási formák nagyobb megbecsülése, a családbarát munkahelyek kialakításának népszerűsítése. Fontos a gyermekek után járó kedvezmények, adócsökkentések igénybevételi lehetőségeinek kiszélesítése, valamint a kisgyermekes időszakban lévő nők célzott támogatása, hogy megszerzett tudásuk piacképes maradjon.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az e pontra vonatkozó jogszabályi környezet és rendelkezések tekintetében ld. a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 3.3. pontot, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokhoz történő hozzáférésről szóló 3.6. pontot, valamint a gyermekek helyzetéről szóló 4. pontot.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde
A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi
A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.
A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet
A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.
A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.
A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet
A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás
Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,
- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda
Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)[6]

Általános iskola
Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §. 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Az adatgyűjtés célja, hogy feltérképezzük, milyen arányban tudják igénybe venni és veszik ténylegesen igénybe az adott településen az érintettek a bölcsődei, az óvodai szolgáltatásokat (vagy annak hiányában egy olyan közeli településen, ahol fogadják a gyerekeket). A gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosít-e számukra

[6] Az Nkntv. 2014. szeptemberétől 3 éves kortól teszi kötelezővé az óvodai részvételt.

rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket. Ha a kapott eredmények azt mutatják, hogy nem megfelelő a bölcsődei, óvodai férőhellyel való ellátottság, vagy a családbarát munkahelyek hiánya miatt nem tudják vállalni a szülők a munkaerőpiacra való visszatérést, akkor a foglalkoztatás elősegítése érdekében lépéseket kell tenni.
Gyermekek napközbeni ellátása keretében a családban élő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni, amennyiben a szülők a gyermek napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében szükséges biztosítani a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.
Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz történő hozzáférésről ld. a 3.6. pontot.

A Magyarországon érvényesülő jelenlegi demográfiai folyamatok mellett különös jelentőséggel bír a családtervezés. A gyermekvállalási kor kitolódása és a családokban vállalt átlagos gyermekszám csökkenése miatt Sopron városában, jelenleg stagnál a születendő gyermekek száma.
Alapvetően tradicionális értékeket valló társadalmunkban a családtervezés, később a családi élet megszervezése jelentősen összefügg a család anyagi lehetőségeivel és nemi szerepekről vallott nézeteivel. A családalapítást egyre későbbi életkorra halasztják, egyre többen vállalnak csupán egy gyermeket, ennek hátterében különböző okok állnak (karrier, biztos egzisztencia megteremtése, válás, munkaerő-piaci helyzet, stb.), a nők esélyegyenlőtlenségi helyzetének minden területe szorosan összefügg, és hatással van a születendő gyermekekre, illetve számukra. A megváltozott társadalmi-gazdasági helyzetben olyan szemléletváltásra van szükség, amely a hagyományos nemi szerepe (házimunka és gyermeknevelés feladatai, karrier) értelmezésével és újragondolásával mindkét nem számára azonos esélyeket biztosít a munka világában és a családi életben is.
A felnövekvő generáció szemléletformálásának eszköze lehet a nevelési, oktatási intézmények programjában egy nem a hagyományos nemi szerepeket, hanem a családtagok egyenrangú fontosságát és szerepvállalását hangsúlyozó családi életre való nevelés. Az oktatási intézményekben tartott felvilágosító programok megújítása oly módon, hogy a gyermekvállalás tudatos időzítésének fontossága mellett, a családi élet tudatos tervezését, társadalmi értékét is hangsúlyozza.
Emellett a háztartási és gyermeknevelési feladatok értékének társadalmi elismertségét is emelni kell, tudatosítani minden korosztály számára a hagyományos anyai feladatok fontosságát, lehetővé tenni a férfiak számára a benne való nagyobb szerepvállalást.
A gyermekvédelmi gondoskodás látókörébe került fiataloknál kiemelt figyelmet kell fordítani a felvilágosításra, családtervezési tájékoztatásra. Az állami gondozásban nevelkedők számára olyan rendhagyó programokat rendezni, melyeken családtervezésről kapnak tájékoztatást. Ehhez kapcsolódóan az állami gondozás és örökbeadás területén is változástatásokat kell tenni, hogy az örökbefogadás társadalmi elismertsége növekedjen, az adoptálásra váró családok „könnyebben” válhassanak igazi családdá.
A tájékoztató programok megvalósítása során az oktatási intézmények számára az egészségügyi intézmények dolgozói, és civil szervezetek nyújthatnak segítséget.

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	17	2059	121
2009	17	1767	104
2010	17	1780	105
2011	17	1747	103
2012	17	1749	103

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként

2008	28	10976	392
2009	29	11929	411
2010	29	11165	385
2011	28	10472	374

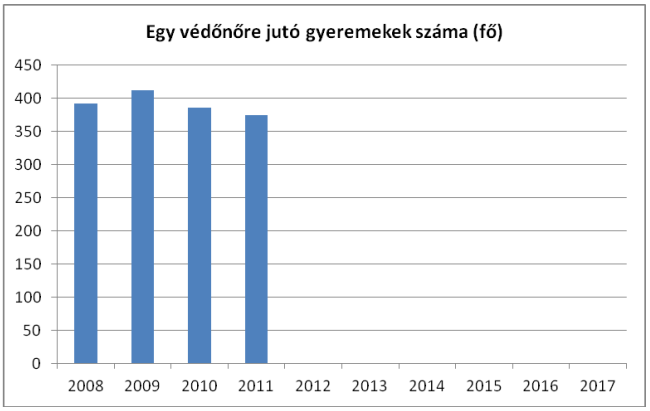

A védőnői ellátás Sopronban megfelelő, a védőnők száma állandó a születendő gyermeklétszám lassú csökkenése mellett is. Ennek bázisán a családtervezés aktív segítése a működő rendszer fejlesztésével, szakmai továbbképzéssel a nővédelem és családgondozás területén a segítségnyújtás hatékony eszköze lehet.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.
A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.
A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrségi riasztások és bírósági eljárások számszerű adatainak összegyűjtése mellett érdemes megnézni, hogy működik-e olyan szervezet, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak. (Ha működik ilyen a településen, az onnan kért számszerű adatokat össze kell vetni a rendőrségi feljelentések számával.) Ha az eredmények azt mutatják, hogy magas az erőszak aránya, akkor javaslatokat kell tenni nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhes gondozáson; plakátokkal).
A kiszolgáltatottabb helyzetben lévő idősek és a nők válhatnak nagyobb valószínűséggel erőszakos bűncselekmények áldozataivá is. Mivel a közbiztonság egyik legfontosabb közös ügyünk, szakítani kell azzal a hagyománnyal, hogy a biztonság megteremtése kizárólag a rendőrség feladata. Az itt élők védelmében a településrendezési, fejlesztési beruházások kialakítása során prevenciós szempontok figyelembevétele is elengedhetetlen a jövőben (pl. parkok megvilágítása, lakókörnyezet közvilágítása, sövények, fák gondozása, építési engedélyeknél bűnmegelőzési és biztonsági szempontoknak való megfelelés). Fenti tényezők akár önmagukban is alkalmasak a közbiztonság megerősítésére, az itt élők biztonságérzetének fokozására, számos helyben működő szervezet munkáját is feltételezve a rendőrségi munka mellett.
A családon belüli erőszak más kategóriába tartozik, mint a nők, vagy az idősek sérelmére elkövetett erőszak. Egy látszólag új, de a cselekmény szempontjából régi társadalmi problémáról van szó, hiszen a családtagok között mindig is előfordultak erőszakos magatartások, viszont ami ezen túl mutat és új az, ahogy jelenleg egyre inkább nyilvánossá válik, és megkonstruálódik a probléma.
Mivel az erőszak jelentős része családon belül történik, maguk az elkövetők, de az áldozatok is legtöbbször tagadják a bűncselekmény megtörténtét, ezért ez egy olyan terület, ahol a legmagasabb a látencia és a leghiányosabb az adatszolgáltatás.

Mivel elsősorban nők és gyermekekkel szembeni erőszakról beszélhetünk, elemezni kell, hogy milyen okok hozzák létre és állandósítják, továbbá miért magas az ilyen típusú bűncselekmények látenciája.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A felmérés célja, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, illetve kapacitásáról nyújtson információt. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

Településünkön krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a Családok Átmeneti Otthona, illetve a Gyermekek Átmeneti Otthona intézményeiben működő folyamatos ügyelet.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.
Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.
Egyenlőség a hatalom és döntéshozatal területén
A nemek közötti egyenlőtlenségek és a nők hátrányos helyzetének újratermelődése a politikai, döntéshozatali szférában a legmarkánsabb. Ez abból következik, hogy a politika lehetőséget biztosít az egyik nemnek a másik feletti uralmán alapuló hatalmi viszonyok megtartására, illetve megváltoztatására.
A női érdekérvényesítés intézményi mechanizmusai
Az önkormányzati fenntartású intézmények vezetőinek nemek szerinti összetétele vegyes képet mutat.

Minél kevésbé kapcsolódik egy intézményi vezetés a hatalomhoz, annál biztosabb a női vezető jelenléte, a másik jellemzője a nők hatalomban történő lehetőségeinek, hogy ezek az intézmények a hagyományos női szerepekhez (egészségügy, oktatás) kapcsolódnak.
A nők jogainak megvalósulásához kormányzati, önkormányzati akaratra lenne szükség.
Feladatok: Szemléletformálás, a város ünnepén a díszpolgárok közé a városért áldozatos munkát végző, vagy kiváló képességű nőket választani. További feladat lenne a női civil szervezetek működésének támogatása, közös projektek kidolgozásában való együttműködésének elősegítése. A nők társadalmi, gazdasági, politikai szerepeinek elősegítése kvóták előírásával.
Következmények: A nők megjelenése a döntéshozatal különböző szintjein már önmagában is módosíthatja a lehetőségeiket a politikai életben.
A politikai környezet is formálhatja a nők felfogását önmagukról, kiszélesíti a konvencionális politikai intézményrendszert az egész társadalomra (civil társadalom, család).
A nők befolyásos pozíciói javítják a nők helyzetét, esélyeit. Elősegítené a tradicionális szereprendszer, a nemek eltérő szocializációjának lebontását.
Elősegítené a civil társadalmon belüli szervezkedések megerősödését, nincs demokrácia alulról szerveződő mozgalom nélkül.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen beazonosított problémák felszámolására irányult kezdeményezéseket gyűjti csokorba a vizsgálat.
Kutatások szervezése szükséges a valódi igények és hiányok feltárására. A meglévő kezdeményezések és sikerességük vizsgálata mellett, esetleges hiányterületeken fontos a programok indításának elősegítése, a

szemléletformáláshoz pl. női karrier-utak követése, női karrierbank létrehozása, nyilvánosság megteremtése.
Fontos a nők igényeinek megfelelő klubok, szakkörök, foglalkozások, tréningek (pl. kommunikációs, személyiségfejlesztő, probléma felismerő és konfliktuskezelést szolgáló tréningek) indítása a területen tevékenykedő civil szervezetek munkájának erősítésével.
Ugyancsak fontos és szükséges kezdeményezések lehetnek a társadalmi kapcsolatok gyengülése ellen ható programok: nők megszólítása városi rendezvényeken, internetes felület létrehozása a nőket helyi szinten érintő témák egy helyen való elérésére.
Az esélyegyenlőség családi vetületét bontakoztathatja ki a nők feladatainak ellátását segítő szolgáltatások rendszerének (gyermekfelügyelet, háztartási munka, stb.) kiépítése és működtetése párhuzamosan szemléletformáló program indításával.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkahellyel rendelkező nők keresőtevékenységének végzése és a családi feladatok összehangolása nehezen megoldható, rejtett diszkrimináció érvényesül a paternalista munkahelyi viszonyok miatt.	Korszerű, a munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér kialakítása. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Családbarát munkahelyek kialakítására és elterjesztésére való igény és hajlandóság megteremtése. A rejtett diszkrimináció elleni határozottabb fellépés a munkaerőpiacon az uniós országok tapasztalatainak figyelembevételével. A gyermeküket/gyermekeiket egyedül nevelő nők támogatása. A nem fizetett otthoni munkák, gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is.
Kifejezetten a női célcsoportra irányuló, munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiánya, hatékony kommunikáció hiánya.	A munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzési struktúra kiépítése, motiváció felkeltése a célcsoportokban az egész életen át tartó tanulásra. Hatáselemzésre alapozott stratégiák a női munkaerő szerkezeti átalakításánál, aminek egyik eleme az élethosszig tartó tanulás, mint az időskori és az időskorúak szerteágazó problémáinak megoldására való felkészítés. Növelni kell a roma nők és lányok részvételét az oktatási rendszerekben, valamint a magasabb szintű képesítés elérésének érdekében ösztöndíjhoz való hozzájutás segítése.
Munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya.	A horizontális/vertikális szegregáció miatt a nemek arányának egymáshoz közeledésének ösztönzése. A munkaerőpiacra történő belépésnél meglévő gátak (gyermekelhelyezéstől a tradicionális értékrendszerig) lebontásának elősegítése. A munkavállalók segítése az intézményes oktatás szerkezeti és tartalmi megújításával, más képzési formák bevezetésével. Az internet használatának széleskörű elterjesztése.
Az erőfeszítések ellenére nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot, sok eset nem kerül a szakemberek látókörébe, társfüggőség, bizalom hiánya a hatóságok, illetve a távoltartás nyújtotta megoldások iránt.	Nők biztonságának, testi-lelki jóllétének növelése, a veszélyeztetett (és veszélyeztető) csoportok tájékoztatása, jogaik tudatosítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskor meghatározása különböző, a WHO meghatározása szerint az idős kor 75 év felett kezdődik, az ennél fiatalabbak csak idősödők, a 90 évesek és a náluk korosabbak viszont már a nagyon idősek. A köznyelvben ettől eltérően már a 65 év felettieket időskként említik. Pedig a WHO meghatározásban leírt idős kor elértéig még egy rendkívül aktív nyugdíjas rétegről beszélhetünk.

Az aktív korú népességre jutó nyugdíjasok aránya magas. Az aktív korú lakosság életszemléletéből hiányzik az időskorra való tervezés, az időskori öngondoskodásra való felkészülés. Ennek hátterében *az aktívkorúak nagy részének megélhetési problémái, az időskorral kapcsolatos ismeret hiánya és a kialakult sztereotipizált szemlélet áll.* A közvélemény az időskort a betegségekkel, alacsony jövedelemmel, egyhangúsággal, megbecsülés hiányával jellemzi. *Ezzel szemben az időskor elérése nem egyenlő a lehetőségek megszűnésével, hanem új lehetőségek keresésének kezdete, az élet új tartalommal való megtöltésének esélye. A l*ehetőségek szélesítésével, életkörülményeik javításával, *a generációk közötti kapcsolatok mélyítésével* a fiatalabb generáció gondolkodásmódjában is kedvező változások érhetők el. Az intézményhálózat, civil szervezetek és önkéntesek bevonásával több területen szükséges intézkedések megtétele, programok indítása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megfelelő biztosításának, az idősek társadalmi szerepének megerősítése és megbecsülésük érdekében.

Az idősödő és idős társadalom életvitelét és egészségi állapotát tekintve is sokféleséget mutat: a tevékeny idősödők számára a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenségek, a specifikusan időseket célzó programok hiánya, míg a betegségekben szenvedő, esetleg ápolásra szoruló idősek számára a szociális biztonság megteremtése, a megfelelő ellátás biztosítása fontos.

Az alábbi táblázatban a település népességmegoszlását követhetjük nyomon. Látható, hogy a 60 év felettiek száma a népesség negyedét teszi ki. Az idősebb korosztályban a nők aránya megnő a férfiakéhoz képest, ami a 65 év felettieknél tovább fokozódik.

	fő			%	
	nők	**férfiak**	**összesen**	**nők**	**férfiak**
nő	30681	27533	58214	53%	47%
0-2 évesek	*na*	*na*	*na*	*na*	*na*
0-14 éves	3931	4238	8169	48%	52%
15-17 éves	857	841	1698	50%	50%
18-59 éves	15273	17039	32312	47%	53%
60-64 éves	2242	1741	3983	56%	44%
65 év feletti	5989	3674	9663	62%	38%

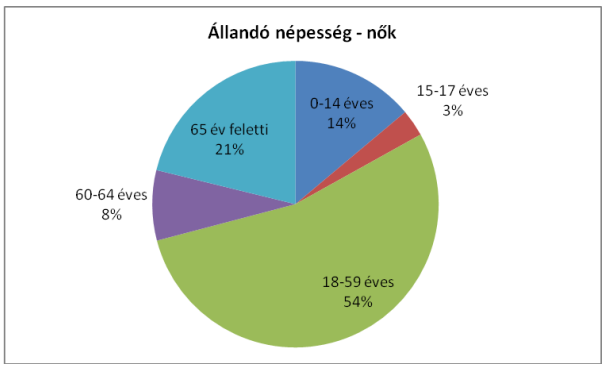

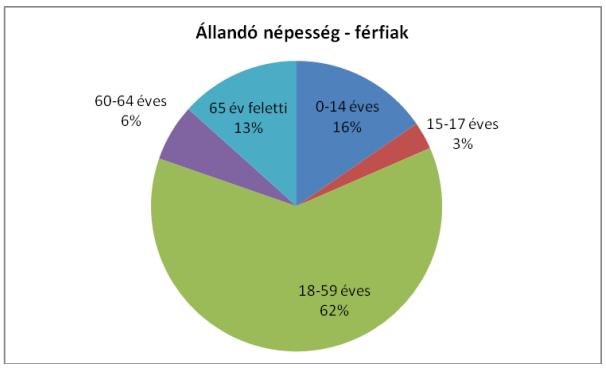

Sopron időskorú népessége döntően saját jogú ellátással rendelkezik, lakásfenntartási költségeik általában alacsonyabbak, mint a fiatalabb korosztályé. Kiadásaik összetétele nagyban eltér más korosztályétól, általában a gyermekek iskoláztatásának, ellátásának költségei, lakáshitel nem terheli közvetlenül őket. Sok esetben azonban a fiatalabb családtagok életét aktívan segítik anyagi támogatással, mindennapokban nyújtott segítséggel. Ez a gyakorlat egyre jellemzőbbé válik a munkanélküliség növekedésével.

Az idősek tekintetében az elszegényedés kockázata az egyszemélyes háztartások esetében magas, főleg a saját tulajdonban élőknél. A jövedelmükből sok esetben nehezen fedezik lakhatási költségeik mellett a mindennapi élelemre fordított kiadásokat, és a jellemzően rossz egészségi állapot miatt a háztartások kiadásaihoz tartozó gyógyszerköltséget.

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	*nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma*	*összes nyugdíjas*
2008	*6412*	*10964*	*17376*
2009	*6525*	*10784*	*17309*
2010	*6574*	*10777*	*17351*
2011	*6652*	*10841*	*17493*
2012	*6705*	*10919*	*17624*
2013	*6 268*	*9 856*	*16124*
2014	*nincs adat*	*nincs adat*	*nincs adat*

	64 év feletti lakosság száma	*nappali ellátásban részesülő időskorúak száma*	
	fő	*fő*	*%*
2008	*9023*	*90*	*1,0%*
2009	*9264*	*94*	*1,0%*
2010	*9446*	*84*	*0,9%*
2011	*9663*	*61*	*0,6%*
2012	*10044*	*42*	*0,4%*
2013	*10304*	*45*	*0,4%*

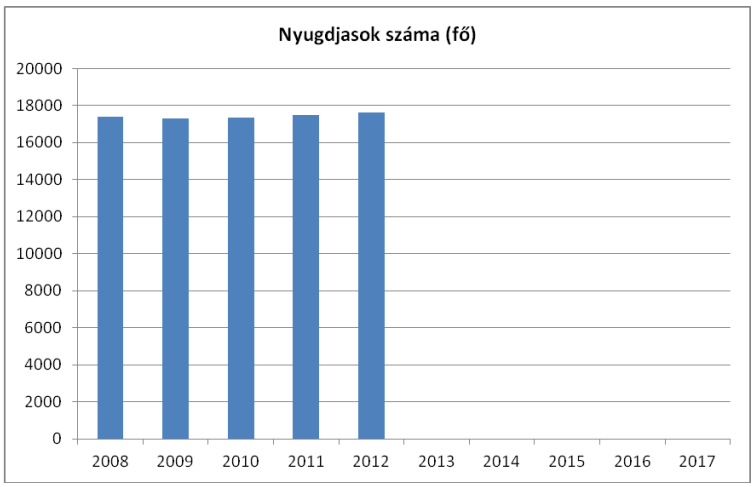

Az időseket érintő ellátások, szolgáltatások:

Öregségi nyugdíj:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít *a meghatározott életkort elérő és megfelelő szolgálati idővel rendelkezők számára.* A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj, *és a* társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátások: az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	*6*
2009	*4*
2010	*4*
2011	*3*
2012	*1*
2013	*1*
2014	*4*

A *Szociális törvény* értelmében az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Nyugdíj előtti álláskeresési segély

A 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról értelmében a

nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresési segély feltételeit a Flt. 30. §-a rögzíti.

6.2 A nyugdíj előtt állók, a nyugdíjasok és az idősödők munkaerő-piaci helyzete

(lásd fentebb!)

a) A nyugdíj előtt állok, a nyugdíjasok és az idősödők foglalkoztatottsága

A nyugdíj előtt állók, illetve nyugdíjasok foglalkoztatottságának elemzésekor mindenképp előnyként kell megemlíteni, hogy ez a réteg nagy szakmai tapasztalattal rendelkezik, még ha ez sok esetben nem *is* társul magas iskolai végzettséggel. Emellett sok szabadidővel rendelkeznek, tekintve, hogy gyermekeik felnőtt korúak, már nincsenek olyan erős családi kötöttségeik sem, bár sok esetben épp ez a korosztály az, aki segíteni tud az unokák óvodán vagy iskolán kívüli felügyeletében.
Hazánkban az elmúlt években a gazdasági válság elmélyülésével az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma ~~is~~ drasztikusan növekedett.
A munkaerőpiacon való elhelyezkedésük azért is nehézkes, mert társas és közösségi kapcsolataik már beszűkültek, ennek következményeként önérvényesítő képességük is kevésbé fejlett, álláskeresési technikájuk "régimódi". Nem ismerik a modern elektronikus álláskeresési lehetőségeket, a számítógép és internet felhasználási képességeik alacsonyak. Kevésbé rugalmasak, ragaszkodnak a régi, mostanra azonban sok esetben elavulttá vált módszerekhez. A relatíve magasabb fizetésük miatt, az ő munkaviszonyukat szüntetik meg elsőként. Mindezek következtében kevés elismerést kapnak, így önbizalmuk és önbecsülésük is sérül, ettől még kevésbé válnak határozott és bizakodó munkakeresőkké. *Külön kategóriát képviselnek a közalkalmazotti területek, ahol lehetőség nyílna elhelyezkedésre, de az alacsony bérek miatt ezt gyakran el sem fogadják, illetve a jogi szabályozás változásával szűkültek e területen is lehetőségeik.*
Ennek következtében a munkaerő-piacon való elhelyezkedési lehetőségeik korlátozottak, sokszor *illegális munkavállalásra* kényszerülnek, idős koruk ellenére külföldre mennek dolgozni, vagy betegápolást, takarítást, vagy gyermekfelügyeletet vállalnak.
Szaktudásuk és szakmai tapasztalatuk széles skálán mozog. Sok esetben érdemes lenne szakképzésekbe bevonni őket, ahol munkájuk és tapasztalatuk példaértékűvé válhatna a fiatalok számára, ezért a meglévő értékek (tudás, készség, tapasztalat) hasznosítására kell biztatni ezt a célcsoportot. Ugyanakkor az a veszély is fenyegetheti őket, hogy bizonyos területeken tudásuk elavulttá válik, ezért az egykoron megszerzett szakmai tapasztalataikat folyamatosan bővíteni kellene. Ehhez azonban megfelelően motiválni kell az érintett korcsoportot, és számukra is lehetőségeket kell biztosítani, foglalkoztatásukat állami, vagy önkormányzati szinten támogatni kell, akár különböző programok indításával is. Így nemcsak családon belüli kiszolgáltatottságuk, de izolációjuk is csökkenhet, nagy eséllyel meglévő tartalékaikat sem élik fel olyan mértékben. A továbbra is versenyképes szakmával rendelkező nyugdíjasok számára jövedelemszerzési lehetőséget kell biztosítani, abban az esetben is, ha időskori ellátásban részesülnek, különösen akkor, ha ez az összeg még saját maguk ellátására sem elegendő. Szintén lehetőségeket kell teremteni a civil szervezetek *munkájába való bekapcsolódáshoz, az oktatási intézményekkel való együttműködéshez, önkéntes tevékenység vállalására.*

Megfigyelhető, hogy ha egy nyugdíjas korú egyénnek van lehetősége dolgozni, a munka számára abszolút felértékelődik, így például hazánkban jelenleg is számos őstermelő és vállalkozó nyugdíjas tevékenykedik aktívan.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A korosztály erőssége a megbízhatóság és a nagy teherbíró képesség *és az aktív munka befejezésével a megnövekedett szabadidő.* Az „élethosszig tartó tanulás", az idősödő és idős korban is igénybe vehető képzések az idősekkel foglalkozó intézmények és civil szervezetek kezdeményezései alapján új tendenciákat jelenítettek meg, elsősorban az informatikai képzések terén, *de említhetjük a nyugdíja-egyetem mindenkor magas létszámú látogatottságát is.* Ezek pozitív tapasztalatai a képzési lehetőségek további kiterjesztését teszik kívánatossá, *de nem csak az informatika területén, hanem a segítő szakmákban és a nyelvi képzésekben is. Az sem utolsó szempont, hogy az intellektus szinten tartása, fejlesztése megelőzi, illetve késlelteti az időskori demencia kialakulását.*
A korszerű ismereteket (is) nyújtó célokat jelentő képzések mellett, a legfontosabb célnak a foglalkoztatási lehetőségek kibővítését tartjuk. Fontos lenne a fiatalok munkájának kiegészítéseként részmunkaidőben, helyettesítéssel, távmunkában, a hatályos jogszabályoknak megfelelően, lehetőséget teremteni az idősek foglalkoztatására.
E mellett a nyugdíjas klubok működésének támogatása kiemelt cél. A civil kezdeményezésű nyugdíjas egyesületek sokat tehetnek az aktivitás hosszú távú fenntartásáért, *a szociális ellátórendszer részeként működő idősklubok pedig azért, hogy a kora, vagy állapota miatt már kevésbé aktív időseknek hasznos elfoglaltságot, társaságot, támogatást nyújtson. Kiegészítve a házi gondozással elérhető, hogy az idős hosszú ideig otthonában tartható legyen.*

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz, Csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év felettiek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettiek aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. A foglalkoztatás területen azonban ez a megkülönböztetés a legtöbb esetben burkoltan történik, sohasem a korra hivatkoznak, ezért nehéz ellene harcolni. Ez a korosztály általában nehezebben oldódik, kevésbé képesek önmaguk érdekeit képviselni és érvényesíteni, nem tudnak hatékonyan harcolni az egyenlő bánásmódért.
Ezért szükséges lenne a szervezett, intézményesített érdekképviselet feltételeinek megteremtése, hogy az érintett korosztály ne szoruljon ki ilyen mértékben a munkaerőpiacról. Emellett a nyugdíjas közalkalmazottak munkalehetőségei is korlátozottak, tekintve, hogy nem létesíthetnek bejelentett munkaviszonyt az időskori ellátása mellett. *Az egészségügy, vagy a szociális ellátás területén jelentkező munkaerő-hiány szükségessé tenné a már nyugdíja munkaerő visszafoglalkoztatását, ezért szükséges lenne ennek a szabályozásnak a megváltoztatása.*
Mindemellett léteznek kifejezetten nyugdíjasoknak szánt, elsősorban részmunkaidős állásajánlatok. A nyugdíj mellett kereső tevékenységet végző idős nők gyakran bejárónői és takarítónői munkát vállalnak, mindezt általában feketén végzik, ezért elengedhetetlen lenne, hogy az ilyen típusú munkák esetén a munkaadót kedvezmények és juttatások biztosításával a hatályos jogszabályoknak megfelelő munkaviszony létesítésére motiváljuk.

A jelenlegi munkaerő-piaci helyzet megváltoztatásához feltétlenül szükséges a közösségi tervezés, felmérések készítésé, adatgyűjtés, valamint a megfelelő következtetések levonása és tervezése.

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**fő**	**566**	**1047**	**928**	**601**	**727**
20 éves és fiatalabb	fő	2	11	11	7	9
	%	0,4%	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%
21-25 év	fő	52	99	85	45	83
	%	9,2%	9,5%	9,2%	7,5%	11,4%
26-30 év	fő	75	131	102	71	85
	%	13,3%	12,5%	11,0%	11,8%	11,7%
31-35 év	fő	90	166	146	94	97
	%	15,9%	15,9%	15,7%	15,6%	13,3%
36-40 év	fő	74	162	129	80	109
	%	13,1%	15,5%	13,9%	13,3%	15,0%
41-45 év	fő	68	124	121	69	58
	%	12,0%	11,8%	13,0%	11,5%	8,0%
46-50 év	fő	67	123	99	57	87
	%	11,8%	11,7%	10,7%	9,5%	12,0%
51-55 év	fő	78	129	119	73	84
	%	13,8%	12,3%	12,8%	12,1%	11,6%
56-60 év	fő	56	96	111	96	94
	%	9,9%	9,2%	12,0%	16,0%	12,9%
61 év felett	fő	4	6	5	9	21
	%	0,7%	0,6%	0,5%	1,5%	2,9%

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A saját jogú nyugdíj megszerzésével az idősek több kedvezmény igénybevételére is jogosultságot szeretnek, így a helyi tömegközlekedés ingyenes használatára, egyéb utazási kedvezményekre, közművelődési intézmények ingyenes vagy kedvezményes használatára, látogatására, stb.

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. *Sopron városában házi segítségnyújtás és idősklubbok állnak az idősek rendelkezésére.*

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. *Sopron városában több idősotthon működik, nem csak önkormányzati, hanem egyházi, állami fenntartású is.*

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

	64 év feletti lakosság száma	*nappali ellátásban részesülő időskorúak*

		száma	
	fő	*fő*	%
2008		*95*	
2009		*74*	
2010		*72*	
2011		*66*	
2012		*38*	
2013		*35*	
2014		*41*	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megjegyzés: időskorúakon a 64 év felettieket értettük a táblázat kitöltésekor.

A fenti táblázat a idősek nappali ellátásban részesülő 64 év felettieket létszámát tartalmazza. Néhány, ennél fiatalabb ellátottunk is van, ők jellemzően rokkantnyugdíjban részesülnek. A számok csökkenésében szerepet játszik, hogy míg 2008-ban négy idősklubb működött szerte a városban, addig mára kettő maradt. (2008-ban és 2011-ben szűnt meg a két klub). Az adatok nem az igények csökkenését jelentik, hanem a feltételek hiányát, vagy a hozzáférés nehezítettségét, hiszen a földrajzi elhelyezkedés, a szállítás, vagy a tiszta profilú ellátás hiánya (tisztán demens, vagy tisztán átlagos szükségletű) mind megjelenik az okok között.

Régebben az idősek gondozása a családokban valósult meg. A több generáció együtt élésével a gyermekszületés, betegség, öregség és a halál is az élet mindennapos velejárója volt *és már kisgyermekek is részesei voltak, mondhatjuk a gyermekek értékrendjébe beépült az idősekről való gondoskodás.* A nagycsalád gondoskodásra szoruló tagjait magától értetődő módon a közösség értékes tagjának tartották, az ápolás feladata pedig több vállon nyugodott, mivel gyakran sok gyermek született. Manapság több tényező jelentős változása nehezíti ezt a feladatkört. *Elsősorban a megváltozott családszerkezet, az orvostudomány rohamos fejlődésének köszönhetően a várható élettartam fokozatos növekedése, a kétkeresős családmodell általánossá válása, stb.* Ezzel párhuzamosan az évenkénti születések számának csökkenésével a társadalom általános öregedése is tapasztalható, *egyre gyakoribb a magas életkor.*
A munka világának mai kívánalmai többnyire nem teszik már lehetővé a régi modell működését, az idős családtagok otthoni gondozását. A szülőről-nagyszülőről való gondoskodás terhe gyakran egy vagy két utódra hárul, ami a munkaerő-piaci nehézségek *(például kényszerű külföldi munkavállalás)* miatt is sokszor megoldhatatlan feladat. Ez a növekvő egyensúly eltolódás súlyos kérdéseket vet fel az egészségügyi és szociális ellátórendszer tekintetében. A korábbi nyugdíjrendszer sem fenntartható az aktív és nyugalmazott állampolgárok arányának folyamatos változásával. Az államnak egyre nagyobb részt kell vállalnia ebből a gondoskodásból. Ennek több formája is működik *jelenleg,* úgymint *kórházak rehabilitációs* és ápolási osztályokkal, önkormányzati, egyházi, illetve magánfenntartású gondozó otthonok nappali vagy bentlakó rendszerrel, továbbá az otthonápolásban való támogatás (ápolási díj a gondozást vállaló hozzátartozónak, vagy szakember biztosítása az otthoni ápoláshoz). *A fent felsorolt lehetőségek egyike sem éri el a megfelelő hatásfokot, mert a férőhely számok alacsonyak, az ápolási díj nem biztosítja a megélhetést. Ezek átgondolása célszerű lenne.*
A szociális gondoskodás alternatív része a megelőzés is, mint a fizikailag és mentálisan egészséges és aktív státusz minél tovább való fenntartása, például az egészséges életmód népszerűsítésével, szűrővizsgálatokkal, stb.

A városban elérhető alapszolgáltatások:

- szociális étkeztetés (helyben fogyasztással, illetve elvitellel, szükség esetén lakásra szállítva, egyénileg megállapított térítési kötelezettséggel),
- házi segítségnyújtás (hétköznapi életfeladatok ellátásában, legfeljebb napi 4 órában, *a szolgáltatást igénylő részéről* térítésköteles),

- jelzőrendszeres segítségnyújtás,
- időskorúak nappali ellátása.

Szakosított ellátás körébe tartoznak:

- az átmeneti elhelyezést nyújtó gondozóházak (legfeljebb egy év időtartamra, szükség esetén további egy évvel meghosszabbítható – térítésköteles)
- az idősek otthonai (térítésköteles)

A fentiek tükrében jóval nagyobb hangsúlyt kell fektetni az otthoni *gondozás és ha szükséges az ápolás, illetve szakápolás elérhetővé tételére*, hiszen az idősek számára az otthontól való végleges elszakadás az egyik legfájóbb pont. *Ideális az lenne, ha már akkor be tudnánk kapcsolódni az ellátásba, amikor még minimális segítség szükséges. A házi segítségnyújtás területén történt változások azonban – mint pl. a rászorultsági ponthatárok emelése – ezen ellátás esetében kizárja a prevenciós lehetőségeket.*

Életük utolsó, nehéz szakaszának megszépítéséhez nagyban hozzájárulna az *otthonlét lehetőségének* biztosítása, személyük megbecsülésének, családban betöltött fontos szerepüknek méltó elismerését jelenthetné nekik. *Hiányos az élet végi hospice ellátás is.*

Az idősek növekvő száma, az egészségi állapotuk fokozatos romlása, az otthoni ellátás megoldatlansága miatt egyre nagyobb az igény a szakosított ellátások iránt is, jelentős váró listái vannak ezen intézeteknek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban minden évben számos kulturális program kerül megszervezésre, kiemelkedő az infrastrukturális feltételek színvonala, az ingyenes programok sokszínűsége. Az idős korosztály tagjai térítéses programokat kevésbé látogatnak, esti és *éjszakai* programokat pedig szinte egyáltalán nem. *Az olyan programokat részesítik előnyben, mely számukra is biztonságosan megközelíthetőek, s a program kezdete-vége lehetőleg még a sötétedés beállta előtt legyen.*

Kevés az olyan rendezvény, amely direkt módon az idősebb korosztály igényeit elégítené ki.

Az időseket ellátó intézmények nagy hangsúlyt fektetnek az idősek igényeinek megfelelő programszervezésekre. *Az idősklubok saját tagok számára szerveznek szabadidős és kulturális programokat, ismeretterjesztő, felvilágosító, egészség megőrző előadásokat, foglalkozásokat. Az idősek otthonai is nagy figyelmet fordítanak a bentlakók mentálhigiénés ellátására és foglalkoztatására. A foglalkoztatás célja a szabadidő hasznos eltöltése, új élmények biztosítása, a meglévő képességek szinten tartása, fejlesztése. A részt vehetnek fizikai, szellemi és kulturális jellegű foglalkozásokon.*

A különböző nyugdíjas klubok, időseket célzó vagy idősek által működtetett szervezetek közötti kapcsolattartás, információáramlás fejlesztésre szorul, ennek egyik oka az idősebb korosztály csekélyebb informatikai jártassága.

Pályázatokkal szükséges lenne támogatni a kulturális, közösségi programok szervezését. A különböző nyugdíjas klubok, szervezetek közötti információáramlás segítése (pl. rendezvényekről, közös programokról) szintén fontos lenne.

Fontos az idős korosztály megszólítása, szemléletformálásuk, hogy érdekeltek legyenek saját életminőségük javításában. A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételeinek javítását segíthetné egy rendszeresen megjelenő, célzottan idősek számára készített kiadvány, mely tartalmazza a korosztálynak szóló rendezvényeket, programokat, klubokat és az igénybe vehető kedvezményes lehetőségeket.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek és az *55 év felettiek* informatikai képességeinek fejlesztése elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

Ezért szükséges, hogy a lehető legszélesebb körű pályázatokat és képzéseket írjanak ki az érintett korcsoport számára. Ilyen példaértékű program volt az Önkormányzat által támogatott, és Sopron középiskoláiban indított nyugdíjas tanfolyamok szervezése, mely tanfolyamok lebonyolítását maguk a középiskolák végezték.
Sok esetben az időseknek abban kell segítséget nyújtani, hogy leküzdjék az újdonságtól, és a modern eszközök felhasználástól való félelmüket, és hogy képet kapjanak az internet széleskörű felhasználásának lehetőségeiről. Emellett az is elengedhetetlen, hogy a számítógép vásárlásban segítséget kapjon ez a korosztály, és hogy az internet hozzáférés biztosítva legyen a nyugdíjas klubokban, és a közösségi házakban.
Az internet nyújtotta lehetőségek segítenék kapcsolattartásukat rokonaikkal, ismerőseikkel minden más lehetőségnél kedvezőbb áron.
(Akiknek a legfontosabb lenne, hogy interneten keresztül kapcsolatot tudjanak tartani a külvilággal, mert mozgáskorlátozottságuk miatt szociálisan leginkább izoláltak, sajnos nem juthatnak el az informatikai képzésekre, mert a szállítás és az épületek akadálymentesítése még mindig megoldatlan probléma.)

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb korosztályt nemcsak az elmagányosodás veszélye fenyegeti, hanem olyan mindennapi nehézségek is akadályozzák mindennapjaikat, amelyek a fiatalabb generációk számára fel sem tűnnek. Szükséges a város tömegközlekedési kultúrájának javítása, hiszen ők már nehezebben szállnak fel, le a buszokról (főleg a régi típusú buszoknál), gyakran szembesülnek egyes utasok és buszsofőrök türelmetlenségével.

Az életkorral jár, hogy kevéssé járatosak az infó-kommunikációs eszközök által nyújtott tájékoztatási rendszerek kezelésében, így azonban kevéssé tájékozottak az általuk is igénybe vehető szociális és egyéb juttatásokról, azok igénybevételi lehetőségeiről. *Így folyamatos feladat az idősek* széleskörű tájékoztatása a szociális támogatások igénybevételéről.
Az idős emberek korukból adódóan könnyen esnek bűncselekmények áldozatául. Életkori, fizikai, mentális sajátosságaikból adódóan sérülékenyebbek, kiszolgáltatottabbak az átlagnál, ezáltal fokozottan veszélyeztetettek bizonyos bűncselekményekkel szemben. Egészségi állapotuk, sokszor magányos, elszigetelt életmódjuk és anyagi lehetőségeik miatt kevésbé képesek a bűncselekmények elleni védekezésre. Az idősek biztonságérzetét növelendő bűnmegelőzési, felvilágosító programok indítása indokolt, s szükséges a védelmi rendszer kidolgozása az időseket érő családon belüli bántalmazás és a kizsákmányolása megakadályozása érdekében.
A helyzet javítása érdekében szorosabb együttműködés kialakítása szükséges a kulturális és szabadidő szervezéssel foglalkozó és a szociális, érdekvédelmi és szolgáltató szervezetek között. *Nagyon fontos a civil szervezetekkel, alapítványokkal, önkéntesekkel történő együttműködés kiszélesítése.*
A tájékoztatás magasabb szintre emelése érdekében különféle kiadványok kerülhetnének ki olyan információs pontokba, ahol az idősebb korosztály gyakrabban megfordul (pl. orvosi rendelők, gyógyszertárak, nyugdíjas klubok, önkormányzati hivatalok).
A programlátogatottság emelése érdekében városrészenkénti rendezvények szervezése javasolt, hiszen a helyi közösségre építeni sokkal hálásabb feladat, sőt a gyakori egészségügyi problémák miatt az idősebb korosztály inkább és szívesebben vesz részt olyan programokon, amelyek lakóhelyének közvetlen környezetében elérhetőek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

A nyugdíjazást követően az idősödők társadalmi aktivitása csökken, a lakosságon belüli arányuk magas. Szükség van olyan, az idősek számára készülő preventív programokra, melyek célja a testi,- lelki egészség megőrzése, az egészséges időskor megélése. Az 55 éven felüli korosztály munkaerő piaci veszélyeztetettségének enyhítése, mert ennél a korosztálynál folyamatosan nő a regisztrált munkanélküliek aránya, mellyel veszélybe kerül az ideális életminőséghez szükséges jövedelem megszerzése.	Aktivitás megőrzésének elősegítése korai tájékoztatással. Az idősödők jobb mentális és fizikai állapotban érjék el a nyugdíjas kort, mely erősen befolyásolja a későbbi életvitelt is. Munkaerőpiacon belül, önkéntes programokban való részvétellel. Az idősebb korosztállyal szembeni munkáltatói attitűd javítása. Az 55 éven felüli munkavállalók támogatási lehetőségeinek kidolgozása annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban aktív munkaerőként érjék el a nyugdíjas kor küszöbét. A nyugdíjkorhatárt követően az arra igényt tartók, továbbra is munkaviszonyban maradhassanak. Képzések indítása az idősödők számára, különös tekintettel az informatikai és idegen nyelvi tájékozottságra. Kulturális és sportprogramokon való részvétel ösztönzése.
A nyugdíj melletti munkavégzés lehetősége nem megoldott. Kétféle motivációja lehet a nyugdíj mellett dolgozni vágyóknak. Egyrészt az idős korosztály tagjai között vannak olyan jó egészségi állapottal rendelkezők, akik aktívan, munkával szeretnék kitölteni napjaikat, vagy átadni tudásukat a fiatalabb generációnak. Másrészt azonban vannak olyanok is, akik alacsony nyugdíjuk miatt kénytelenek jövedelem-kiegészítés után nézni.	Az aktív időskor szemléletében a foglalkoztatás növelése, az atipikus foglalkoztatási formák (távmunka, részmunkaidő, bedolgozói munkaviszony, megbízási szerződés, stb.) bővítése, alkalmazása nyugdíjas munkavállalók esetében.
Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb foglalkoztatásban való diszkriminációja, emellett jelentős egészségügyben és a szociális szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció.	Társadalmi szemlélet megváltoztatása az idősödők és idősek hátrányos megkülönböztetésének enyhítésére, az idősödéshez és az idős emberekhez való hozzáállás megváltoztatása. A társadalom figyelmének felkeltése, az időskorhoz kapcsolódó negatív sztereotípiák eloszlatása, elsősorban oktatási intézmények és média bevonásával. A munkavállalást is nehezítő hátrányos megkülönböztetés csökkentése. A helyi médiában több fórum biztosítása, jó példák bemutatása. Generációs szakadék csökkentése, az idősek helyi közéletben való szerepvállalásának erősítése.
Az időskorúak arányának növekedésével számolva hosszútávon olyan idősellátási rendszert kell kidolgozni, mely a jelenleginél költséghatékonyabb, egyben jobban támogatja az önálló életvitelt. Ezt a fejlesztést elsősorban az otthon-közeli ellátások szolgáltatási körének bővítésével lehet elérni.	Annak elősegítése, hogy a támogatásra szoruló idős emberek minél tovább fenn tudják tartani önálló életvitelüket. Öngondoskodás szemléletének elfogadtatása. Az otthonukban élő ápolásra-gondozásra szorulók ellátásokhoz való hozzáférésének javítása esti és hétvégi időszakokban is. A több típusú alapszolgáltatás nyújtásával könnyebben kidolgozható az egyénre szabott rugalmas ellátási forma. A szakmai szervezetekre építetett, felkészített és kontrollált önkéntes program elindítása. Az érintettek, családtagok tájékoztatása, felkészítése, bevezetése az idős hozzátartozójuk ellátásába.

	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A szakosított ellátási formák bővítése, a meglévő intézmények korszerűsítése uniós és hazai támogatási lehetőségekre figyelemmel.*
2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Az idős emberek és hozzátartozóik az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről nehezen talál az érdeklődő információt.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Az idős emberek és hozzátartozóik tájékoztatása egy komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése útján, melyben az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*
2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Az idős korosztály nehezen kimozdítható.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Kedvezményes olyan szállító szolgáltatás bevezetése a korosztály számára, amely az egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapellátások igénybevételében segít.*
2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Tiszta profilú klubok hiánya.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Tiszta profilú klubok kialakítása (pl: demens klub).*
2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Kevés idősbarát szabadidős program van.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Szabadidős programok idősbarát szervezése.*
2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozói nem kapnak támogatást.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinak segítése (pl: Altzheimer caffe).*
2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *55 év felettiek nehezen találnak munkahelyet.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *55 év felettiek elhelyezkedésének segítsége.*

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékossággal élők Sopronban tapasztalható problémáinak feltárása előtt szükséges a célcsoport fogalmának tisztázása.

Fogyatékos személy:

az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szerint: "az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja;"

A fogyatékossággal élő és a megváltozott munkaképességű ember fogalmát gyakran mossa össze a köznyelv, azonban egymást csak részben fedő kategóriákról beszélhetünk. A fogyatékossággal élők fogalma a társadalom működésében való részvétel szerint mozgásszervi, érzékszervi vagy szellemi képességek csökkenése miatt hátrányokkal induló emberek csoportját jelenti általában, és a részvétel érdekében jelentkező speciális szükségletek és környezeti feltételek feltárására és formálására irányítja a figyelmet.

Sopronban a fogyatékossággal élők lehetőségeinek minél szélesebb körű kibontakoztatását az önkormányzati fenntartású intézmények mellett első sorban a nagy múltú professzionális szakember gárdával rendelkező igen aktív civil szféra, és egyházi intézmények kapacitásai biztosítják. A helyi önkormányzat már évekkel korábban felismerte, hogy a civil és egyházi szolgáltatók és érdekképviseleti szervezetek szerepe, hatékonysága, magas színvonalú szakmai tudása és nem utolsó sorban ellátási kapacitásai olyan bázist jelentenek Sopron számára, mely nélkülözhetetlen a fogyatékossággal élő helyi társadalom érdekében biztosítandó közfeladatok ellátásához.

Az esélyek egyenlőtlen eloszlása viszont nem csupán a foglalkoztatást, hanem a közösségi részvétel legtöbb színterét érinti.

Fejlődést tapasztalhatunk az Európai Unió által biztosított források bevonásával megvalósuló más beruházások esetében, hiszen ma már minden kivitelezés kötelme az akadálymentes hozzáférés biztosítása. A tömegközlekedés fejlesztésével, új alacsony padlós helyi járatú autóbuszok beszerzésével a közlekedés feltételei is folyamatosan javultak az elmúlt években.

A gazdasági recesszió nem kedvez a fogyatékossággal élők, sem a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának, a számukra biztosított ellátások nem teszik lehetővé az önálló életvitelt, az akadálymentesítés feladatainak minden fogyatékossági formára kiterjedő szemlélete pedig még nem tökéletes. Több figyelmet kell fordítani arra is, hogy a hosszú ideje az aktív közösségi életből kiszorult emberek újra be tudjanak kapcsolódni a társadalom működésébe, és a munkamegosztás megfelelő szabályozásával számukra is elérhető legyen a hasznos és értékteremtő tevékenységek végzése.
A fogyatékossággal élő emberek integrációját akadályozó problémákat áttekintve alapvető és egyöntetű jellemzőjük a hozzáférés hiánya. A problémák a következő nagyobb tematikus területeken jelentkeznek: Foglalkoztatás/foglalkoztathatóság; információszerzés/információ a célcsoportról; lakhatás és önálló életvitel lehetősége; akadálymentesítés/közlekedés. Az elérést gátló tényezők részletes feltárásával alakítható ki olyan fejlesztési program, amely célzott intézkedésivel változást eredményezhet helyi integrációjukban.

A fogyatékossággal élők problémáinak helyzetelemzésekor külön figyelmet fordítunk a pszichiátriai betegek problémáira. Bár szigorú értelemben nem tartoznak a célcsoportba, két dolog is indokolja, hogy problémáikat elemezzük. Egyrészt esélyegyenlőségi hátrányaik nagyon hasonló jellegűek, mint a fogyatékossággal élők bizonyos csoportjai esetében, és e problémák kezeléséhez hasonló, akár ugyanazon eszközök alkalmazása megfelelő lehet, másrészt a pszichiátriai betegek esélyegyenlőségével külön nem foglalkozik program, stratégia. Nem kívánjuk viszont összemosni azokat az eszközöket, melyek a problémák individuális okait kívánják kezelni, és az orvostudomány illetve a pszichológia bizonyos tudományterületein alkalmazhatóak.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	*„járadékában": 261*	*20*
2009	*„járadékában": 254*	*10*
2010	*„járadékában": 243*	*7*
2011	*nincs adat*	*7*
2012	*1763*	*10*
2013	*nincs adat*	*18*
2014	*nincs adat*	*24*

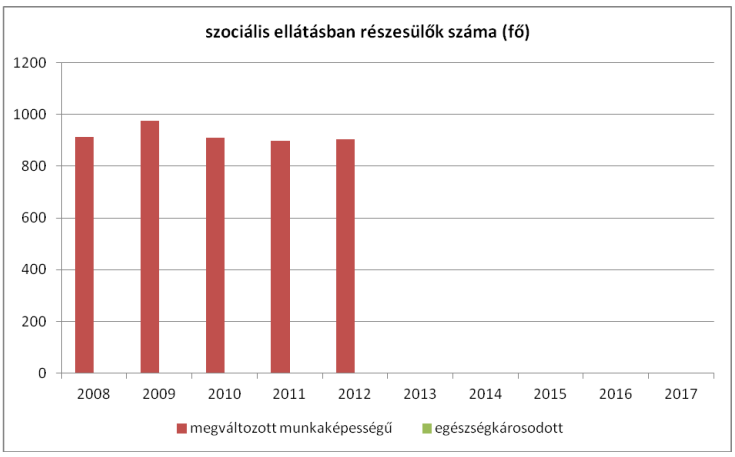

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban élő fogyatékos emberek létszámára és fogyatékosságuk mértékére statisztikai adat nem áll rendelkezésünkre, arra csak a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők számából lehet következtetni.
A veleszületett fogyatékossággal élő személyeken túl, az egyes fogyatékossági csoportokban különböző mértékben kell számolni a betegségből, balesetből szerzett fogyatékosság miatt akadályozott személyekkel is.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról külön megemlíti a fogyatékos személyek foglalkoztatásának elveit:
„Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti.”
Természetesen elsődleges cél, hogy a fogyatékos személy is integráltan, a nyílt munkaerőpiacon tudjon elhelyezkedni, azonban a munkaerő-piaci elhelyezkedésük lehetőségei erősen korlátozottak, elsősorban rossz állapotuknak, másodsorban iskolai végzettségük hiánya, vagy alacsony mivolta miatt. A nem dolgozók számára az egyetlen jövedelemforrás *valamely állami támogatás (magasabb összegű családi pótlék, fogyatékossági támogatás, vakok személyi járadéka, stb.).*

Sokszor nehézséget jelent az is, hogy a foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.
Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki
a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

a) rehabilitációs ellátásban részesül,
b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.
(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkozatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. *A fogyatékos személyek munkavállalását elősegítheti a* fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeknek folyamatos felkutatása, fogyatékos-ügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kisérésének biztosítása.

Sopronban viszonylag magas az akkreditált, védett munkaerő-piacon foglalkoztató cégek és civil szervezetek száma, a jogszabályok adta lehetőségek alapján pedig új szereplők is megjelenhetnek a rendszerben. Azonban mind szakmai, mind pénzügyi fenntarthatósági szempontból nagyon szigorúan szabályozzák az akkreditált foglalkoztatás kialakulásának lehetőségeit, ezért jelenleg elenyésző az új belépő munkáltatók száma.
A negatív ösztönzők (rehabilitációs hozzájárulás mértékének emelkedése) hatására némi növekedés volt tapasztalható a megváltozott munkaképességű emberek nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásában, de ez a növekedés egyáltalán nem számottevő. A rehabilitációs kártya kiváltásának lehetősége (a munkáltató a megváltozott munkaképességű ember foglalkoztatása után nem köteles járulékfizetésre) növelheti a nyílt munkaerő-piacon foglalkoztatottak számát. A védett foglalkoztatásban résztvevő, foglalkoztatás szempontjából rehabilitálhatónak tekinthető emberek számára a munkáltatóhoz telepített tranzitálási kötelezettség merül fel, ami szintén emelheti a későbbiekben a nyílt munkaerő-piacon jelenlévők számát. Azonban mind a védett, mind a nyílt munkaerő-piacon való megjelenés számos más ok miatt jelenleg alacsony.
Az új belépők, illetve a már foglalkoztatottak számára is kötelező a komplex minősítési eljárásban való részvétel, amely egyrészt a foglalkoztathatóságra, másrészt az ellátások megállapítására is kiterjed.

Általános jelleggel megállapítható, hogy a megváltozott munkaképességű emberek számára nyújtott szociális, oktatási és foglalkoztatási egészségügyi szolgáltatások nem alkotnak rendszert. A különböző ágazatokban, különböző megoldási formák alkalmazására van lehetőség. Egységes, rendszerszintű, a személy komplex jellemzőit egységben kezelő rendszer nem alakult ki. Szintén nem alakult ki egy az egész élethosszt lefedő, a csecsemőkortól az aggkorig tartó egységes szolgáltatási szerkezet, csupán az adott életkorban jelentkező problémák szegmentált kezelésére van lehetőség. Többek között ezért is jelentkezik fokozottan a megváltozott munkaképességű embereknél a strukturális munkanélküliség problémája, hiszen nemcsak képzettségben, végzettségben, hanem szociális és mentális értelemben sem készültek fel a munka világára, sokszor az alapkompetenciák is hiányoznak.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékosság jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép-és hosszú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

A foglalkoztatás területén elsősorban a megváltozott munkaképességűek által betölthető üres álláshelyek alacsony száma jelenti a legnagyobb problémát, de általánosan elmondható, hogy a munkáltatók részéről még mindig megfigyelhető egy negatív attitűd. Ez leginkább információhiányból, elsősorban a folyamatosan változó jogszabályi környezet és a sérült emberek ismeretének hiányából adódik.
A probléma fakad továbbá a folyamatos negatív ösztönzésből is az állam részéről (rehabilitációs hozzájárulás mértékének drasztikus növelése, akadálymentesítéssel kapcsolatos sokszor a munkáltató számára érthetetlen intézkedések). A megváltozott munkaképességű embereknek a munka világából való tartós távolléte szintén nehezíti a bekapcsolódást, de problémát okoznak a munkáltatói elvárásoknak való megfelelés nehézségei is. A védett munkahelyen való munkavégzés megbélyegez, illetve a munkakör sokszor nem illeszkedik a foglalkoztatott képzettségéhez, végzettségéhez, érdeklődési köréhez.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést.

A személyes szociális gondoskodási ellátások közül, *a fogyatékos személyek nappali ellátásában b*iztosítottak ellátást az igénylőknek. A nappali ellátás a saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek napközben nyújt fejlesztést, étkezést, segít az önálló életvitelben és a társadalmi szerepek gyakorlásában. *Az nappali ellátás elsődleges és alapvető feladata a fogyatékossággal élő emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, a társadalom szemléletének megváltoztatása és kiemelten hangsúlyos az egyén meglévő képességeire alapozott tervezés, szervezés, fejlesztés, habilitációs és rehabilitációs lehetőségek, egyéb szolgáltatások felkutatása és a hozzáférésük integrált formában való biztosítása, támogatása.*
A szolgáltatás működtetésével kiemelt cél a lakosság körében a befogadó-elfogadó attitűd, a tolerancia és segítségnyújtási képesség erősítése, ezáltal is elősegítve speciális bánásmódot igénylő fogyatékosok a társadalmi esélyegyenlőségét.
A tapasztalatok szerint ezen ellátásra nagyobb igény lenne a városban.
Az alábbi táblázatból az önkormányzat által fenntartott Sérültek Napközi Otthonában ellátottak számának alakulását követhetjük.

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	*egyházi fenntartású intézményben*	*civil fenntartású intézményben*
2008	*24*	*nincs adat*	*nincs adat*
2009	*23*	*nincs adat*	*nincs adat*
2010	*23*	*nincs adat*	*nincs adat*
2011	*29*	*nincs adat*	*nincs adat*
2012	*25*	*nincs adat*	*nincs adat*

2013	*25*	*nincs adat*	*nincs adat*
2014	*25*	*nincs adat*	*nincs adat*

Az önkormányzati fenntartású intézmények egyéb egységeibe (idősek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, óvodai, általános iskolai ellátás) is elláthatunk fogyatékkal élő személyeket is, de ott egyéb státuszuk (koruk, pszichiátriai betegségük) okán tartjuk nyilván, így a fenti táblázat csak a tiszta profilú fogyatékosok nappali ellátása adatait tartalmazza.

A városban tiszta profilú fogyatékos-ellátó intézmény van, a Fogyatékos Gyermekek Otthona, mely megyei fenntartású. Arról nincs adatunk, hogy az idősotthonokban, vagy a pszichiátriai betegek otthonában hány fogyatékos személy él.

Ha már a nappali ellátások biztosításával a fogyatékos személy nem segíthető, szükség van tartós bentlakást biztosító intézményekre, ideális esetben lakóotthonokra. A jelenlegi nagy létszámú intézmények sok esetben a település szélén, izoláltan, korszerűtlen épületekben működnek. Ezen intézményekben is nagy erőfeszítéseket tesznek az ellátott személyek társadalmi integrációjának megteremtése érdekében, azonban az intézmény területi elhelyezkedéséből adódó korlátokat nem tudják leküzdeni. Egy több száz fős intézmény esetében fennáll a veszélye annak, hogy nem alkalmas az egyéni képességekre alapozott, személyre szabott szolgáltatás nyújtására. A működő lakóotthonok többsége csak a férőhelyek számának tekintetében tér el a nagy létszámú intézményektől, nem úgy működnek a gyakorlatban, mint ahogy azt a jogalkotó a bevezetésekor elképzelte. Az intézményi szemlélet a lakóotthonokban is jelen van.

Az otthonukban élő fogyatékos személyeket, a fogyatékosságuk típusa szerinti érdekvédelmi csoportok is segítik. Ezek a Vakok és Gyengénlátók Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesülete, Értelmi Sérültek és Segítőik Győr-Sopron-Moson Megyei Egyesülete, Mozgáskorlátozottak Soproni Egyesülete, SINOSZ Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezete. Tájékoztatást adnak, érdekvédelmi feladatot látnak el, s különböző szolgáltatásokhoz való hozzájutást segítik, (pl: hangoskönyvtár, segédeszköz, üdülési lehetőség, programok, stb.).

A város rendezvényein egyre gyakrabban jelennek meg akár fellépőként, akár résztvevőként a fogyatékos gyermekekkel, felnőttekkel foglalkozó közoktatási és szociális intézmények diákjai, ellátottai, valamint egyre több oktatási intézmény ismeri fel, hogy diákjai sokat profitálhatnak, ha ilyen intézménybe ellátogatnak, vagy végzik közösségi szolgálatukat. Ezúton is elősegíthető a fogyatékos személyek helyi közösségbe való integrációja, illetve az intézmények nyitottabbá tétele.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- Fogyatékossági támogatás: *A 1998. évi XXVI. tv.*, 22. § alapján biztosított fogyatékossági támogatás, a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, *annak a 18. életévét betöltött személynek, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os (korábban 100%-os mértékű munkaképesség csökkenés) vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást* részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- *Súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezménye*: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet értelmében szerzési és átalakítási támogatásra a súlyos mozgáskorlátozott, *illetve egyéb fogyatékossággal élő személy jogosult.*
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, *aki megfelel a 218/2003. (XII.11.) kormányrendeletben foglalt feltételeknek.*

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.3.1. Fizikai és infó-kommunikációs akadály-mentesítettség

A jogszabályi változások a fogyatékossággal élő és megváltozott munkaképességű emberek pénzbeli és természetbeli ellátásaira is kihatottak. Ez elsősorban a rokkantnyugdíj rendszer teljes átalakítását és az eddigi ellátások egységesítését jelenti. Az átalakítás kihatott az eddigi kedvezményekre is, hiszen az ellátások immár nem nyugdíjszerű ellátások.
A rokkantnyugdíj helyett a komplex minősítési eljárás rokkantsági ellátást illetve rehabilitációs ellátást állapít meg. A jogosultsági viszonyok nagyon szigorúak, méltányossági eljárásra jelenleg nincs lehetőség. A felülvizsgálat a megmaradt munkaképességre és nem az elvesztettre helyezi a hangsúlyt, ezért sokan kerülnek abba a helyzetbe, hogy a munka világához kellő kompetenciák és végzettségek hiányában kell majd a nyílt munkaerő-piacon megállni a helyüket. Azonban az ezt elősegítő szolgáltatások még csak most kerülnek beindításra, kialakításra.
A fogyatékossági támogatás a tervek szerint emelkedik, és a nyugdíjminimumhoz igazodik. A rokkantsági járadék mellet a jelen jogszabályi környezet alapján nem lehet költségvetési támogatásban részesülő akkreditált foglalkoztatóban dolgozni.
Összességében elmondható, hogy a támogatási rendszer és a jogosultsági szabályok megváltozása nehezen követhető a megváltozott munkaképességű, fogyatékos emberek számára, a változások követéséhez a megfelelő információforrás hiányzik a számukra.

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket, amelyek a fogyatékkal élő *személyek számára jogai érvényesítését biztosítják.*

- Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre.
- Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítés feltételeit.
- Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékossági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.
- Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.

- Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékossága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg.
- Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékosságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát.
- Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékosságát megállapították *(Fot. 13. §).*
- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékosságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához.
- Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.
- A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg.
- A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseletének lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

		Igen/nem							
		Lift	**Vakvezető sáv**	**Mozgáskorlátozottak részére mosdó**	**Rámpa**	**Hangos tájékoztatás**	**Indukciós hurok**	**Tapinthető információ**	**Jelnyelvi segítség**
oktatási intézmények	alapfok	igen/nem	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
	középfok	Igen/nem	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
	felsőfok	Igen/nem	igen/nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
egészségügyi intézmé	fekvőbeteg ellátás	igen	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem

nyek	járó beteg szakellátás	Igen/nem	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
	alapellátás	igen	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
kulturális, művelődési intézmények		Igen/nem	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		Igen/nem	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		Igen/nem	nem	igen	igen/nem	nem	nem	igen	nem

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A komplex akadálymentesítettség jelenleg nem jellemző Sopron városára. Az akadálymentesítés elsősorban a mozgáskorlátozottak, kerekesszékkel közlekedők, de lassacskán a vakok és gyengénlátók igényeit is figyelembe veszi. Jeltolmács-szolgálat létezik, de körülményesen vehető igénybe. A hallássérülteket és értelmi fogyatékosokat segítő piktogram rendszer csak elvétve található meg, alkalmazása és célcsoport általi ismerete nem jellemző.
A hozzáférés lehetőségei *városunkban hiányosak, segítség nélkül csak nagyon nehezen vehetők igénybe a szolgáltatások, programok. A hozzáférés a legtöbb esetben felkészült személyzethez kötött. Ez nem feltétlenül a közvetlen segítést jelenti, hanem annak ismeretét, hogy megfelelő érzékenységgel hogyan lehet egy fogyatékossággal élő embert informálni, navigálni, igényeiről információt szerezni egy intézményben anélkül, hogy szuverenitását ez sértené, hátrányait érzékeltetné.*
A további fejlesztéseknél a külső városrészek intézményeinek és közterületeinek akadálymentesítése lenne fontos cél. Emellett legfontosabb annak tudatosítása, hogy teljes körű, minden fogyatékossági csoport szükségleteit figyelembe vevő megoldásokat kell alkalmazni, a komplex akadálymentesítés szemléletét megalapozni.
Jelenleg nem létezik egy közös információs adatbázis arról (sem turisztikai, sem közszolgálati szempontból), hogy az adott fogyatékossággal élő személy mely helyszíneket tudja használni, illetve ott mit vehet igénybe.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Számos pályázat került és kerül kiírásra a munkahelyek akadálymentesítésével kapcsolatban, ez egyelőre jellemzően a védett foglalkoztatóknál jelentett kialakítást, de itt sem komplex módon. Többnyire jellemző, hogy a munkáltatók az akadálymentesítés költségeit nem finanszírozzák önerőből, csak támogatással. A megváltozott munkaképességű emberek által betölthető munkakörök esetében a munkahely megközelíthetősége, az akadálymentes mellékhelyiség, ebédlő, munkaeszköz azonban legtöbbször nem elegendő. Egy kerekesszékkel közlekedő embernek szüksége lehet adott helyzetben segítő személyre. Megfelelő tájékoztatással, érzékenyítéssel ezeket a feladatokat munkatárs is el tudná látni. Ha a munkáltató elkötelezett, a munkatársak felkészítésében civil szervezetek nagyon hatékonyan tudnak közreműködni.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Komoly előrelépések történtek a tömegközlekedés területén is. Az utóbbi években több új típusú, magyar fejlesztésű alacsony padlós autóbusz került beszerzésre, melyek a kerekesszékkel való közlekedést is lehetővé teszi. Ez jelentősen javíthat a tömegközlekedés akadálymentes hozzáférésén a korábbiakhoz képest. Probléma azonban továbbra is a buszmegállók akadálymentesítettségének hiánya. Fontos lenne annak szem előtt tartása is, hogy a hallássérültek, a vakok és gyengénlátók számára a közlekedési információk hozzáférése ugyanolyan nehézséget jelent sokszor, mint a mozgáskorlátozottaknak a közlekedés. A megállók nevének megfelelő hangerejű bemondása nem következetesen alkalmazott, a buszvégállomásokon, pályaudvarokon elhelyezett digitális vagy analóg információ kijelző táblák a legtöbb helyen nem működnek megfelelőn. Ezek használata nem forráshiány kérdése, csupán odafigyelése és érzékenysége.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Általánosságában elmondható, hogy számos jól működő szolgáltatás áll a fogyatékos emberek rendelkezésére Sopronban, a *fogyatékos személyek ellátása születéstől elmúlásig biztosított.* A városban az alábbi intézmények biztosítanak ellátást a fogyatékkal élők számára:
Gyógypedagógiai oktatást, nevelést megvalósító intézmények:

- *Pedagógiai Szakszolgálati Központ Gyógypedagógiai Fejlesztő és Tanácsadó*
- Trefort Téri Óvoda
- Sopronbánfalvi Óvoda Kőszegi Úti Tagóvodája
- Kozmutza Flóra EGYMI, Általános Iskola és Spreciális Szakiskola
- Doborjáni Ferenc Speciális Nevelési-Oktatási Intézmény
- Tóth Antal Óvoda, Általános Iskola, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat

Több oktatási intézményben megvalósult az integrált oktatás elsősorban a mozgáskorlátozott, illetve a tanulásban akadályozott gyermekek számára.

Fogyatékkal élők nappali ellátása:

- Soproni Szociális Intézmény, Szociális Alapellátások Intézete Virágfüzér Sérültek Napközi Otthona

Támogató szolgáltatás:

- Sopron és Környéke Család- és Gyermekjóléti Ellátás Intézete

A városban sérültekkel foglalkozó alapítványok is tevékenykednek (pl.: HOVA TOVÁBB Alapítvány, Halmozottan sérültek Alapítványa), célul tűzve a szemléletformálást, a fogyatékkal élők fejlesztését, foglalkoztatását, lakóotthon létrehozását, tagjaik munkához segítését.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az ellátási problémák *egy része* azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető, például az akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná. Minden ilyen esetben fontos feltárni, hogy a szolgáltatás és a szolgáltatást igénylő milyen okból nem tudott egymással segítő kapcsolatba kerülni.
A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilváníthatja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Ilyen alkalmak lehetnek a fogyatékos személyek részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások. Ha a helyi önkormányzat rendelkezik üdültetési lehetőséggel, akkor az üdültetésben való részvétel biztosítása, különféle akciók szervezése, amelyek egyben anyagi és természetbeni segítségnyújtást jelentenek. Fontos annak megismerése, hgy a helyi médiában

rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékos személyek sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem úgy, mint gyámolított személyek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányzik a fogyatékossággal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete.	Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.
Alapvető hiány tapasztalható az információhoz való hozzáférés terén, a különböző fogyatékossági típusok szerint.	Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének megszervezése.
Komplex akadálymentesítés gyakorlatának és szemléletének hiánya.	Fontos figyelembe venni, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezés során bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.
A munkáltatók információi nem fedik a valóságot a fogyatékossággal élők képességeiről, és előítéletekkel állnak a foglalkoztatás elé.	Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a *fogyatékosság* jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe.
Foglalkoztatás alacsony foka.	1. Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. 2. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.
Az önálló életvitel feltételei nem biztosítottak a városban megfelelő számban (akadálymentesítés lakás, lakóotthonok száma, segítő szolgálatok).	1. Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele. 2. Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott lakások megállapítása. 3. Férőhelybővítés lakóotthonokban.
Szolgáltatásokhoz, azokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáférés humán erőforrás hiánya.	Felkészült *„kapuőrök”* a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.
2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározása.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Érdekvédelmi szerveik bevonásával a Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározása.*
2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A családok izolációja.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A családok izolációjának csökkentése a számukra kínált, vagy az integráltan kínált alapítványok, egyesületek programjainak*

	megismertetésével.
2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *Az akadálymentesítés komplexitásának hiányosságai.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az akadálymentesítés komplexitásának eléréséhez az értelmi sérültek számára értelmezhető piktogrammok kihelyezése.*
2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A szolgáltatások akadálymentes igénybevétele során sok esetben az eszközöket kezelni tudó személy hiányzik, vagy a eszköz nem működik.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az elérhető informatikai fejlesztések használatára ösztönözni a hivatalokban dolgozókat és a fogyatékos személyeket. (Például a hallássérültek ügyintézését segítik interneten keresztül, ezek bátrabb használatára kell ösztönözni.)*
2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről a rászorulók, az új igénylők és széles közvélemény nehezen talál információt.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése, melyben a járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*
2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A fogyatékosok ellátásának teljes spektruma hiányos.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az önálló életvitel elősegítésében, az izoláció csökkentése érdekében az ellátórendszer egymásra épülő elemeinek bővítése, illetve kialakítása, így a fogyatékos napközi, fogyatékos átmeneti otthon, fogyatékos lakóotthon hármasa. (Ez a rendszer, a hozzátartozóknak is megnyugtató lehetőséget kínál, hogy hozzátartozójukat biztonságba tudhassák.)*

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.) *folyamatban van.*

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Sopron város működésében a civil szféra és az egyházi szervezetek szociális tevékenysége nélkülözhetetlen elem. Az időskorúak ellátása, a hajléktalan ellátás, a szociális lakhatás, a szenvedélybetegségek alacsony küszöbű ellátási formái, a gyermekjóléti szolgáltatások mellett a fogyatékossággal élők számára nyújtott szolgáltatások terén is nélkülözhetetlen az államháztartáson kívüli szervezetek tevékenysége.
Az Önkormányzat nyitott azokban a partneri együttműködésekben is, melyek pályázati források elérésére irányulnak. Akár megkötött együttműködési megállapodások, támogató szándéknyilatkozatok formájában, akár konkrét projektek konzorciumi partnereként is részt vállal olyan pályázati programok megvalósításában, melyek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyteremtésére, felzárkóztatására irányulnak.

A nemzetiségi önkormányzat partnersége kiemelkedő az oktatás terén, így a német nemzetiség szerepvállalása jelentős oktatási-nevelési intézményeink működtetésében, valamint aktív kulturális partnerei rendezvények és pályázatok tekintetében Sopron M.J. Város Önkormányzatának.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Sopron-Fertőd Kistérség Többcélú Társulása
Sopron és Környéke Szociális-Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi önkormányzattal térségünk nem társult, ugyanakkor együttműködésünk folyamatos.
A Német és Cigány Nemzetiségi Önkormányzat szerepe és feladatköre a hagyományőrzés, a nyelv és identitás megőrzése mellett az élet, a társadalmi integráció alapvető szegmenseire is kiterjed. Így a hivatali ügyekben való eligazodás, a jogi képviselet, foglalkoztatási problémák megoldásának elősegítése, krízises élethelyzetek kezelése is feladatkörébe tartozik.
A fejlesztési szándékok projektekben tárgyiasult, együttes megjelenése reményeink szerint eléri azt a kritikus tömeget, amely a romák esélyegyenlőségét pozitív irányba befolyásolhatja.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Sopronban bejegyzett nagyszámú civil szervezet rendkívül heterogén tevékenységet végez. Vannak hobbi szervezetek, helyi kisközösségek igényeinek ellátására szerveződő lokális civil szervezetek, városrészi funkciókat ellátó közművelődési szervezetek, érdekképviseletek, nagy múltú professzionális civil szervezetek. Az alulról szerveződő kezdeményezések közül esélyegyenlőség tárgykörében érintett, főként szociális feladatokat ellátó szervezetek közül jelentős azok száma, akik un. professzionális civil szervezetté tudtak fejlődni, és célcsoportjuk számára nyújtott szolgáltatásaikat magas szakmai színvonalon, hosszú távon tudták biztosítani.
E szervezetek kiterjedt célcsoportjaik számára elérhető, kiszámítható és hosszabb ideje működő tevékenységet végeznek. Emellett viszont rendkívül fontos azoknak a kisebb kapacitásokkal rendelkező civileknek a jelenléte is, akik aktívak a hátrányos helyzetűek sorsának javítása ügyében. Ezek a szervezetek akciókkal, programokkal, szemléletformáló és érzékenyítő tevékenységükkel igen fontos szereplői a városnak.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége területén az alábbi szervezetek, csoportok végeznek különböző szintű tevékenységeket:

Plébániai karitász csoportok
Alternatívák Alapítvány
Bokor Bázisközösség
Hit Gyülekezete Szeretetszolgálata
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Soproni Csoportja
Magyar Vöröskereszt Soproni Területi Szervezete
Rotaract - "A cselekvő nemzedék"
Sopron Segít Közalapítvány
Soproni Református Egyházközség Diakóniai Szolgálata
Szent György Lovagrend Soproni Priorátusa
Baptista pont

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység területén az alábbi szervezetek, csoportok végeznek különböző szintű tevékenységeket:

Fogjuk a kezed Egyesület a tanulási problémákkal küzdő gyermekekért

Halmozottan Sérült Gyermekek Fejlesztésére Alapítvány
Lepkeszárny Alapítvány
Segítség a mosolyodért Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány - Segítségnyújtás a gyermekek, családok szabadidejének hasznos eltöltéséhez, táboroztatásához.
Járóka Lívia Tehetségmentő Egyesület

A nők helyzete, esélyegyenlősége területén az alábbi szervezetek, csoportok végeznek különböző szintű tevékenységeket:

Soroptimist International Soproni Club
Ökumenikus szeretetszolgálat

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége területén az alábbi szervezetek, csoportok végeznek különböző szintű tevékenységeket:

Alternatívák Alapítvány
Bokor Bázisközösség
Határőr Nyugdíjasok Soproni Egyesülete
Idős Emberek Gondozásáért Alapítvány
Idősek Európai Háza Alapítvány
Lővéri Nyugdíjas Klub Civil Társaság
Napsugár Nyugdíjas Egyesület
Pedagógusok Soproni Művelődési Házáért Alapítvány
Soproni Evangélikus Egyházközség Diakóniai munkacsoportja valamint Barkács Köre
Soproni Polgári Nyugdíjas Kör
Idős Emberek Gondozásáért Alapítvány

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége területén az alábbi szervezetek, csoportok végeznek különböző szintű tevékenységeket:

Csökkent Munkaképességűek és Rokkantnyugdíjasok Epilepszia Csoportja
Hova Tovább Alapítvány
Kerek Erdei Sport és Szabadidő Egyesület
Lyons Klub - látáskárosodások megelőzése valamint a vakok és gyengénlátók segítése
Mozgáskorlátozottak Sopron Városi Egyesülete
Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Soproni Helyi Szervezete
Soproni Cukorbetegek Egyesülete
Magyar Szív Egyesület Soproni Szervezete
Szociális és Házi Betegápoló Alapítvány
TÓMALOM HÍD fogyatékos gyermekek társadalmi kapcsolatainak fejlesztésére Alapítvány
Vakok és Gyengénlátók Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesület Soproni Kistérségi Csoportja

Az esélyegyenlőségi célcsoportok makroszintű problémáinak kezelésében (foglalkoztatás, ellátási kapacitások bővítése, lakhatás) inkább a helyi döntéshozatal és a kormányzat jogalkotói gyakorlata lehet képes markáns változásokat előidézni.
Hasonlóan fontos azonban a társadalom szemléletformálása, a helyi célcsoportok bevonása, az integráció érzékenyebb eszközeinek használata is, melyek sokkal inkább a civil szféra lehetőségei. Ennek okán fontos, hogy összhang és egyetértés legyen az érintettek között a fejlesztési alternatívák meghatározásakor, és abban a célcsoport tagjai ne csupán kedvezményezettek legyenek, hanem aktív résztvevői a folyamatok tervezésének és kivitelezésének. A soproni civil szféra és az önkormányzat közötti partneri viszony építése tehát záloga az esélyegyenlőségi intézkedések hatékonyságának.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi for-profit szféra esélyegyenlőségi szempontú társadalmi felelősségvállalása Sopron városában létező, de minőségileg és mennyiségileg is fejleszthető tevékenység. Kijelenthető, hogy a minőségbiztosítás ’90-es évekbeli megjelenése megteremtette a táptalajt a vállalatok felelős gondolkodásmódjának. Ezen vállalati filozófia leginkább érzékelhető része a fenntartható fejlődéshez, gazdálkodáshoz kapcsolódik, a legtöbb soproni önkormányzati, részben önkormányzati és magán cég rendelkezik fenntarthatósági és/vagy környezeti stratégiával. A minősítés oldaláról vizsgálva további jó példákkal is találkozhatunk, az elmúlt években több soproni cég kapott családbarát munkahely minősítést.
Esélyegyenlőségi Program szempontjából nem a minősítések, hanem az elnyerésükhöz szükséges intézkedések, programok, képzések a fontosak.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Sopron városa a helyi esélyegyenlőségi programot rendhagyó módszerrel és a legszélesebb körű partnerségre építve készítette el és a továbbiakban is így kívánja kezelni.
A HEP készítésébe felkérésünk alapján számos szervezet került bevonásra. Körükből mintegy 30 szakember vállalta azt, hogy önkéntesen, ellenszolgáltatás nélkül, az ügy iránt érzett felelősségtől vezérelve segíti kialakítani ezt a fontos dokumentumot. A közreműködésre felkértek a HEP kötelező tartalmi elemeihez kapcsolódóan kérdőíveket töltöttek ki oly módon, hogy minden felkért szakértő, intézmény, szervezet a szakterülete szerint leginkább releváns témakörhöz adott információt a helyzetelemzéshez, valamint a problémák, célok és intézkedések megfogalmazásához.
Az ily módon felkért szakértők munkáját az öt esélyegyenlőségi csoport tekintetében egy-egy csoportvezető fogta össze, továbbá az egyes csoportok munkájának technikai koordinációját és a szerkesztést a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztályának munkatársai látták el. A teljes program elkészítésének szakmai koordinációját szintén a Humánszolgáltatási Osztály vezetője végezte.
A HEP dokumentum e módszerrel való elkészítése biztosította a legszélesebb körű szakmai-társadalmi együttműködést. Az elfogadásra kerülő dokumentum Sopron város készülő fejlesztési koncepciójának is egyik alapdokumentuma lesz.
A fentieken túl a következő fél évet kívánjuk felhasználni arra, hogy a program részletes megismertetésével megmérettessünk a megvalósítás folyamatában, majd ennek tapasztalatai alapján, mintegy fél év múlva, visszatérjünk a tapasztalatok értékelésére és elvégezzük a szükséges korrekciókat, pontosításokat.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Az elfogadott HEP dokumentum Sopron város honlapján minden érdeklődő számára hozzáférhetővé válik, s egyúttal e helyen rögzítjük a véleményeket is. A tervezett fél éves időtartam elmúltával a jelen közreműködő kört ismét meg kívánjuk szólítani és velük a program megvalósulásának tapasztalatait összegezni, majd mindezeket, a módosítási javaslatokkal együtt a döntéshozók elé tárni.
Ez a módszer időről időre alkalmas lehet arra, hogy az esélyegyenlőségi program hatékonysága, megvalósulása biztosítható legyen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP IT négy részből áll:

1. Tartalmazza mindazokat a részleteket, amelyek a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve végrehajtásához elengedhetetlen információnak tekintendők.
2. Része a 2/2012 EMMI rendeletben megadott táblázat, mint a részletes tartalmakat összefoglaló projekttáblázat. Az első két rész elválaszthatatlan és csak együtt értelmezhető.
3. A megvalósítást segítő részletek szerves részét képezik a HEP IT-nek. Az egyes alfejezetekben rögzítettek biztosítják, hogy strukturálisan és széleskörűen beágyazottak legyenek az esélyegyenlőség érdekében tervezett tevékenységek.
4. A zárófejezet megadja, hogy milyen legitimáció szükséges az elkészült dokumentumhoz.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

A helyzetelemzés célcsoportonkénti részeinek zárófejezetéből kerülnek átemelésre a megállapítások az alábbi táblázatba.
Az egyes problémákat a helyzetelemzésben leírt részletezettségen túl szükséges röviden is megnevezni, majd azt a HEP IT összegző táblázatának „C” oszlopába illeszteni.
Ugyanígy szükséges az alábbi táblázatban részletesen kifejtett fejlesztések leírását egy rövid címben összefoglalni, és a HEP IT összegző táblázatának „A” oszlopába beírni.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	Alacsony lakhatási színvonal, komfort nélküli lakások	Lakhatási körülmények javítása, komfortosító törekvések
	A mélyszegénység által igénybevett bérlakások leromlott állapotúak	A leromlott állapotú szociális bérlakások felújítása a bérlők és a helyi lakosok részvételével
	Alacsony iskolai végzettségűek magas aránya a munkanélküliek között	Városi munkaerő-piacon esélytelen, alacsony iskolai végzettségű munkakeresők számának, és munkanélkülieken belüli számának csökkentése
	Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felajánlható munkahelyek száma csökken, leginkább közfoglalkoztatási programok keretében van lehetőségük munkavállalásra	A városi közfoglalkoztatási programok hatékonyságának javítása
	A célcsoport tagjai sok esetben nem rendelkeznek információval a számukra rendelkezésre álló segítségről	Információs pontok létrehozása
	Hajléktalan ellátásokat igénybe vevők és a veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők	Hajléktalanság kialakulásának megelőzése, a működő hajléktalan-ellátó rendszer

	számának növekedése	fenntartása és fejlesztése.
Gyermekek	A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának növeléséhez szükséges a fenntartók és szolgáltatók együttműködési hatékonyságának további növelése: a szolgáltatások összehangolása szükséges.	***Információs*** hálózat kialakítása és folyamatos működtetése a gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltató rendszer hatékonyabb működésének érdekében. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A szakmacsoportok közti konzultáció erősítése, információ-áramlás elősegítése, szakmai fórumok szervezése, gyermekvédelmi kerekasztal működtetése.*
	A fizikai és virtuális mobilitás nehézsége és hiánya megakadályozza a mélyszegénységben élő gyermekeket abban, hogy elérjék a szolgáltatásokat. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Sok családban jelentkezik konfliktuskezelési, gyermeknevelési probléma, ami kezeletlenül újabb problémák forrása lehet.*	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok mobilitásának elősegítése: Közösségi közlekedés és virtuális mobilitás. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Önsegítő jellegű tematikus foglalkozások szervezése gyermekek, fiatalok, szülők, azonos problémával küzdők számára*
	A mélyszegénységben élő családoknak problémát okoz a gyermekek nyári étkeztetése.	Ingyenes nyári gyermekétkeztetés szükségletalapú biztosítása, a kedvezményezett kör kiszélesítése.
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A gondozott soproni családok és háztartások körében jellemző problémák az a családi konfliktusok nem megfelelő kezelése, gyermeknevelési ismeretek hiánya*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővítése a problémás családok között*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése a rendszer alapja. A működési hiba a gyermek veszélyeztetését növeli, mert egyáltalán nem, vagy nem időben derül fény a problémára*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működési hatékonyságának növelése, gyermek-és ifjúságvédelmi kerekasztal működtetése*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *„Szociális térkép" jellegű* adatok hiánya, gyermekszegénységre vonatkozó információk hiánya	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** Adatgyűjtési rendszer kidolgozása, *adatok begyűjtése, elemzése, szolgáltatás-szervzés felé visszacsatolása*
	A gyermekek bántalmazása, súlyos elhanyagolása gyakran felderítetlen marad; a gyermek veréssel való	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családon belüli bántalmazás*

	büntetése egyesek szemében elfogadott	*esetszámának csökkentése, feltárt esetek arányának emelése, szemléteformálás; jelzőrendszer érzékenyítése*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A városba költöző családok kapcsolatrendszere megszakad, természetes támogató közeg nélkül maradnak. A felnőtt családtagok nagyon sokat dolgoznak az anyagi jólét megteremtésén, eközben a gyermekek gyakorlatilag felügyelet nélkül élik mindennapjaikat. Az idő- és figyelemhiány miatt gyakoriak a családi konfliktusok, gyermeknevelési problémák.*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Szabadidős programok, önsegítő csoportok szervezése; tematikus előadás-sorozatok, „szülők iskolája" szervezése, integrációs folyamatok erősítése rendezvényekkel. Civil iránytű –kiadvány folyamatos frissítése, online és papír alapú megjelenítése*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Lakhatási krízisek keletkeznek a magas lakás-és albérletárak miatt; a sokproblémás családokban emelkedő számot mutat a családon belüli bántalmazás esetszáma*	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családok Átmeneti Otthona férőhelybővítés elősegítése.*
Idősek	A testi, lelki egészség megőrzése, az egészséges időskor megélése. Az 55 éven felüli korosztály munkaerő piaci veszélyeztetettségének enyhítése.	Életminőség megtartása, javítása idős korban.
	A nyugdíjas korúak munkavállalása problémás annak ellenéke, hogy részben megélhetési, részben mentálhigiéniai szempontból szükséges lenne.	A nyugdíj mellett dolgozni akarók foglalkoztatottságának segítése, atipikus foglalkoztatási formák támogatásával.
	Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés.	Az idősek hátrányos megkülönböztetésének csökkentése.
	Az időskorúak arányának növekedésével számolva hosszútávon olyan idősellátási rendszert kell kidolgozni, mely a jelenleginél költséghatékonyabb, egyben jobban támogatja az önálló életvitelt.	Otthon-közeli ellátások fejlesztése. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A szakosított ellátási formák bővítése, a meglévő intézmények korszerűsítése uniós és hazai támogatási lehetőségekre figyelemmel.*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Az idős emberek és hozzátartozóik az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről nehezen talál az érdeklődő információt.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Az idős emberek és hozzátartozóik tájékoztatása egy komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése útján, melyben az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Az idős korosztály nehezen kimozdítható.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Kedvezményes olyan szállító szolgáltatás bevezetése a korosztály*

		számára, amely az egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapellátások igénybevételében segít.
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Tiszta profilú klubok hiánya.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Tiszta profilú klubok kialakítása (pl: demens klub).*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Kevés idősbarát szabadidős program van.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Szabadidős programok idősbarát szervezése.*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozói nem kapnak támogatást.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinak segítése (pl: Altzheimer caffe).*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *55 év felettiek nehezen találnak munkahelyet.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *55 év felettiek elhelyezkedésének segítsége.*
Nők	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése problémát jelent a munkavállaló nők számára.	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése.
	Kifejezetten a női célcsoportra irányuló, munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiánya.	Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban.
	Munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya.	Nők (roma nők) munkavállalásának elősegítése.
	Nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot.	Nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem.
Fogyatékkal élők	Hiányzik fogyatékossággal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete.	Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.
	Alapvető hiány tapasztalható az információhoz való hozzáférés terén, a különböző fogyatékossági típusok szerint.	Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének megszervezése.
	Komplex akadálymentesítés gyakorlatának és szemléletének hiánya.	Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.
	A munkáltatók információi nem fedik a valóságot a fogyatékossággal élők képességeiről, és előítéletekkel állnak a foglalkoztatás elé.	Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe.

	Foglalkoztatás alacsony foka.	1. Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. 2. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.
	Az önálló életvitel feltételei nem biztosítottak a városban megfelelő számban (akadálymentesítés lakás, lakóotthonok száma, segítő szolgálatok).	1. Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele. 2. Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott lakások megállapítása. 3. Férőhelybővítés lakóotthonokban.
	Szolgáltatásokhoz, azokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáférés humán erőforrás hiánya.	Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározásának hiánya.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Érdekvédelmi szerveik bevonásával a Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározása.*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A családok izolációja.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A családok izolációjának csökkentése a számukra kínált, vagy az integráltan kínált alapítványok, egyesületek programjainak megismertetésével.*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *Az akadálymentesítés komplexitásának hiányosságai.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az akadálymentesítés komplexitásának eléréséhez az értelmi sérültek számára értelmezhető piktogrammok kihelyezése.*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A szolgáltatások akadálymentes igénybevétele során sok esetben az eszközöket kezelni tudó személy hiányzik, vagy a eszköz nem működik.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az elérhető informatikai fejlesztések használatára ösztönözni a hivatalokban dolgozókat és a fogyatékos személyeket. (Például a hallássérültek ügyintézését segítik interneten keresztül, ezek bátrabb használatára kell ösztönözni.)*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről a*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése, melyben a*

	rászorulók, az új igénylők és széles közvélemény nehezen talál információt.	*járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A fogyatékosok ellátásának teljes spektruma hiányos.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az önálló életvitel elősegítésében, az izoláció csökkentése érdekében az ellátórendszer egymásra épülő elemeinek bővítése, illetve kialakítása, így a fogyatékos napközi, fogyatékos átmeneti otthon, fogyatékos lakóotthon hármasa. (Ez a rendszer, a hozzátartozóknak is megnyugtató lehetőséget kínál, hogy hozzátartozójukat biztonságba tudhassák.)*

A beavatkozások megvalósítói

A helyzetelemzés összefoglalásában levont következtetések (problémák, fejlesztési lehetőségek) felsorolása úgy történt, hogy már önálló címet kapott az adott beavatkozás. Ez a megnevezett intézkedés címe került a HEP IT összegző táblázatának második („A") oszlopába és bekerül az alábbi táblázatba is.
Az intézkedés mellett szükséges végiggondolni, hogy helyi szinten az adott beavatkozási területeknek kik lesznek az aktorai (önkormányzat intézményei és dolgozói) és partnerei (nem önkormányzati intézmények), akik segítik a megvalósítást. A HEP Helyzetelemzés 8. pontjában erre vonatkozóan már megtörtént mindezek számba vétele, itt csak a közös cselekvésekbe való bevonást kell a helyzetelemzés megállapításaira építve megnevezni.
Mindezek alapján lehetséges és szükséges az adott terület felelősének megnevezése is. A felelős neve bekerül a HEP IT összegző táblázatának „F" oszlopába.

Csak ezt követheti a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tevének részletes kidolgozása a megvalósítók és partnerek aktív bevonásával.

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	Lakhatási körülmények javítása, komfortosító törekvések	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	A leromlott állapotú szociális bérlakások felújítása a bérlők és a helyi lakosok részvételével	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Városi munkaerő-piacon esélytelen, alacsony iskolai végzettségű munkakeresők számának, és munkanélkülieken belüli számának csökkentése	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	A városi közfoglalkoztatási programok hatékonyságának javítása	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Információs pontok létrehozása	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*

	Hajléktalanság kialakulásának megelőzése, a működő hajléktalan-ellátó rendszer fenntartása és fejlesztése.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
Gyermekek	***Információs*** hálózat kialakítása és folyamatos működtetése a gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltató rendszer hatékonyabb működésének érdekében. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A szakmacsoportok közti konzultáció erősítése, információ-áramlás elősegítése, szakmai fórumok szervezése, gyermekvédelmi kerekasztal működtetése.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok mobilitásának elősegítése: Közösségi közlekedés és virtuális mobilitás. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Önsegítő jellegű tematikus foglalkozások szervezése gyermekek, fiatalok, szülők, azonos problémával küzdők számára*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Ingyenes nyári gyermekétkeztetés szükségletalapú biztosítása, a kedvezményezett kör kiszélesítése.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővítése a problémás családok között*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működési hatékonyságának növelése, gyermek-és ifjúságvédelmi kerekasztal működtetése*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: Adatgyűjtési rendszer kidolgozása, *adatok begyűjtése, elemzése, szolgáltatás-szervzés felé visszacsatolása*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Családon belüli bántalmazás esetszámának csökkentése, feltárt esetek arányának emelése, szemléteformálás; jelzőrendszer*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*

	érzékenyítése	
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Szabadidős programok, önsegítő csoportok szervezése; tematikus előadás-sorozatok, „szülők iskolája" szervezése, integrációs folyamatok erősítése rendezvényekkel. Civil iránytű –kiadvány folyamatos frissítése, online és papír alapú megjelenítése*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Családok Átmeneti Otthona férőhelybővítés elősegítése.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
Idősek	Életminőség megtartása, javítása idős korban.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint, civil szervezetek, non-profit szereplők*
	A nyugdíj mellett dolgozni akarók foglalkoztatottságának segítése, atipikus foglalkoztatási formák támogatásával.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Az idősek hátrányos megkülönböztetésének csökkentése.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Otthon-közeli ellátások fejlesztése. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A szakosított ellátási formák bővítése, a meglévő intézmények korszerűsítése uniós és hazai támogatási lehetőségekre figyelemmel.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Az idős emberek és hozzátartozóik tájékoztatása egy komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése útján, melyben az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Kedvezményes olyan szállító szolgáltatás bevezetése a korosztály számára, amely az egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapellátások igénybevételében segít.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés: *Tiszta profilú klubok kialakítása (pl: demens klub).*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*

	<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> *Szabadidős programok idősbarát szervezése.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> *A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinak segítése (pl: Altzheimer caffe).*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> *55 év felettiek elhelyezkedésének segítsége.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
Nők	Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Nők (roma nők) munkavállalásának elősegítése.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
Fogyatékkal élők	Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének megszervezése.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	1. Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. 2. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	1. Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele. 2. Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott lakások megállapítása.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*

	3. Férőhelybővítés lakóotthonokban.	
	Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *Érdekvédelmi szerveik bevonásával a Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározása.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *A családok izolációjának csökkentése a számukra kínált, vagy az integráltan kínált alapítványok, egyesületek programjainak megismertetésével.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *Az akadálymentesítés komplexitásának eléréséhez az értelmi sérültek számára értelmezhető piktogrammok kihelyezése.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *Az elérhető informatikai fejlesztések használatára ösztönözni a hivatalokban dolgozókat és a fogyatékos személyeket. (Például a hallássérültek ügyintézését segítik interneten keresztül, ezek bátrabb használatára kell ösztönözni.)*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *Komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése, melyben a járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: *Az önálló életvitel elősegítésében, az izoláció csökkentése érdekében az ellátórendszer egymásra épülő elemeinek bővítése, illetve kialakítása, így a fogyatékos napközi, fogyatékos átmeneti otthon, fogyatékos lakóotthon hármasa. (Ez*	*Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*

	a rendszer, a hozzátartozóknak is megnyugtató lehetőséget kínál, hogy hozzátartozójukat biztonságba tudhassák.)	

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a mélyszegénységben élők nem a város szegregátumainak száműzöttjei, hanem a város integráns lakókörnyezetének részesei. Fontos számunkra, hogy a romák és a mélyszegénységben élők a város munkaerőpiacán megjelenhessenek, ehhez saját erejük, szándékuk támogatására képzési, foglalkoztatási lehetőségek nyíljanak.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, a gyermekek fizikai ellátásbeli, korszerű nevelési és társadalmi integrációs lehetőségeinek biztosítását. Célunk, hogy a városban ne legyen éhező gyermek sem tanítási időben, sem azon kívül és a szegénység okozta mobilitási korlátok megszűntetésének támogatásával nyíljon meg számukra a város minden lehetősége.
Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idősek legyenek képesek megtartani életminőségüket, tudják megőrizni aktivitásukat munkával, ill. olyan tevékenységekkel, amelyek korukhoz és fizikai, szellemi állapotukhoz illeszkedőek. Az arra rászorulók részére pedig legyenek elérhetőek a méltósággal viselt öregséghez szükséges ellátási formák.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése elősegítését, képzési és foglalkoztatási lehetőségeik biztosítását. Különös figyelmet fordítunk a nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelemre.
A fogyatékkal élők számára akadálymentes város kívánunk biztosítani komplex akadálymentesítési program kidolgozásával és megvalósításával, foglalkoztatási, lakhatási és ellátási lehetőségeik bővítése mellett.
Olyan várost szeretnénk ahol az arra rászorulók életük természetes közegében érzékelhetik az esélyegyenlőségből fakadó biztonságot, s ha ebben sérelem éri őket, akkor rendelkezésükre áll az a háló, amely segítséget nyújthat számukra a hátrányok kompenzálására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Lakhatási körülmények javítása, komfortosító törekvések
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alacsony lakhatási színvonal, komfort nélküli lakások
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A városban a lakások 1,56%-a komfort nélküli (tehát sem lakáson belüli vízöblítéses WC-vel, sem vezetékes ivóvízzel, sem szennyvízelvezetéssel nem rendelkező). A komfort nélküli lakások legnagyobb arányban a Mátyás király utcában, a Kurucdombon és a Belvárosban találhatók. Félkomfortosak az Ágfalvi lakóparkban, Sopronbánfalván, valamint a Piactól a régi Déli pályaudvarig terjedő területen vannak nagyobb számban. A területen élők lakhatási színvonalának alacsony szintje mellet a jelenlegi szaniter megoldások és a helyiek egy részének ezzel kapcsolatos napi gyakorlata folyamatos közegészségügyi problémák táptalaja. Rövidtávú: Az alacsony lakhatási színvonal emelése, személyi higiéniával kapcsolatos tájékoztatás Középtávú: Az alacsony lakhatási színvonal emelése, személyi higiéniával kapcsolatos tájékoztatás Hosszú távú: Az alacsony lakhatási színvonal emelése, személyi higiéniával kapcsolatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az akcióterületen lévő alacsony komfortú lakások komfortosítása a területen lakó családok bevonásával: - a lakások mindegyikének bekötése a vezetékes vízhálózatra és a szennyvíz-hálózatra, - és minden lakásban/hoz vízöblítéses WC kialakítása
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
	2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: ***A feladat teljesítése a rendelkezésre álló forrás(ok) függvényében folyamatos.***
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban

Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	A leromlott állapotú szociális bérlakások felújítása a bérlők és a helyi lakosok részvételével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénység által igénybevett bérlakások leromlott állapotúak
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szociális bérlakás állomány és lakóterületek leromlott fizikai állapotúak. A bérlakás állomány nagy része 1960 előtt épült, komfort nélküli, leromlott műszaki állapotú lakások/épületek teszik ki. Az évtizedek elmaradt karbantartásai miatt elengedhetetlenné vált a lakások/épületek hosszú távon ütemezett felújításainak megkezdése. A legégetőbb a probléma a szegregálódott területeken található alacsony komfortú és igen leromlott állagú lakások/épületek esetében. Rövidtávú: Szociális bérlakás állomány állapotának javítása, lakások számának növelése Középtávú: TIOP, TÁMOP és egyéb pályázatok fejlesztéseinek fokozatos kiterjesztése a város egyre több területére, valamint a fenntarthatóság érdekében a további folyamatos karbantartás biztosítása Hosszú távú: Hosszú távú bérlakás-politika kialakítása és a társadalmi folyamatokat figyelembe vevő működtetése. Ezen belül hosszú távú lakás-felújítási program kialakítása. Az ütemtervnek megfelelően a lakás-, és épület-felújítások folytatása a tapasztalatok kiértékelése után
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- TIOP, TÁMOP és egyéb pályázatok fejlesztéseinek fokozatos kiterjesztése a város egyre több területére, valamint a fenntarthatóság érdekében a további folyamatos karbantartás biztosítása. - Hosszú távú bérlakás-politika kialakítása és a társadalmi folyamatokat figyelembe vevő működtetése. Ezen belül hosszú távú lakás-felújítási program kialakítása. Az ütemtervnek megfelelően a lakás-, és épület-felújítások folytatása a tapasztalatok kiértékelése után
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. december 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: ***A feladat teljesítése a rendelkezésre álló forrás(ok) függvényében folyamatos.***
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban

Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Városi munkaerő-piacon esélytelen, alacsony iskolai végzettségű munkakeresők számának, és munkanélkülieken belüli számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alacsony iskolai végzettségűek magas aránya a munkanélküliek között
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Sopronban a regisztrált munkanélküliek száma 2013 februárjában 712 fő volt, munkanélküli ellátásra csak közel 30%-uk volt jogosult (az ellátásban nem részesülők számára az önkormányzat állapíthat meg támogatást). A nyilvántartásban szereplők közel negyede (21%) legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, 27,37% volt az 50 év felettiek és 12,65% a 25 év alattiak aránya. A regisztráltak egyharmada több mint három hónapja keresett munkát. Rövid távú: képzési lehetőségek munkaerő-piachoz igazítása, felnőttképzési projektek Közép távú: Középiskolákból, szakképző iskolákból történő lemorzsolódás csökkentése Hosszú távú: A munkaerő-piacra belépők között a minimum középiskolai végzettséggel rendelkezők számának és arányának növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A meglevő képzési lehetőségek (általános és középiskolákban indított felnőtt osztályok, tanfolyamok, hazai és európai uniós forrásokból támogatott, végzettséget adó munkaerő piaci képzési programok, felnőttképzési projektek) fokozottabb kihasználása. A képzés, szakképzés szerkezetének, szakmastruktúrájának rugalmas igazítása és igazodása a munkaerő-piaci igényekhez. A korrekcióra is lehetőséget adó pályaválasztási, pályaorientációs rendszer kialakítása. A középiskolákból, szakképző iskolákból történő lemorzsolódás csökkentése. A munkaerő piacra belépők között a minimum középiskolai végzettséggel rendelkezők számának és arányának növelése.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	A városi közfoglalkoztatási programok hatékonyságának javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felajánlható munkahelyek száma csökken, leginkább közfoglalkoztatási programok keretében van lehetőségük munkavállalásra
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felkínálható üres álláshelyek száma egyre inkább csökken, így leginkább a különböző közfoglalkoztatási programok keretében nyílik lehetőség foglalkoztatásukra. Rövid távú: A közfoglalkoztatás kiegészítése az abban résztvevők képzésével, készség-és képességfejlesztő, valamint ún. szociális ügyesség-fejlesztő programokkal Közép távú: Civil szervezetek részvételének biztosítása a városi közfoglalkoztatási programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában Hosszú távú: a városi közfoglalkoztatás szervezeti struktúrájának és hátterének kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A közfoglalkoztatás kiegészítése az abban résztvevők képzésével, készség-és képességfejlesztő, valamint ún. szociális ügyesség-fejlesztő programokkal. Civil szervezetek részvételének biztosítása a városi közfoglalkoztatási programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában, a városi közfoglalkoztatás szervezeti struktúrájának és hátterének kialakítása.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya, HEP fórum tagjai ***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** ***Önkormányzati intézmények***
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:*** ***A feladat teljesítése a működési keret-rendszer változásának és a rendelkezésre álló személyi és anyagi erőforrásoknak megfelelően folyamatos.***
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Információs pontok létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A célcsoport tagjai sok esetben nem rendelkeznek információval a számukra rendelkezésre álló segítségről
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szociális krízisterületeken élők és a hátrányos helyzetben lévő csoportok sok esetben nem rendelkeznek információval a számukra rendelkezésre álló segítségről, ill. nincs ismeretük azokról az elérési utakról, módszerekről, amelyek révén problémáik enyhíthetőek, ill. megoldást nyerhetnek. Rövid távú: A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez Közép távú: A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez Hosszú távú: A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez (Folyamatos)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya, HEP fórum tagjai
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: civil szereplők
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladat teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Hajléktalanság kialakulásának megelőzése, a működő hajléktalan-ellátó rendszer fenntartása és fejlesztése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hajléktalan ellátásokat igénybe vevők és a veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők számának növekedése
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hajléktalan ellátásokat igénybe vevők és a veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők számának növekedése jelentős. A hajléktalan ellátást igénybe nem vevő, illetve az azt igénybe vevő, de életvitelszerűen az utcán is sokat tartózkodó hajléktalanok körül kialakuló társadalmi konfliktusok. Rövid távú: Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése Közép távú: A hajléktalanság kialakulásának megelőzése, valamint a Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése Hosszú távú: A hajléktalanság kialakulásának megelőzése, valamint a Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A hajléktalanság kialakulásának megelőzése, valamint a Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya, HEP fórum tagjai
	2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: Önkormányzati intézmény-rendszer
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Gyermekek

Intézkedés címe:	Hálózat kialakítása és folyamatos működtetése a gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltató rendszer hatékonyabb működésének érdekében. ***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** *A szakmacsoportok közti konzultáció erősítése, információ-áramlás elősegítése, szakmai fórumok szervezése, gyermekvédelmi kerekasztal működtetése.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának növeléséhez szükséges a fenntartók és szolgáltatók együttműködési hatékonyságának további növelése: a szolgáltatások összehangolása szükséges.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A gyermekvédelmi statisztikai adatok csak részlegesen állnak rendelkezésre (és időnként ellentmondóak), ugyanakkor jövőbeni szolgáltatástervezéshez, egyrészt szükséges az adatok hozzáférhetőségének szélesebb körű biztosítása, másrészt a meglévő gyermekjóléti szolgáltatások adatbázisba foglalása és nyilvánossá tétele. A különféle szervezeti struktúrával és/vagy eltérő fenntartóval rendelkező intézmények szórványosan tudnak egymás tevékenységeiről. Sopron városa viszonylag nagy és szerteágazó intézményrendszerrel rendelkezik, az intézmények szakmacsoportokba tömörülve, zárt rendszerben szervezik mindennapjaikat. A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának növeléséhez szükséges a fenntartók és szolgáltatók együttműködési hatékonyságának további növelése: a szolgáltatások összehangolása, a felmerülő szükségletek felmérése és a közös megoldáskeresés. <u>Rövidtávú:</u> Szükséges, hogy az önkormányzati fenntartású gyermekvédelmi intézmények munkájukat összehangoltan végezzék az oktatási-nevelési intézményekkel és a nonprofit szektor (civil/egyházi) résztvevőivel és programjaival: • az Önkormányzat részéről esélyegyenlőségi referens kijelölése. • Az együttműködés hatékonyságának erősítése érdekében az Önkormányzat hívja életre a városi gyermek- és ifjúsági munkacsoportot és releváns önkormányzati bizottságban képviseletet biztosításon számára. <u>Középtávú:</u> A szolgáltatásfejlesztés és a további forrásbevonás érdekében szükséges: • a gyermekvédelmemhez kapcsolódó statisztikai adatok és szakmai anyagok (önkormányzati intézményi éves beszámolók, koncepciók, stratégiák), és a városban jelenlévő gyermekjóléti szolgáltatások adatbázisba foglalása és az önkormányzati weboldalon való nyilvánossá tétele. • Az elmaradottabb városrészekben az internet hozzáférés segítése (a lefedetlenségből adódó technikai korlátok megoldása). Hosszú távú: Az Önkormányzat segítse az önkormányzati, állami, civil és egyházi szolgáltatókat támogatási források megszerzésében és az Önkormányzat által megpályázni kívánt program tervezésébe és megvalósításába vonja be együttműködő partnerként a területen tevékenységet végző szervezeteket.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hálózat kialakítása és folyamatos működtetése a gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltatói rendszer hatékonyabb működésének érdekében. 1. A szolgáltatásfejlesztés és a további forrásbevonás érdekében szükséges: • a gyermekvédelemhez kapcsolódó statisztikai adatok és szakmai anyagok (önkormányzati intézményi éves beszámolók, koncepciók, stratégiák), és a városban jelenlévő gyermekjóléti szolgáltatások adatbázisba foglalása és az önkormányzati weboldalon való nyilvánossá

	tétele. • Az elmaradottabb városrészekben az internet hozzáférés segítése (a lefedetlenségből adódó technikai korlátok megoldása). 2. Szükséges, hogy az önkormányzati fenntartású gyermekvédelmi intézmények munkájukat összehangoltan végezzék az oktatási-nevelési intézményekkel és a nonprofit szektor (civil/egyházi) résztvevőivel és programjaival: • az Önkormányzat részéről esélyegyenlőségi referens kijelölése. • Az együttműködés hatékonyságának erősítése érdekében az Önkormányzat hívja életre a városi gyermek- és ifjúsági munkacsoportot és releváns önkormányzati bizottságban képviseletet biztosításon számára. Az Önkormányzat segítse az önkormányzati, állami, civil és egyházi szolgáltatókat támogatási források megszerzésében és az Önkormányzat által megpályázni kívánt program tervezésébe és megvalósításába vonja be együttműködő partnerként a területen tevékenységet végző szervezeteket.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
	Feladat teljesítése folyamatos, figyelemmel a változó jogszabályi környezetre.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok mobilitásának elősegítése: Közösségi közlekedés és virtuális mobilitás.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fizikai és virtuális mobilitás nehézsége és hiánya megakadályozza a mélyszegénységben élő gyermekeket abban, hogy elérjék a szolgáltatásokat. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Sok családban jelentkezik konfliktuskezelési, gyermeknevelési probléma, ami kezeletlenül újabb problémák forrása lehet.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Sopron viszonylag széleskörű gyermekvédelmi szolgáltatási palettájának igénybevétele a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családok esetében csak részlegesen adódik az információáramlás töredezettségéből és a szolgáltatások területi eloszlásának egyenetlenségéből. A hátrányos helyzetű, szegregált területen élő gyermekek hozzáférése az infokommunikációs rendszerekhez nagymértékben korlátozott. Azon területeken, melyeken az elszegényedés mértéke a már említettek alapján jelen van, a családok kis százalékában van személyi számítógép, és alacsony százalékban van jelen internet elérhetőség. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Önsegítő jellegű tematikus foglalkozások szervezése gyermekek, fiatalok, szülők, azonos problémával küzdők számára* Rövidtávú: Közösségi közlekedés hozzáférhetőségének további biztosítása érdekében szükséges egy olyan támogatási rendszer kidolgozása, amely gyakorlati segítséget nyújt a közlekedési problémák megoldásában. Az Esélyegyenlőségi referens és a Gyermek- és ifjúsági munkacsoport feladatát képezheti a szükségletek pontos beazonosítása, más városok gyakorlatainak megvizsgálása és javaslattétel megfogalmazása. Középtávú: Az Önkormányzat saját forrást mozgósít és pályázati forráskeresése és programalkotása során kiemelt figyelemmel kezeli a hátrányos helyzetű gyermekek közösségi szintű internet elérhetőségének javítását, továbbá kezdeményezi a felelős internethasználthoz kapcsolódó szükséges oktatási programok elérését. Együttműködési lehetőségek feltérképezése és megállapodás kötése civil szervezetekkel. Hosszú távú: Az Önkormányzat Infrastrukturális fejlesztési lehetőségei során prioritásként tekint a meglévő kerékpár úthálózat bővítésére, különösen a Keleti városrész irányában. A virtuális mobilitás tekintetében felméri a területre vonatkozó szükségleteket és kezdeményezi a szolgáltatók felé az infrastrukturális hálózat kiépítését.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok mobilitásának elősegítése: Közösségi közlekedés és virtuális mobilitás. Közösségi közlekedés hozzáférhetőségének további biztosítása érdekében szükséges egy olyan támogatási rendszer kidolgozása, amely gyakorlati segítséget nyújt a közlekedési problémák megoldásában. 1. Az Esélyegyenlőségi referens és a Gyermek- és ifjúsági munkacsoport feladatát képezheti a szükségletek pontos beazonosítása, más városok gyakorlatainak megvizsgálása és javaslattétel megfogalmazása.

	2. Az Önkormányzat Infrastrukturális fejlesztési lehetőségei során prioritásként tekint a meglévő kerékpár úthálózat bővítésére, különösen a Keleti városrész irányában. A virtuális mobilitás tekintetében: • Felméri a területre vonatkozó szükségleteket és kezdeményezi a szolgáltatók felé az infrastrukturális hálózat kiépítését. • Az Önkormányzat saját forrást mozgósít és pályázati forráskeresése és programalkotása során kiemelt figyelemmel kezeli a hátrányos helyzetű gyermekek közösségi szintű internet elérhetőségének javítását, továbbá kezdeményezi a felelős internethasználthoz kapcsolódó szükséges oktatási programok elérését. Együttműködési lehetőségek feltérképezése megállapodás kötése civil szervezetekkel.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Ingyenes nyári gyermekétkeztetés szükségletalapú biztosítása, a kedvezményezett kör kiszélesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élő családoknak problémát okoz a gyermekek nyári étkeztetése.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Sopron szegénységben élő családjainak az egyik legnagyobb problémát az okozza, hogy gyermekeik számára a nyári szünet ideje alatt rendszeresen biztosítani tudják az egészséges, a gyermek életkori szükségleteinek megfelelő meleg ebédet. A probléma súlyosságát fokozza, hogy az ingyenes nyári étkeztetés nehézségének megoldása nagymértékben összefügg az általános iskolák azon lehetőségével, hogy az intézményekbe járó diákok számára tartalmas szabadidős programokat biztosíthassanak a szünidő alatt, nyári napközis táborok keretében. Mivel az iskoláknak nem áll rendelkezésére külön forrás a napközbeni étkeztetés megoldására, így csak akkor van módjuk ezeknek a programoknak a megszervezésére, ha az Önkormányzat által biztosított ingyenes nyári étkeztetést a kedvezményezett kör mindengyermeke igénybe veheti. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor egyéb forrás (pályázat, támogatók) bevonása nélkül veszélybe kerülhet a program megvalósítása. Ugyanakkor a prevenció terén, az utcán való csellengés alternatívájaként a szabadidős (különösen a nyári) programok rendkívül nagy jelentőséggel bírnak. Rövidtávú: Családok és intézmények tájékoztatása és szükségletfelmérés az Önkormányzat részéről. Középtávú: A szükségletekhez igazodó közös forráskeresés: az Önkormányzattal, a köznevelési intézményekkel és Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal való együttműködésben (önerő, pályázatok, támogatók bevonása. Stratégia kidolgozása a nyári gyermekétkeztetés megoldására. Hosszú távú: A kitűzött célok realizálása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	III. Ingyenes nyári gyermekétkeztetés szükségletalapú biztosítása kedvezményezett körének kiszélesítése. 1. Családok és intézmények tájékoztatása és szükségletfelmérés az Önkormányzat részéről. 2. A szükségletekhez igazodó közös forráskeresés: az Önkormányzattal, a köznevelési intézményekkel és Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal való együttműködésben (önerő, pályázatok, támogatók bevonása. 3. Stratégia kidolgozása a nyári gyermekétkeztetés megoldására. 4. A kitűzött célok realizálása.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Adatgyűjtési rendszer kidolgozása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adatok hiánya, gyermekszegénységre vonatkozó információk hiánya
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Adatok hiánya, gyermekszegénységre vonatkozó információk hiánya <u>Rövid- és középtávú</u>: Adatgyűjtés, kérdőívek kidolgozása, felmérések <u>Hosszú távú:</u> Az adatok elemzése után a feltárt problémák megoldásának kidolgozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, kérdőívek kidolgozása, felmérések
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** *Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővítése a problémás családok között*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** *A gondozott soproni családok és háztartások körében jellemző problémák az a családi konfliktusok nem megfelelő kezelése, gyermeknevelési ismeretek hiánya*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővítése a problémás családok között* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* *Partnerek:* *Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya* *HEP fórum tagjai*
Partnerek	*Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői* *városi civil szervezetek* *egyéb*
Határidő(k) pontokba szedve	*rövid:* *közép:* *hosszú:*
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Kockázatok és csökkentésük eszközei	*Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban*
Szükséges erőforrások	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*

Intézkedés címe:	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működési hatékonyságának növelése, gyermek-és ifjúságvédelmi kerekasztal működtetése*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése a rendszer alapja. A működési hiba a gyermek veszélyeztetését növeli, mert egyáltalán nem, vagy nem időben derül fény a problémára*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működési hatékonyságának növelése, gyermek-és ifjúságvédelmi kerekasztal működtetése* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* *Partnerek:* *Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya* *HEP fórum tagjai*
Partnerek	*Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői* *városi civil szervezetek* *egyéb*

Határidő(k) pontokba szedve	*rövid:* *közép:* *hosszú:*
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Kockázatok és csökkentésük eszközei	*Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban*
Szükséges erőforrások	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*

Intézkedés címe:	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** Adatgyűjtési rendszer kidolgozása, *adatok begyűjtése, elemzése, szolgáltatás-szervezés felé visszacsatolása*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *„Szociális térkép" jellegű* adatok hiánya, gyermekszegénységre vonatkozó információk hiánya
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Adatgyűjtési rendszer kidolgozása, *adatok begyűjtése, elemzése, szolgáltatás-szervezés felé visszacsatolása* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* *Partnerek:* *Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya* *HEP fórum tagjai*
Partnerek	*Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői* *városi civil szervezetek* *egyéb*
Határidő(k) pontokba szedve	*rövid:* *közép:* *hosszú:*
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Kockázatok és csökkentésük	*Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban*

eszközei	
Szükséges erőforrások	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családon belüli bántalmazás esetszámának csökkentése, feltárt esetek arányának emelése, szemléletformálás; jelzőrendszer érzékenyítése*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A gyermekek bántalmazása, súlyos elhanyagolása gyakran felderítetlen marad; a gyermek veréssel való büntetése egyesek szemében elfogadott.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Családon belüli bántalmazás esetszámának csökkentése, feltárt esetek arányának emelése, szemléletformálás; jelzőrendszer érzékenyítése* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* *Partnerek:* *Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya* *HEP fórum tagjai*
Partnerek	*Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői* *városi civil szervezetek* *egyéb*
Határidő(k) pontokba szedve	*rövid:* *közép:* *hosszú:*
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Kockázatok és csökkentésük eszközei	*Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban*
Szükséges erőforrások	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Szabadidős programok, önsegítő csoportok szervezése; tematikus előadás-sorozatok, „szülők iskolája" szervezése, integrációs folyamatok erősítése rendezvényekkel. Civil iránytű –kiadvány folyamatos frissítése, online és papír alapú megjelenítése*

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A városba költöző családok kapcsolatrendszere megszakad, természetes támogató közeg nélkül maradnak. A felnőtt családtagok nagyon sokat dolgoznak az anyagi jólét megteremtésén, eközben a gyermekek gyakorlatilag felügyelet nélkül élik mindennapjaikat. Az idő-és figyelemhiány miatt gyakoriak a családi konfliktusok, gyermeknevelési problémák.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Szabadidős programok, önsegítő csoportok szervezése; tematikus előadás-sorozatok, „szülők iskolája" szervezése, integrációs folyamatok erősítése rendezvényekkel. Civil iránytű –kiadvány folyamatos frissítése, online és papír alapú megjelenítése* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* *Partnerek:* *Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya* *HEP fórum tagjai*
Partnerek	*Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői* *városi civil szervezetek* *egyéb*
Határidő(k) pontokba szedve	*rövid:* *közép:* *hosszú:*
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Kockázatok és csökkentésük eszközei	*Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban*
Szükséges erőforrások	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*

Intézkedés címe:	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Családok Átmeneti Otthona férőhelybővítés elősegítése.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Lakhatási krízisek keletkeznek a magas lakás-és albérletárak miatt; a sokproblémás családokban emelkedő számot mutat a családon belüli bántalmazás esetszáma*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú	*Családok Átmeneti Otthona férőhelybővítés elősegítése.* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*

távú időegységekre bontásban	*hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* *Partnerek:* *Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya* *HEP fórum tagjai*
Partnerek	*Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői* *városi civil szervezetek* *egyéb*
Határidő(k) pontokba szedve	*rövid:* *közép:* *hosszú:*
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Kockázatok és csökkentésük eszközei	*Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban*
Szükséges erőforrások	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*

Idősek

Intézkedés címe:	Életminőség megtartása, javítása idős korban.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A testi, lelki egészség megőrzése, az egészséges időskor megélése. Az 55 éven felüli korosztály munkaerő piaci veszélyeztetettségének enyhítése.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A nyugdíjazást követően az idősödők társadalmi aktivitása csökken, a lakosságon belüli arányuk magas. Szükség van olyan, az idősek számára készülő preventív programokra, melyek célja a testi,- lelki egészség megőrzése, az egészséges időskor megélése. Az 55 éven felüli korosztály munkaerő piaci veszélyeztetettségének enyhítése, mert ennél a korosztálynál folyamatosan nő a regisztrált munkanélküliek aránya, mellyel veszélybe kerül az ideális életminőséghez szükséges jövedelem megszerzése. <u>Rövidtávú:</u> Aktivitás megőrzésének elősegítése korai tájékoztatással <u>Középtávú:</u> A nyugdíjkorhatárt követően az arra igényt tartók, továbbra is munkaviszonyban maradhassanak. Képzések indítása az idősödők számára, különös tekintettel az informatikai és idegen nyelvi tájékozottságra. Kulturális és sportprogramokon való részvétel ösztönzése <u>Hosszú távú:</u> Az idősebb korosztállyal szembeni munkáltatói attitűd javítása. Az 55 éven felüli munkavállalók támogatási lehetőségeinek kidolgozása annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban aktív munkaerőként érjék el a nyugdíjas kor küszöbét
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Aktivitás megőrzésének elősegítése korai tájékoztatással. Az idősödők jobb mentális és fizikai állapotban érjék el a nyugdíjas kort, mely erősen befolyásolja a későbbi életvitelt is. Munkaerőpiacon belül, önkéntes programokban való részvétellel. Az idősebb korosztállyal szembeni munkáltatói attitűd javítása. Az 55 éven felüli munkavállalók támogatási lehetőségeinek kidolgozása annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban aktív munkaerőként érjék el a nyugdíjas kor küszöbét. A nyugdíjkorhatárt követően az arra igényt tartók, továbbra is munkaviszonyban maradhassanak. Képzések indítása az idősödők számára, különös tekintettel az informatikai és idegen nyelvi tájékozottságra. Kulturális és sportprogramokon való részvétel ösztönzése.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	A nyugdíj mellett dolgozni akarók foglalkoztatottságának segítése, atipikus foglalkoztatási formák támogatásával.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyugdíjas korúak munkavállalása problémás annak elleneke, hogy részben megélhetési, részben mentálhigiéniai szempontból szükséges lenne.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A nyugdíj melletti munkavégzés lehetősége nem megoldott. Kétféle motivációja lehet a nyugdíj mellett dolgozni vágyóknak. Egyrészt az idős korosztály tagjai között vannak olyan jó egészségi állapottal rendelkezők, akik aktívan, munkával szeretnék kitölteni napjaikat, vagy átadni tudásukat a fiatalabb generációnak. Másrészt azonban vannak olyanok is, akik alacsony nyugdíjuk miatt kénytelenek jövedelem-kiegészítés után nézni. Rövid távú: Az aktív időskor szemléletében a foglalkoztatás növelése Közép távú: az atipikus foglalkoztatási formák (távmunka, részmunkaidő, bedolgozói munkaviszony, megbízási szerződés, stb.) bővítése, alkalmazása nyugdíjas munkavállalók esetében Hosszú távú: az atipikus foglalkoztatási formák (távmunka, részmunkaidő, bedolgozói munkaviszony, megbízási szerződés, stb.) bővítése, alkalmazása nyugdíjas munkavállalók esetében
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az aktív időskor szemléletében a foglalkoztatás növelése, az atipikus foglalkoztatási formák (távmunka, részmunkaidő, bedolgozói munkaviszony, megbízási szerződés, stb.) bővítése, alkalmazása nyugdíjas munkavállalók esetében.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Az idősek hátrányos megkülönböztetésének csökkentése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb a fiatal idősek foglalkoztatás területen való diszkriminációja, emellett jelentős egészségügyben és a szociális szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. <u>Rövidtávú:</u> A társadalom figyelmének felkeltése, az időskorhoz kapcsolódó negatív sztereotípiák eloszlatása, elsősorban oktatási intézmények és média bevonásával. A munkavállalást is nehezítő hátrányos megkülönböztetés csökkentése. A helyi médiában több fórum biztosítása, jó példák bemutatása. <u>Középtávú:</u> Generációs szakadék csökkentése, az idősek helyi közéletben való szerepvállalásának erősítése. <u>Hosszú-távú:</u> Társadalmi szemlélet megváltoztatása az idősödők és idősek hátrányos megkülönböztetésének enyhítésére, az idősödéshez és az idős emberekhez való hozzáállás megváltoztatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Társadalmi szemlélet megváltoztatása az idősödők és idősek hátrányos megkülönböztetésének enyhítésére, az idősödéshez és az idős emberekhez való hozzáállás megváltoztatása. A társadalom figyelmének felkeltése, az időskorhoz kapcsolódó negatív sztereotípiák eloszlatása, elsősorban oktatási intézmények és média bevonásával. A munkavállalást is nehezítő hátrányos megkülönböztetés csökkentése. A helyi médiában több fórum biztosítása, jó példák bemutatása. Generációs szakadék csökkentése, az idősek helyi közéletben való szerepvállalásának erősítése.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Otthon-közeli ellátások fejlesztése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorúak arányának növekedésével számolva hosszútávon olyan idősellátási rendszert kell kidolgozni, mely a jelenleginél költséghatékonyabb, egyben jobban támogatja az önálló életvitelt.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az időskorúak arányának növekedésével számolva hosszútávon olyan idősellátási rendszert kell kidolgozni, mely a jelenleginél költséghatékonyabb, egyben jobban támogatja az önálló életvitelt. Ezt a fejlesztést elsősorban az otthon-közeli ellátások szolgáltatási körének bővítésével lehet elérni. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A szakosított ellátási formák bővítése, a meglévő intézmények korszerűsítése uniós és hazai támogatási lehetőségekre figyelemmel.* Rövidtávú: Az otthonukban élő, ápolásra-gondozásra szorulók ellátásokhoz való hozzáférésének javítása esti és hétvégi időszakokban is. Középtávú: A több típusú alapszolgáltatás integrált formában való nyújtásával, könnyebben kidolgozható az egyénre szabott rugalmas ellátási forma. A szakmai szervezetekre építetett, felkészített és kontrollált önkéntes program elindítása. Az érintettek, családtagok tájékoztatása, felkészítése, bevezetése az idős hozzátartozójuk ellátásába Hosszú távú: Annak elősegítése, hogy a támogatásra szoruló idős emberek minél tovább fenn tudják tartani önálló életvitelüket. Öngondoskodás szemléletének elfogadtatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Annak elősegítése, hogy a támogatásra szoruló idős emberek minél tovább fenn tudják tartani önálló életvitelüket. Öngondoskodás szemléletének elfogadtatása. Az otthonukban élő ápolásra-gondozásra szorulók ellátásokhoz való hozzáférésének javítása esti és hétvégi időszakokban is. A több típusú alapszolgáltatás integrált formában való nyújtásával, könnyebben kidolgozható az egyénre szabott rugalmas ellátási forma. A szakmai szervezetekre építetett, felkészített és kontrollált önkéntes program elindítása. Az érintettek, családtagok tájékoztatása, felkészítése, bevezetése az idős hozzátartozójuk ellátásába.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Az idős emberek és hozzátartozóik tájékoztatása egy komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése útján, melyben az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Az idős emberek és hozzátartozóik az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről nehezen talál az érdeklődő információt.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Az idős emberek és hozzátartozóik tájékoztatása egy komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése útján, melyben az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásáról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Kedvezményes olyan szállító szolgáltatás bevezetése a korosztály számára, amely az egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapellátások igénybevételében segít.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Az idős korosztály nehezen kimozdítható.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Kedvezményes olyan szállító szolgáltatás bevezetése a korosztály számára, amely az egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapellátások igénybevételében segít.* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Tiszta profilú klubok kialakítása (pl: demens klub).*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Tiszta profilú klubok hiánya.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Tiszta profilú klubok kialakítása (pl: demens klub).* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Szabadidős programok idősbarát szervezése.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Kevés idősbarát szabadidős program van.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Szabadidős programok idősbarát szervezése:* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinak segítése (pl: Altzheimer caffe).*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozói nem kapnak támogatást.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinak segítése (pl: Altzheimer caffe).* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban

Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *55 év felettiek elhelyezkedésének segítsége.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *55 év felettiek nehezen találnak munkahelyet.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*55 év felettiek elhelyezkedésének segítsége.* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Nők

Intézkedés címe:	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése problémát jelent a munkavállaló nők számára.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A munkahellyel rendelkező nők keresőtevékenységének végzése és a családi feladatok összehangolása nehezen megoldható, rejtett diszkrimináció érvényesül a paternalista munkahelyi viszonyok miatt. Rövidtávú: A gyermeküket/gyermekeiket egyedül nevelő nők támogatása. Középtávú: Korszerű, a munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér kialakítása. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Hosszú távú: Családbarát munkahelyek kialakítására és elterjesztésére való igény és hajlandóság megteremtése. A rejtett diszkrimináció elleni határozottabb fellépés a munkaerőpiacon az uniós országok tapasztalatainak figyelembevételével. A nem fizetett otthoni munkák, gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Korszerű, a munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér kialakítása. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Családbarát munkahelyek kialakítására és elterjesztésére való igény és hajlandóság megteremtése. A rejtett diszkrimináció elleni határozottabb fellépés a munkaerőpiacon az uniós országok tapasztalatainak figyelembevételével. A gyermeküket/gyermekeiket egyedül nevelő nők támogatása. A nem fizetett otthoni munkák, gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban

Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kifejezetten a női célcsoportra irányuló, munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Kifejezetten a női célcsoportra irányuló, munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiánya, hatékony kommunikáció hiánya. <u>Rövidtávú:</u> Növelni kell a roma nők és lányok részvételét az oktatási rendszerekben, valamint a magasabb szintű képesítés elérésének érdekében ösztöndíjhoz való hozzájutás segítése. <u>Középtávú:</u> A munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzési struktúra kiépítése, motiváció felkeltése a célcsoportokban az egész életen át tartó tanulásra. <u>Hosszú távú:</u> Hatáselemzésre alapozott stratégiák a női munkaerő szerkezeti átalakításánál, aminek egyik eleme az élethosszig tartó tanulás, mint az időskori és az időskorúak szerteágazó problémáinak megoldására való felkészítés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzési struktúra kiépítése, motiváció felkeltése a célcsoportokban az egész életen át tartó tanulásra. Hatáselemzésre alapozott stratégiák a női munkaerő szerkezeti átalakításánál, aminek egyik eleme az élethosszig tartó tanulás, mint az időskori és az időskorúak szerteágazó problémáinak megoldására való felkészítés. Növelni kell a roma nők és lányok részvételét az oktatási rendszerekben, valamint a magasabb szintű képesítés elérésének érdekében ösztöndíjhoz való hozzájutás segítése.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Nők (roma nők) munkavállalásának elősegítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya. <u>Rövidtávú:</u> A munkavállalók segítése az intézményes oktatás szerkezeti és tartalmi megújításával, más képzési formák bevezetésével. Az internet használatának széleskörű elterjesztése. <u>Középtávú:</u> A munkaerőpiacra történő belépésnél meglévő gátak (gyermekelhelyezéstől a tradicionális értékrendszerig) lebontásának elősegítése. <u>Hosszú távú:</u> A horizontális/vertikális szegregáció miatt a nemek arányának egymáshoz közeledésének ösztönzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A horizontális/vertikális szegregáció miatt a nemek aránya egymáshoz közeledésének ösztönzése. A munkaerőpiacra történő belépésnél meglévő gátak (gyermekelhelyezéstől a tradicionális értékrendszerig) lebontásának elősegítése. A munkavállalók segítése az intézményes oktatás szerkezeti és tartalmi megújításával, más képzési formák bevezetésével. Az internet használatának széleskörű elterjesztése.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az erőfeszítések ellenére nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot, sok eset nem kerül a szakemberek látókörébe, társfüggőség, bizalom hiánya a hatóságok, illetve a távoltartás nyújtotta megoldások iránt. Rövid, közép és hosszú távon folyamatosan: Nők biztonságának, testi-lelki jóllétének növelése, a veszélyeztetett (és veszélyeztető) csoportok tájékoztatása, jogaik tudatosítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Nők biztonságának, testi-lelki jóllétének növelése, a veszélyeztetett (és veszélyeztető) csoportok tájékoztatása, jogaik tudatosítása.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányzik fogyatékossággal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Hiányzik fogyatékossággal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete. Rövid, közép és hosszú távú folyamatosan: Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének megszervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alapvető hiány tapasztalható az információhoz való hozzáférés terén, a különböző fogyatékossági típusok szerint.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Alapvető hiány tapasztalható az információhoz való hozzáférés terén, a különböző fogyatékossági típusok szerint. Rövid, közép és hosszú távon folyamatosan: Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének megszervezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének megszervezése.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Komplex akadálymentesítés gyakorlatának és szemléletének hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Komplex akadálymentesítés gyakorlatának és szemléletének hiánya Rövid, közép és hosszú távú folyamatosan: Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkáltatók információi nem fedik a valóságot a fogyatékossággal élők képességeiről, és előítéletekkel állnak a foglalkoztatás elé.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A munkáltatók információi nem fedik a valóságot a fogyatékossággal élők képességeiről, és előítéletekkel állnak a foglalkoztatás elé. Rövid és középtávú: Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe. Hosszú távú: Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	1. Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. 2. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Foglalkoztatás alacsony foka.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Foglalkoztatás alacsony foka. Rövid, közép és hosszú távú: Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. 2. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	1. Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele. 2. Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott lakások megállapítása. 3. Férőhelybővítés lakóotthonokban.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önálló életvitel feltételei nem biztosítottak a városban megfelelő számban (akadálymentesítés lakás, lakóotthonok száma, segítő szolgálatok).
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önálló életvitel feltételei nem biztosítottak a városban megfelelő számban (akadálymentesítés lakás, lakóotthonok száma, segítő szolgálatok). <u>Rövidtávú:</u> Férőhelybővítés lakóotthonokban. <u>Középtávú:</u> Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott lakások megállapítása. <u>Hosszú távú:</u> Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele. 2. Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott lakások megállapítása. 3. Férőhelybővítés lakóotthonokban.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szolgáltatásokhoz, azokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáférés humán erőforrás hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Szolgáltatásokhoz, azokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáférés humán erőforrás hiánya. Rövid és közép távú: Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. ***Feladatok teljesítése folyamatos.***
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Érdekvédelmi szerveik bevonásával a Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározása.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározásának hiánya.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-	*Érdekvédelmi szerveik bevonásával a Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteiknek meghatározása.*

, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A családok izolációjának csökkentése a számukra kínált, vagy az integráltan kínált alapítványok, egyesületek programjainak megismertetésével.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A családok izolációja.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*A családok izolációjának csökkentése a számukra kínált, vagy az integráltan kínált alapítványok, egyesületek programjainak megismertetésével.* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai

Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az akadálymentesítés komplexitásának eléréséhez az értelmi sérültek számára értelmezhető piktogrammok kihelyezése.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az akadálymentesítés komplexitásának hiányosságai.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Az akadálymentesítés komplexitásának eléréséhez az értelmi sérültek számára értelmezhető piktogrammok kihelyezése.* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az elérhető informatikai fejlesztések használatára ösztönözni a hivatalokban dolgozókat és a fogyatékos személyeket. (Például a hallássérültek ügyintézését segítik interneten keresztül, ezek bátrabb használatára kell ösztönözni.)*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A szolgáltatások akadálymentes igénybevétele során sok esetben az eszközöket kezelni tudó személy hiányzik, vagy a eszköz nem működik.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Az elérhető informatikai fejlesztések használatára ösztönözni a hivatalokban dolgozókat és a fogyatékos személyeket. (Például a hallássérültek ügyintézését segítik interneten keresztül, ezek bátrabb használatára kell ösztönözni.)* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. ***Feladatok teljesítése folyamatos.***
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése, melyben a járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről a rászorulók, az új igénylők és széles közvélemény nehezen talál információt.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése, melyben a járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. ***Feladatok teljesítése folyamatos.***
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

Intézkedés címe:	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *Az önálló életvitel elősegítésében, az izoláció csökkentése érdekében az ellátórendszer egymásra épülő elemeinek bővítése, illetve kialakítása, így a fogyatékos napközi, fogyatékos átmeneti otthon, fogyatékos lakóotthon hármasa. (Ez a rendszer, a hozzátartozóknak is megnyugtató lehetőséget kínál, hogy hozzátartozójukat biztonságba tudhassák.)*

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** *A fogyatékosok ellátásának teljes spektruma hiányos.*
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	*Az önálló életvitel elősegítésében, az izoláció csökkentése érdekében az ellátórendszer egymásra épülő elemeinek bővítése, illetve kialakítása, így a fogyatékos napközi, fogyatékos átmeneti otthon, fogyatékos lakóotthon hármasa. (Ez a rendszer, a hozzátartozóknak is megnyugtató lehetőséget kínál, hogy hozzátartozójukat biztonságba tudhassák.)* *rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* *hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Felelős: *Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint* Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai
Partnerek	Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15.
	Feladatok teljesítése folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent: a kockázatok értékelése folyamatban
Szükséges erőforrások	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Lakhatási körülmények javítása, komfortosító törekvések	Alacsony lakhatási színvonal, komfort nélküli lakások	A városban a lakások 1,56%-a komfort nélküli (tehát sem lakáson belüli vízöblítéses WC-vel, sem vezetékes ivóvízzel, sem szennyvízelvezetéssel nem rendelkezik). A komfort nélküli lakások legnagyobb arányban a Mátyás király utcában, a Kurucdombon és a Belvárosban találhatók. Félkomfortosak az Ágfalvi lakóparkban, Sopronbánfalván, valamint a Piactól a régi Déli pályaudvarig terjedő területen vannak nagyobb számban. A területen élők lakhatási színvonalának alacsony szintje mellet a jelenlegi szaniter	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Az akcióterületen lévő alacsony komfortú lakások komfortosítása a területen lakó családok bevonásával: - a lakások mindegyikének bekötése a vezetékes vízhálózatra és a szennyvíz-hálózatra, - és minden lakásban/hoz vízöblítéses WC kialakítása	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u>*** ***A feladat teljesítése a rendelkezésre álló forrás(ok) függvényében folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			megoldások és a helyiek egy részének ezzel kapcsolatos napi gyakorlata folyamatos közegészségügyi problémák táptalaja. Rövidtávú: Az alacsony lakhatási színvonal emelése, személyi higiéniával kapcsolatos tájékoztatás Középtávú: Az alacsony lakhatási színvonal emelése, személyi higiéniával kapcsolatos tájékoztatás Hosszú-távú: Az alacsony lakhatási színvonal emelése, személyi higiéniával kapcsolatos tájékoztatás							
2	A leromlott állapotú szociális bérlakások felújítása a bérlők és a helyi lakosok részvételével	A mélyszegénység által igénybevett bérlakások leromlott állapotúak	A szociális bérlakás állomány és lakóterületek leromlott fizikai állapotúak. A bérlakás állomány nagy része 1960 előtt épült, komfort nélküli, leromlott műszaki állapotú lakások/épületek teszik ki. Az évtizedek elmaradt karbantartásai miatt elengedhetetlenn	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	-TIOP, TÁMOP és egyéb pályázatok fejlesztéseinek fokozatos kiterjesztése a város egyre több területére, valamint a fenntarthatóság érdekében a további folyamatos karbantartás biztosítása. Hosszú-távú bérlakás-politika kialakítása és a társadalmi	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. december 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: A feladat teljesítése a rendelkezésre álló forrás(ok) függvényében folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			é vált a lakások/épületek hosszú távon ütemezett felújításainak megkezdése. A legégetőbb a probléma a szegregálódott területeken található alacsony komfortú és igen leromlott állagú lakások/épületek esetében. Rövidtávú: Szociális bérlakás állomány állapotának javítása, lakások számának növelése Középtávú: TIOP, TÁMOP és egyéb pályázatok fejlesztéseinek fokozatos kiterjesztése a város egyre több területére, valamint a fenntarthatóság érdekében a további folyamatos karbantartás biztosítása Hosszú távú: Hosszú távú bérlakás-politika kialakítása és a társadalmi folyamatokat figyelembe vevő működtetése. Ezen belül hosszú távú lakás-felújítási program kialakítása. Az		folyamatokat figyelembe vevő működtetése. Ezen belül hosszú távú lakás-felújítási program kialakítása. Az ütemtervnek megfelelően a lakás-, és épület-felújítások folytatása a tapasztalatok kiértékelése után					

			ütemtervnek megfelelően a lakás-, és épület-felújítások folytatása a tapasztalatok kiértékelése után							
3	Városi munkaerő-piacon esélytelen, alacsony iskolai végzettségű munkakeresők számának, és munkanélkülieken belüli számának csökkentése	Alacsony iskolai végzettségűek magas aránya a munkanélküliek között	Sopronban a regisztrált munkanélküliek száma 2013 februárjában 712 fő volt, munkanélküli ellátásra csak közel 30%-uk volt jogosult (az ellátásban nem részesülők számára az önkormányzat állapíthat meg támogatást). A nyilvántartásban szereplők közel negyede (21%) legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, 27,37% volt az 50 év felettiek és 12,65% a 25 év alattiak aránya. A regisztráltak egyharmada több mint három hónapja keresett munkát. Rövid távú: képzési lehetőségek munkaerő-piachoz igazítása, felnőttképzési projektek Közép távú: Középiskolákból, szakképző	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	A meglevő képzési lehetőségek (általános és középiskolákban indított felnőtt osztályok, tanfolyamok, hazai és európai uniós forrásokból támogatott, végzettséget adó munkaerő piaci képzési programok, felnőttképzési projektek) fokozottabb kihasználása. A képzés, szakképzés szerkezetének, szakmastruktúrájának rugalmas igazítása és igazodása a munkaerő-piaci igényekhez. A korrekcióra is lehetőséget adó pályaválasztási, pályaorientációs rendszer kialakítása. A középiskolákból, szakképző iskolákból történő lemorzsolódás csökkentése. A munkaerő piacra belépők között a minimum középiskolai	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15.	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			iskolákból történő lemorzsolódás csökkentése Hosszú távú: A munkaerő-piacra belépők között a minimum középiskolai végzettséggel rendelkezők számának és arányának növelése.		végzettséggel rendelkezők számának és arányának növelése.					
4	A városi közfoglalkoztatási programok hatékonyságának javítása	Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felajánlható munkahelyek száma csökken, leginkább közfoglalkoztatási programok keretében van lehetőségük munkavállalásra	Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felkínálható üres álláshelyek száma egyre inkább csökken, így leginkább a különböző közfoglalkoztatási programok keretében nyílik lehetőség foglalkoztatásukra. Rövid távú: A közfoglalkoztatás kiegészítése az abban résztvevők képzésével, készség-és képességfejlesztő, valamint ún. szociális ügyesség-fejlesztő programokkal Közép távú: Civil szervezetek részvételének biztosítása a városi közfoglalkoztatási programok tervezésében, szervezésében és	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	A közfoglalkoztatás kiegészítése az abban résztvevők képzésével, készség-és képességfejlesztő, valamint ún. szociális ügyesség-fejlesztő programokkal. Civil szervezetek részvételének biztosítása a városi közfoglalkoztatási programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában, a városi közfoglalkoztatás szervezeti struktúrájának és hátterének kialakítása.	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai ***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:*** ***Önkormányzati intézmények***	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:*** ***A feladat teljesítése a működési keret-rendszer változásának és a rendelkezésre álló személyi és anyagi erőforrásoknak megfelelően folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			megvalósításában Hosszú távú: a városi közfoglalkoztatás szervezeti struktúrájának és hátterének kialakítása							
5	Információs pontok létrehozása	A célcsoport tagjai sok esetben nem rendelkeznek információval a számukra rendelkezésre álló segítségről	A szociális krízisterületeken élők és a hátrányos helyzetben lévő csoportok sok esetben nem rendelkeznek információval a számukra rendelkezésre álló segítségről, ill. nincs ismeretük azokról az elérési utakról, módszerekről, amelyek révén problémáik enyhíthetőek, ill. megoldást nyerhetnek. Rövid távú: A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez Közép távú: A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez,	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez.	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai ***2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése: civil szereplők***	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladat teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez Hosszú távú: A lakosság arra rászoruló rétege számára segítség a hivatali és egyéb szolgáltatások eléréséhez, igénybevételéhez, a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételhez (Folyamatos)							
6	Hajléktalanság kialakulásának megelőzése, a működő hajléktalan-ellátó rendszer fenntartása és fejlesztése.	Hajléktalan ellátásokat igénybe vevők és a veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők számának növekedése	A hajléktalan ellátásokat igénybe vevők és a veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők számának növekedése jelentős. A hajléktalan ellátást igénybe nem vevő, illetve az azt igénybe vevő, de életvitelszerűen az utcán is sokat tartózkodó hajléktalanok körül kialakuló társadalmi konfliktusok. Rövid távú: Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése Közép távú: A hajléktalanság kialakulásának	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	A hajléktalanság kialakulásának megelőzése, valamint a Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése.	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***Önkormányzati intézmény-rendszer***	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			megelőzése, valamint a Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése Hosszú távú: A hajléktalanság kialakulásának megelőzése, valamint a Sopronban működő hajléktalan ellátó rendszer működésének, fenntarthatóságának elősegítése							
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Hálózat kialakítása és folyamatos működtetése a gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltató rendszer hatékonyabb működésének érdekében. ***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** ***A szakmacsoportok közti***	A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának növeléséhez szükséges a fenntartók és szolgáltatók együttműködési hatékonyságának további növelése: a szolgáltatások összehangolása szükséges.	A gyermekvédelmi statisztikai adatok csak részlegesen állnak rendelkezésre (és időnként ellentmondóak), ugyanakkor jövőbeni szolgáltatástervezéshez, egyrészt szükséges az adatok hozzáférhetőségének szélesebb körű biztosítása, másrészt a meglévő gyermekjóléti szolgáltatások	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Hálózat kialakítása és folyamatos működtetése a gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltatói rendszer hatékonyabb működésének érdekében. 1.A szolgáltatás-fejlesztés és a további forrás-bevonás érdekében szükséges: - a gyermek-védelmemhez	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladat teljesítése folyamatos, figyelemmel a változó jogszabályi környezetre.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

	konzultáció erősítése, információ-áramlás elősegítése, szakmai fórumok szervezése, gyermekvédelmi kerekasztal működtetése.		adatbázisba foglalása és nyilvánossá tétele. A különféle szervezeti struktúrával és/vagy eltérő fenntartóval rendelkező intézmények szórványosan tudnak egymás tevékenységeiről. Sopron városa viszonylag nagy és szerteágazó intézményrendszerrel rendelkezik, az intézmények szakmacsoportokba tömörülve, zárt rendszerben szervezik mindennapjaikat. A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának növeléséhez szükséges a fenntartók és szolgáltatók együttműködési hatékonyságának további növelése: a szolgáltatások összehangolása, a felmerülő szükségletek felmérése és a közös megoldáskeresés. <u>Rövidtávú:</u> Szükséges, hogy az önkormányzati fenntartású gyermekvédelmi intézmények munkájukat összehangoltan		kapcsolódó statisztikai adatok és szakmai anyagok (önkormányzati intézményi éves beszámolók, koncepciók, stratégiák), és a városban jelenlévő gyermekjóléti szolgáltatások adatbázisba foglalása és az önkormányzati weboldalon való nyilvánossá tétele. -Az elmaradottabb városrészekben az internet hozzáférés segítése (a lefedetlenségből adódó technikai korlátok megoldása). 2. Szükséges, hogy az önkormányzati fenntartású gyermekvédelmi intézmények munkájukat összehangoltan végezzék az oktatási-nevelési intézményekkel és a nonprofit szektor (civil/egyházi) résztvevőivel és programjaival: -az Önkormányzat részéről esélyegyenlőségi referens kijelölése. -Az együttműködés					

			végezzék az oktatási-nevelési intézményekkel és a nonprofit szektor (civil/egyházi) résztvevőivel és programjaival: -az Önkormányzat részéről esélyegyenlőségi referens kijelölése. - Az együttműködés hatékonyságának erősítése érdekében az Önkormányzat hívja életre a városi gyermek- és ifjúsági munkacsoportot és releváns önkormányzati bizottságban képviseletet biztosításon számára. <u>Középtávú:</u> A szolgáltatásfejleszt és és a további forrásbevonás érdekében szükséges: -a gyermekvédelemhez kapcsolódó statisztikai adatok és szakmai anyagok (önkormányzati intézményi éves beszámolók, koncepciók, stratégiák), és a városban jelenlévő gyermekjóléti szolgáltatások adatbázisba		hatékonyságának erősítése érdekében az Önkormányzat hívja életre a városi gyermek- és ifjúsági munkacsoportot és releváns önkormányzati bizottságban képviseletet biztosításon számára. Az Önkormányzat segítse az önkormányzati, állami, civil és egyházi szolgáltatókat támogatási források megszerzésében és az Önkormányzat által megpályázni kívánt program tervezésébe és megvalósításába vonja be együttműködő partnerként a területen tevékenységet végző szervezeteket.					

			foglalása és az önkormányzati weboldalon való nyilvánossá tétele. -Az elmaradottabb városrészekben az internet hozzáférés segítése (a lefedetlenségből adódó technikai korlátok megoldása). Hosszú távú: Az Önkormányzat segítse az önkormányzati, állami, civil és egyházi szolgáltatókat támogatási források megszerzésében és az Önkormányzat által megpályázni kívánt program tervezésébe és megvalósításába vonja be együttműködő partnerként a területen tevékenységet végző szervezeteket.							
2	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok mobilitásának elősegítése: Közösségi közlekedés és virtuális mobilitás.	A fizikai és virtuális mobilitás nehézsége és hiánya megakadályozza a mélyszegénységben élő gyermekeket abban, hogy elérjék a szolgáltatásokat. ***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat</u>***	Sopron viszonylag széleskörű gyermekvédelmi szolgáltatási palettájának igénybevétele a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családok esetében csak részlegesen adódik az	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok mobilitásának elősegítése: Közösségi közlekedés és virtuális mobilitás. Közösségi közlekedés hozzáférhetőségének további	***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Helyi esélyegyenlőségi fórum résztvevői városi civil szervezetek egyéb	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15.	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

		<u>során kiegészítés:</u> ***Sok családban jelentkezik konfliktuskezelési, gyermeknevelési probléma, ami kezeletlenül újabb problémák forrása lehet.***	információáramlás töredezettségéből és a szolgáltatások területi eloszlásának egyenetlenségéből. A hátrányos helyzetű, szegregált területen élő gyermekek hozzáférése az infokommunikációs rendszerekhez nagymértékben korlátozott. Azon területeken, melyeken az elszegényedés mértéke a már említettek alapján jelen van, a családok kis százalékában van személyi számítógép, és alacsony százalékban van jelen internet elérhetőség. ***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** ***Önsegítő jellegű tematikus foglalkozások szervezése gyermekek, fiatalok, szülők, azonos problémával küzdők számára*** <u>Rövid távú:</u>		biztosítása érdekében szükséges egy olyan támogatási rendszer kidolgozása, amely gyakorlati segítséget nyújt a közlekedési problémák megoldásában. 1. Az Esélyegyenlőségi referens és a Gyermek- és ifjúsági munkacsoport feladatát képezheti a szükségletek pontos beazonosítása, más városok gyakorlatainak megvizsgálása és javaslattétel megfogalmazása. 2. Az Önkormányzat Infrastrukturális fejlesztési lehetőségei során prioritásként tekint a meglévő kerékpár úthálózat bővítésére, különösen a Keleti városrész irányában. A virtuális mobilitás tekintetében: - Felméri a területre vonatkozó szükségleteket és kezdeményezi a szolgáltatók felé az infrastrukturális					

			Közösségi közlekedés hozzáférhetőségének további biztosítása érdekében szükséges egy olyan támogatási rendszer kidolgozása, amely gyakorlati segítséget nyújt a közlekedési problémák megoldásában. Az Esélyegyenlőségi referens és a Gyermek- és ifjúsági munkacsoport feladatát képezheti a szükségletek pontos beazonosítása, más városok gyakorlatainak megvizsgálása és javaslattétel megfogalmazása. <u>Középtávú</u>: Az Önkormányzat saját forrást mozgósít és pályázati forráskeresése és programalkotása során kiemelt figyelemmel kezeli a hátrányos helyzetű gyermekek közösségi szintű internet elérhetőségének javítását, továbbá kezdeményezi a felelős		hálózat kiépítését. -Az Önkormányzat saját forrást mozgósít és pályázati forráskeresése és programalkotása során kiemelt figyelemmel kezeli a hátrányos helyzetű gyermekek közösségi szintű internet elérhetőségének javítását, továbbá kezdeményezi a felelős internethasználthoz kapcsolódó szükséges oktatási programok elérését. Együttműködési lehetőségek feltérképezése és megállapodás kötése civil szervezetekkel.					

			internethasználthoz kapcsolódó szükséges oktatási programok elérését. Együttműködési lehetőségek feltérképezése és megállapodás kötése civil szervezetekkel. Hosszú távú: Az Önkormányzat Infrastrukturális fejlesztési lehetőségei során prioritásként tekint a meglévő kerékpár úthálózat bővítésére, különösen a Keleti városrész irányában. A virtuális mobilitás tekintetében felméri a területre vonatkozó szükségleteket és kezdeményezi a szolgáltatók felé az infrastrukturális hálózat kiépítését.							
3	Ingyenes nyári gyermekétkeztetés szükségletalapú biztosítása, a kedvezményezett kör kiszélesítése.	A mélyszegénységben élő családoknak problémát okoz a gyermekek nyári étkeztetése.	Sopron szegénységben élő családjainak az egyik legnagyobb problémát az okozza, hogy gyermekeik számára a nyári szünet ideje alatt rendszeresen biztosítani tudják az egészséges, a gyermek életkori szükségleteinek megfelelő meleg ebédet. A	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	III. Ingyenes nyári gyermekétkeztetés szükségletalapú biztosítása kedvezményezett körének kiszélesítése. 1. Családok és intézmények tájékoztatása és szükségletfelmérés az Önkormányzat részéről. 2. A szükségletekhez	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15.	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			probléma súlyosságát fokozza, hogy az ingyenes nyári étkeztetés nehézségének megoldása nagymértékben összefügg az általános iskolák azon lehetőségével, hogy az intézményekbe járó diákok számára tartalmas szabadidős programokat biztosíthassanak a szünidő alatt, nyári napközis táborok keretében. Mivel az iskoláknak nem áll rendelkezésére külön forrás a napközbeni étkeztetés megoldására, így csak akkor van módjuk ezen programok megszervezésére, ha az Önkormányzat által biztosított ingyenes nyári étkeztetést a kedvezményezett kör mindengyermeke igénybe veheti. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor egyéb forrás (pályázat, támogatók) bevonása nélkül veszélybe kerülhet		igazodó közös forráskeresés: az Önkormányzattal, a köznevelési intézményekkel és Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal való együttműködésben (önerő, pályázatok, támogatók bevonása. 3. Stratégia kidolgozása a nyári gyermekétkeztetés megoldására. 4. A kitűzött célok realizálása.					

			a program megvalósítása. Ugyanakkor a prevenció terén, az utcán való csellengés alternatívájaként a szabadidős (különösen a nyári) programok rendkívül nagy jelentőséggel bírnak. Rövid-távú: Családok és intézmények tájékoztatása és szükségletfelmérés az Önkormányzat részéről. Közép-távú: A szükségletekhez igazodó közös forráskeresés: az Önkormányzattal, a köznevelési intézményekkel és Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal való együttműködésben (önerő, pályázatok, támogatók bevonása. Stratégia kidolgozása a nyári gyermekétkeztetés megoldására. Hosszú-távú: A kitűzött célok realizálása.							
4	Adatgyűjtési rendszer kidolgozása.	Adatok hiánya, gyermekszegénysége vonatkozó információk hiánya	Adatok hiánya, gyermekszegénysége vonatkozó információk hiánya	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált	Adatgyűjtés, kérdőívek kidolgozása, felmérések	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek:	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014.	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép:	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése	

			Rövid- és közép távú: Adatgyűjtés, kérdőívek kidolgozása, felmérések Hosszú távú: Az adatok elemzése után a feltárt problémák megoldásának kidolgozása.	Városfejlesztési Stratégia		Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	december 15.	folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	folyamatban	
5.	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővítése a problémás családok között***	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: A gondozott soproni családok és háztartások körében jellemző problémák az a családi konfliktusok nem megfelelő kezelése, gyermeknevelési ismeretek hiánya***	***Családi konfliktusok megfelelő kezelésének tanítása, gyermeknevelési ismeretek bővítése a problémás családok között rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint.*** ***Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya*** ***HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	
6.	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működési hatékonyságának növelése,***	***2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés: A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése a***	***Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működési hatékonyságának növelése, gyermek-és ifjúságvédelmi kerekasztal működtetése rövid:***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint.*** ***Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú:***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú:***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	

	gyermek-és ifjúságvédelmi kerekasztal működtetése	***rendszer alapja. A működési hiba a gyermek veszélyeztetés ét növeli, mert egyáltalán nem, vagy nem időben derül fény a problémára***	***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***		
6.	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** **Adatgyűjtési rendszer kidolgozása,** ***adatok begyűjtése, elemzése, szolgáltatás-szervzés felé visszacsatolása***	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> „Szociális térkép” jellegű*** **adatok hiánya, gyermekszegénységre vonatkozó információk hiánya**	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** **Adatgyűjtési rendszer kidolgozása,** ***adatok begyűjtése, elemzése, szolgáltatás-szervzés felé visszacsatolása. <u>rövid:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint. Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	
7.	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> Családon belüli***	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> A gyermekek bántalmazása***	***Családon belüli bántalmazás esetszámának csökkentése, feltárt esetek arányának***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint.***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése***	

	bántalmazás esetszámának csökkentése, feltárt esetek arányának emelése, szemléteform álás; jelzőrendszer érzékenyítése	***, súlyos elhanyagolás a gyakran felderítetlen marad; a gyermek veréssel való büntetése egyesek szemében elfogadott.***	***emelése, szemléteform álás; jelzőrendszer érzékenyítése <u>rövid:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***folyamatban***	
8.	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> Szabadidős programok, önsegítő csoportok szervezése; tematikus előadás-sorozatok, „szülők iskolája” szervezése, integrációs folyamatok erősítése rendezvények kel. Civil iránytű – kiadvány folyamatos frissítése, online és papír alapú megjelenítése***	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> A városba költöző családok kapcsolatrendszere megszakad, természetes támogató közeg nélkül maradnak. A felnőtt családtagok nagyon sokat dolgoznak az anyagi jólét megteremtésén, eközben a gyermekek gyakorlatilag felügyelet nélkül élik mindennapjait. Az idő-és figyelemhiány miatt gyakoriak a***	***Szabadidős programok, önsegítő csoportok szervezése; tematikus előadás-sorozatok, „szülők iskolája” szervezése, integrációs folyamatok erősítése rendezvények kel. Civil iránytű – kiadvány folyamatos frissítése, online és papír alapú megjelenítése <u>rövid:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép:</u> folyamatban***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint. Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	

		családi konfliktusok, gyermeknevelési problémák.	***van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***							
9.	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> Családok Átmeneti Otthona férőhelybővítés elősegítése.***	***<u>2015. szeptemeberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> Lakhatási krízisek keletkeznek a magas lakás- és albérletárak miatt; a sokproblémás családokban emelkedő számot mutat a családon belüli bántalmazás esetszáma***	***Családok Átmeneti Otthona férőhelybővítés elősegítése. <u>rövid</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint. Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése.	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése problémát jelent a munkavállaló nők számára.	A munkahellyel rendelkező nők keresőtevékenységének végzése és a családi feladatok összehangolása nehezen megoldható, rejtett diszkrimináció érvényesül a paternalista munkahelyi viszonyok miatt. <u>Rövidtávú:</u> A gyermeküket/gyermekeiket egyedül nevelő nők támogatása.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Korszerű, a munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér kialakítása. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u> Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			Középtávú: Korszerű, a munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér kialakítása. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásá nak segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Hosszú-távú: Családbarát munkahelyek kialakítására és elterjesztésére való igény és hajlandóság megteremtése. A rejtett diszkrimináció elleni határozottabb fellépés a munkaerőpiacon az uniós országok tapasztalatainak figyelembevételév el. A nem fizetett otthoni munkák, gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is.		kisgyermekes nők körében. Családbarát munkahelyek kialakítására és elterjesztésére való igény és hajlandóság megteremtése. A rejtett diszkrimináció elleni határozottabb fellépés a munkaerőpiacon az uniós országok tapasztalatainak figyelembevételév el. A gyermeküket/gyer mekeiket egyedül nevelő nők támogatása. A nem fizetett otthoni munkák, gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is.					
2	Nők részvétele foglalkoztatást	Kifejezetten a női célcsoportra	Kifejezetten a női célcsoportra	Szociális Szolgáltatástervez	A munkaerő-piaci igényekhez	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város	rövid: 2014. február 15.	rövid: folyamatban van,	Erőforrások: a szükséges anyagi	

	segítő és képzési programokban.	irányuló, munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiánya.	irányuló, munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiánya, hatékony kommunikáció hiánya. <u>Rövidtávú:</u> Növelni kell a roma nők és lányok részvételét az oktatási rendszerekben, valamint a magasabb szintű képesítés elérésének érdekében ösztöndíjhoz való hozzájutás segítése. <u>Középtávú:</u> A munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzési struktúra kiépítése, motiváció felkeltése a célcsoportokban az egész életen át tartó tanulásra. <u>Hosszú-távú:</u> Hatáselemzésre alapozott stratégiák a női munkaerő szerkezeti átalakításánál, aminek egyik eleme az élethosszig tartó tanulás, mint az időskori és az időskorúak szerteágazó problémáinak megoldására való felkészítés.	ési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	igazodó képzési struktúra kiépítése, motiváció felkeltése a célcsoportokban az egész életen át tartó tanulásra. Hatáselemzésre alapozott stratégiák a női munkaerő szerkezeti átalakításánál, aminek egyik eleme az élethosszig tartó tanulás, mint az időskori és az időskorúak szerteágazó problémáinak megoldására való felkészítés. Növelni kell a roma nők és lányok részvételét az oktatási rendszerekben, valamint a magasabb szintű képesítés elérésének érdekében ösztöndíjhoz való hozzájutás segítése.	Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u>*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

3	Nők (roma nők) munkavállalásának elősegítése.	Munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya.	Munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya. <u>Rövidtávú:</u> A munkavállalók segítése az intézményes oktatás szerkezeti és tartalmi megújításával, más képzési formák bevezetésével. Az internet használatának széleskörű elterjesztése. <u>Középtávú:</u> A munkaerőpiacra történő belépésnél meglévő gátak (gyermekelhelyezéstől a tradicionális értékrendszerig) lebontásának elősegítése. <u>Hosszú-távú:</u> A horizontális/vertikális szegregáció miatt a nemek arányának egymáshoz közeledésének ösztönzése.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	A horizontális/vertikális szegregáció miatt a nemek arányának egymáshoz közeledésének ösztönzése. A munkaerőpiacra történő belépésnél meglévő gátak (gyermekelhelyezéstől a tradicionális értékrendszerig) lebontásának elősegítése. A munkavállalók segítése az intézményes oktatás szerkezeti és tartalmi megújításával, más képzési formák bevezetésével. Az internet használatának széleskörű elterjesztése.	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u>*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	
4	Nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem.	Nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot.	Az erőfeszítések ellenére nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot, sok eset nem kerül a szakemberek látókörébe,	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Nők biztonságának, testi-lelki jóllétének növelése, a veszélyeztetett (és veszélyeztető) csoportok	Felelős: Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***<u>2015. szeptemberi</u>***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			társfüggőség, bizalom hiánya a hatóságok, illetve a távoltartás nyújtotta megoldások iránt. Rövid, közép és hosszú távon folyamatosan: Nők biztonságának, testi-lelki jóllétének növelése, a veszélyeztetett (és veszélyeztető) csoportok tájékoztatása, jogaik tudatosítása.		tájékoztatása, jogaik tudatosítása.	Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	***felülvizsgálat megjegyzése:*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő		
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Életminőség megtartása, javítása idős korban.	A testi, lelki egészség megőrzése, az egészséges időskor megélése. Az 55 éven felüli korosztály munkaerő piaci veszélyeztetettségének enyhítése.	A nyugdíjazást követően az idősödők társadalmi aktivitása csökken, a lakosságon belüli arányuk magas. Szükség van olyan, az idősek számára készülő preventív programokra, melyek célja a testi,- lelki egészség megőrzése, az egészséges időskor megélése. Az 55 éven felüli korosztály munkaerő piaci veszélyeztetettségének enyhítése, mert ennél a korosztálynál folyamatosan nő a regisztrált munkanélküliek	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Aktivitás megőrzésének elősegítése korai tájékoztatással. Az idősödők jobb mentális és fizikai állapotban érjék el a nyugdíjas kort, mely erősen befolyásolja a későbbi életvitelt is. Munkaerőpiacon belül, önkéntes programokban való részvétellel. Az idősebb korosztállyal szembeni munkáltatói attitűd javítása. Az 55 éven felüli munkavállalók támogatási lehetőségeinek kidolgozása annak érdekében, hogy	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			aránya, mellyel veszélybe kerül az ideális életminőséghez szükséges jövedelem megszerzése. <u>Rövidtávú:</u> Aktivitás megőrzésének elősegítése korai tájékoztatással <u>Középtávú:</u> A nyugdíjkorhatárt követően az arra igényt tartók, továbbra is munkaviszonyban maradhassanak. Képzések indítása az idősödők számára, különös tekintettel az informatikai és idegen nyelvi tájékozottságra. Kulturális és sportprogramokon való részvétel ösztönzése <u>Hosszú-távú:</u> Az idősebb korosztállyal szembeni munkáltatói attitűd javítása. Az 55 éven felüli munkavállalók támogatási lehetőségeinek kidolgozása annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban aktív munkaerőként érjék el a nyugdíjas kor küszöbét		minél nagyobb arányban aktív munkaerőként érjék el a nyugdíjas kor küszöbét. A nyugdíjkorhatárt követően az arra igényt tartók, továbbra is munkaviszonyban maradhassanak. Képzések indítása az idősödők számára, különös tekintettel az informatikai és idegen nyelvi tájékozottságra. Kulturális és sportprogramokon való részvétel ösztönzése.					

2	A nyugdíj mellett dolgozni akarók foglalkoztatottságának segítése, atipikus foglalkoztatási formák támogatásával.	A nyugdíjas korúak munkavállalása problémás annak elleneke, hogy részben megélhetési, részben mentálhigiéniai szempontból szükséges lenne.	A nyugdíj melletti munkavégzés lehetősége nem megoldott. Kétféle motivációja lehet a nyugdíj mellett dolgozni vágyóknak. Egyrészt az idős korosztály tagjai között vannak olyan jó egészségi állapottal rendelkezők, akik aktívan, munkával szeretnék kitölteni napjaikat, vagy átadni tudásukat a fiatalabb generációnak. Másrészt azonban vannak olyanok is, akik alacsony nyugdíjuk miatt kénytelenek jövedelem-kiegészítés után nézni. Rövid távú: Az aktív időskor szemléletében a foglalkoztatás növelése Közép távú: az atipikus foglalkoztatási formák (távmunka, részmunkaidő, bedolgozói munkaviszony, megbízási szerződés, stb.) bővítése, alkalmazása nyugdíjas munkavállalók esetében Hosszú távú: az	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Az aktív időskor szemléletében a foglalkoztatás növelése, az atipikus foglalkoztatási formák (távmunka, részmunkaidő, bedolgozói munkaviszony, megbízási szerződés, stb.) bővítése, alkalmazása nyugdíjas munkavállalók esetében.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u>*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			atipikus foglalkoztatási formák (távmunka, részmunkaidő, bedolgozói munkaviszony, megbízási szerződés, stb.) bővítése, alkalmazása nyugdíjas munkavállalók esetében							
3	Az idősek hátrányos megkülönböztetés ének csökkentése.	Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés .	Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb a fiatal idősek foglalkoztatás területén való diszkriminációja, emellett jelentős egészségügyben és a szociális szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. <u>Rövidtávú:</u> A társadalom figyelmének felkeltése, az időskorhoz kapcsolódó negatív sztereotípiák eloszlatása, elsősorban oktatási intézmények és média bevonásával. A munkavállalást is nehezítő hátrányos	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Társadalmi szemlélet megváltoztatása az idősödők és idősek hátrányos megkülönböztetés ének enyhítésére, az idősödéshez és az idős emberekhez való hozzáállás megváltoztatása. A társadalom figyelmének felkeltése, az időskorhoz kapcsolódó negatív sztereotípiák eloszlatása, elsősorban oktatási intézmények és média bevonásával. A munkavállalást is nehezítő hátrányos megkülönböztetés csökkentése. A helyi médiában több fórum biztosítása, jó példák bemutatása.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u> Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			megkülönböztetés csökkentése. A helyi médiában több fórum biztosítása, jó példák bemutatása. <u>Középtávú:</u> Generációs szakadék csökkentése, az idősek helyi közéletben való szerepvállalásának erősítése. <u>Hosszú-távú:</u> Társadalmi szemlélet megváltoztatása az idősödők és idősek hátrányos megkülönböztetésének enyhítésére, az idősödéshez és az idős emberekhez való hozzáállás megváltoztatása.		Generációs szakadék csökkentése, az idősek helyi közéletben való szerepvállalásának erősítése.					
4	Otthon-közeli ellátások fejlesztése.	Az időskorúak arányának növekedésével számolva hosszútávon olyan idősellátási rendszert kell kidolgozni, mely a jelenleginél költséghatékonyabb, egyben jobban támogatja az önálló életvitelt.	Az időskorúak arányának növekedésével számolva hosszútávon olyan idősellátási rendszert kell kidolgozni, mely a jelenleginél költséghatékonyabb, egyben jobban támogatja az önálló életvitelt. Ezt a fejlesztést elsősorban az otthon-közeli ellátások szolgáltatási körének bővítésével lehet elérni.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Annak elősegítése, hogy a támogatásra szoruló idős emberek minél tovább fenn tudják tartani önálló életvitelüket. Öngondoskodás szemléletének elfogadtatása. Az otthonukban élő ápolásra-gondozásra szorulók ellátásokhoz való hozzáférésének javítása esti és hétvégi időszakokban is.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u>*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> A szakosított ellátási formák bővítése, a meglévő intézmények korszerűsítése uniós és hazai támogatási lehetőségekre figyelemmel. <u>Rövidtávú:</u> Az otthonukban élő ápolásra-gondozásra szorulók ellátásokhoz való hozzáférésének javítása esti és hétvégi időszakokban is. <u>Középtávú:</u> A több típusú alapszolgáltatás integrált formában való nyújtásával, könnyebben kidolgozható az egyénre szabott rugalmas ellátási forma. A szakmai szervezetekre építetett, felkészített és kontrollált önkéntes program elindítása. Az érintettek, családtagok tájékoztatása, felkészítése,		A több típusú alapszolgáltatás integrált formában való nyújtásával, könnyebben kidolgozható az egyénre szabott rugalmas ellátási forma. A szakmai szervezetekre építetett, felkészített és kontrollált önkéntes program elindítása. Az érintettek, családtagok tájékoztatása, felkészítése, bevezetése az idős hozzátartozójuk ellátásába.					

			bevezetése az idős hozzátartozójuk ellátásába <u>Hosszú-távú:</u> Annak elősegítése, hogy a támogatásra szoruló idős emberek minél tovább fenn tudják tartani önálló életvitelüket. Öngondoskodás szemléletének elfogadtatása.							
5.	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** ***Az idős emberek és hozzátartozói k tájékoztatása egy komplex, akadálymente s kiadvány, vagy honlap létesítése útján, melyben az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásá ról, kedvezményrő l, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>*** ***Az idős emberek és hozzátartozói k az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásá ról, kedvezményrő l, hozzáférésről nehezen talál az érdeklődő információt.***	***Az idős emberek és hozzátartozói k tájékoztatása egy komplex, akadálymente s kiadvány, vagy honlap létesítése útján, melyben az igénybe vehető ellátásokról, járási összes szolgáltatásá ról, kedvezményrő l, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*** ***<u>rövid</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>közép</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** ***Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgál tatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	

			hosszú: *folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*							
6.	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Kedvezményes olyan szállító szolgáltatás bevezetése a korosztály számára, amely az egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapellátások igénybevételében segít.*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Az idős korosztály nehezen kimozdítható.*	*Kedvezményes olyan szállító szolgáltatás bevezetése a korosztály számára, amely az egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapellátások igénybevételében segít.* ***rövid:*** *folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* ***közép:*** *folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* ***hosszú:*** *folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*			*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai*	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*	
7.	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Tiszta profilú klubok kialakítása (pl: demens klub).*	***2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:*** *Tiszta profilú klubok hiánya.*	*Tiszta profilú klubok kialakítása (pl: demens klub).* ***rövid:*** *folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* ***közép:*** *folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő* ***hosszú:*** *folyamatban van, a*			*Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai*	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*	*rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*	*Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban*	

			későbbiekben rögzítendő							
8.	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> Szabadidős programok idősbarát szervezése.***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> Szabadidős programok idősbarát szervezése.***	***Szabadidős programok idősbarát szervezése: <u>rövid</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	
9.	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinak segítése (pl: Altzheimer caffe).***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u> A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinem kapnak támogatást.***	***A demens, Altzheimer-kórban szenvedő idősek hozzátartozóinak segítése (pl: Altzheimer caffe). <u>rövid</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	
10.	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat során kiegészítés:</u>***	***55 év felettiek elhelyezkedésének segítsége. <u>rövid</u>:***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű***	

	55 év felettiek elhelyezkedésének segítsége.	***55 év felettiek nehezen találnak munkahelyet.***	***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú</u>: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***hatáskör szerint Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***erőforrások összegzése folyamatban***	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.	Hiányzik fogyatékossággal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete.	Hiányzik fogyatékossággal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete. Rövid, közép és hosszú távú folyamatosan: Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Rendszerszerű szolgáltatásszervezés a városban, valamint a szervezetek szolgáltatás-fejlesztései esetében a teljes élethosszt lefedő komplex gondolkodás kialakítása.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése:</u> Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	
2	Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének	Alapvető hiány tapasztalható az információhoz való hozzáférés terén, a különböző fogyatékossági típusok szerint.	Alapvető hiány tapasztalható az információhoz való hozzáférés terén, a különböző fogyatékossági típusok szerint.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint***	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***<u>2015.</u>***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

	megszervezése.		Rövid, közép és hosszú távon folyamatosan: Esély infó-pont kialakítása, internetes információgyűjtő felület kialakítása, folyamatos frissítésének megszervezése.		megszervezése.	Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	***szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladatok teljesítése folyamatos.***	rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő		
3	Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.	Komplex akadálymentesítés gyakorlatának és szemléletének hiánya.	Komplex akadálymentesítés gyakorlatának és szemléletének hiánya Rövid, közép és hosszú távú folyamatosan: Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Fontos annak figyelembe vétele, hogy az akadálymentesítés és a közlekedés szervezésénél minden fogyatékossági célcsoport igényeire kiterjedjen a fejlesztés, és a tervezésbe bevonásra kerüljenek a célcsoport tagjai.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	
4	Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe.	A munkáltatók információi nem fedik a valóságot a fogyatékossággal élők képességeiről, és előítéletekkel állnak a foglalkoztatás elé.	A munkáltatók információi nem fedik a valóságot a fogyatékossággal élők képességeiről, és előítéletekkel állnak a foglalkoztatás elé. Rövid és közép-távú: Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2016. augusztus 15. hosszú: 2018. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

			betegség jellegéről, velejáró tünetekről. A város cégeinek bevonása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésébe. Hosszú távú: Szemléletformálás, érzékenyítés, tájékoztatás a betegség jellegéről, velejáró tünetekről.							
5	1. Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. 2. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.	Foglalkoztatás alacsony foka.	Foglalkoztatás alacsony foka. Rövid, közép és hosszú távú: Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	1. Piaci rések feltárása a védett foglalkoztatásban dolgozók védett termékeinek értékesítéséhez. 2. Munkáltatók számára biztosított támogató szolgáltatások és információ.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. hosszú: 2016. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	
6	1. Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele. 2. Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott	Az önálló életvitel feltételei nem biztosítottak a városban megfelelő számban (akadálymentesítés lakás, lakóotthonok száma, segítő szolgálatok).	Az önálló életvitel feltételei nem biztosítottak a városban megfelelő számban (akadálymentesítés lakás, lakóotthonok száma, segítő szolgálatok). <u>Rövidtávú:</u> Férőhelybővítés lakóotthonokban. <u>Középtávú:</u> Szociális bérlakás-	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	1. Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele. 2. Szociális bérlakás-gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2014. augusztus 15. hosszú: 2014. december 15. ***2015. szeptemberi felülvizsgálat megjegyzése: Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	

	lakások megállapítása. 3. Férőhelybővítés lakóotthonokban.		gazdálkodásnál fogyatékossággal élők számára kvótás rendszerben fenntartott lakások megállapítása. <u>Hosszú-távú:</u> Lakáscélú beruházásoknál, önkormányzati lakásvásárlásoknál akadálymentes megközelítés lehetőségének figyelembe vétele.		lakások megállapítása. 3. Férőhelybővítés lakóotthonokban.					
7	Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.	Szolgáltatásokhoz, azokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáférés humán erőforrás hiánya.	Szolgáltatásokhoz, azokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáférés humán erőforrás hiánya. <u>Rövid- és középtávú:</u> Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Integrált Városfejlesztési Stratégia	Felkészült „kapuőrök” a közintézményekben, kulturális létesítményekben, szolgáltató központokban, akik megfelelően tudják adott sérültségi forma szerint alkalmazott kommunikációval informálni a fogyatékossággal élőket lehetőségekről.	Felelős: ***Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint*** Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	rövid: 2014. február 15. közép: 2015. augusztus 15. ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő	Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban	
8	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***Érdekvédelmi szerveik***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***A Sopronban élő fogyatékos***	***Érdekvédelmi szerveik bevonásával a Sopronban élő fogyatékos személyek***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép:***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép:***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások***	

	bevonásával a Sopronban élő fogyatékos személyek számának, összetételének, szükségleteinek meghatározása.	***személyek számának, összetételének, szükségleteinek meghatározásának hiánya.***	***számának, összetételének, szükségleteinek meghatározása.*** ***<u>rövid:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>közép:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>hosszú:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***szerint.*** ***Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya*** ***HEP fórum tagjai***	***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***összegzése folyamatban***	
9	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***A családok izolációjának csökkentése a számukra kínált, vagy az integráltan kínált alapítványok, egyesületek programjainak megismertetésével.***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***A családok izolációja.***	***A családok izolációjának csökkentése a számukra kínált, vagy az integráltan kínált alapítványok, egyesületek programjainak megismertetésével.*** ***<u>rövid:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>közép:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>hosszú:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint.*** ***Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya*** ***HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	

10	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u> Az akadálymentesítés komplexitásának eléréséhez az értelmi sérültek számára értelmezhető piktogrammok kihelyezése.***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u> Az akadálymentesítés komplexitásának hiányosságai.***	***Az akadálymentesítés komplexitásának eléréséhez az értelmi sérültek számára értelmezhető piktogrammok kihelyezése. <u>rövid:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>közép:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő <u>hosszú:</u> folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint. Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő Feladatok teljesítése folyamatos.***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	
11	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u> Az elérhető informatikai fejlesztések használatára ösztönözni a hivatalokban dolgozókat és a fogyatékos személyeket. (Például a hallássérültek ügyintézését segítik interneten keresztül, ezek bátrabb használatára kell ösztönözni.)***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u> A szolgáltatások akadálymentes igénybevétele során sok esetben az eszközöket kezelni tudó személy hiányzik, vagy a eszköz nem működik.***	***Az elérhető informatikai fejlesztések használatára ösztönözni a hivatalokban dolgozókat és a fogyatékos személyeket. (Például a hallássérültek ügyintézését segítik interneten keresztül, ezek bátrabb használatára kell ösztönözni.) <u>rövid:</u> folyamatban van, a későbbiekben***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint. Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő Feladatok teljesítése folyamatos.***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	

			rögzítendő ***<u>közép:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>hosszú:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***							
12	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***Komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése, melyben a járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***A járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről a rászorulók, az új igénylők és széles közvélemény nehezen talál információt.***	***Komplex, akadálymentes kiadvány, vagy honlap létesítése, melyben a járási összes szolgáltatásról, kedvezményről, hozzáférésről talál az érdeklődő információt.*** ***<u>rövid:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>közép:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***<u>hosszú:</u>*** ***folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint.*** ***Partnerek: Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgálatási Osztálya*** ***HEP fórum tagjai***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***Feladatok teljesítése folyamatos.***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	
13	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***Az önálló életvitel elősegítésében, az izoláció csökkentése érdekében az***	***<u>2015. szeptemberi felülvizsgálat kiegészítése:</u>*** ***A fogyatékosok ellátásának teljes spektruma hiányos.***	***Az önálló életvitel elősegítésében, az izoláció csökkentése érdekében az ellátórendszer egymásra épülő elemeinek***			***Felelős: Különböző ágazati szereplők felelőssége hatáskör szerint.*** ***Partnerek: Sopron MJV***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő*** ***közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő***	***Erőforrások: a szükséges anyagi és személyi jellegű erőforrások összegzése folyamatban***	

	ellátórendszer egymásra épülő elemeinek bővítése, illetve kialakítása, így a fogyatékos napközi, fogyatékos átmeneti otthon, fogyatékos lakóotthon hármasa. (Ez a rendszer, a hozzátartozóknak is megnyugtató lehetőséget kínál, hogy hozzátartozójukat biztonságba tudhassák.)		bővítése, illetve kialakítása, így a fogyatékos napközi, fogyatékos átmeneti otthon, fogyatékos lakóotthon hármasa. (Ez a rendszer, a hozzátartozóknak is megnyugtató lehetőséget kínál, hogy hozzátartozójukat biztonságba tudhassák.) rövid: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő közép: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő			Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya HEP fórum tagjai	hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő Feladatok teljesítése folyamatos.	hosszú: folyamatban van, a későbbiekben rögzítendő		

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok

megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

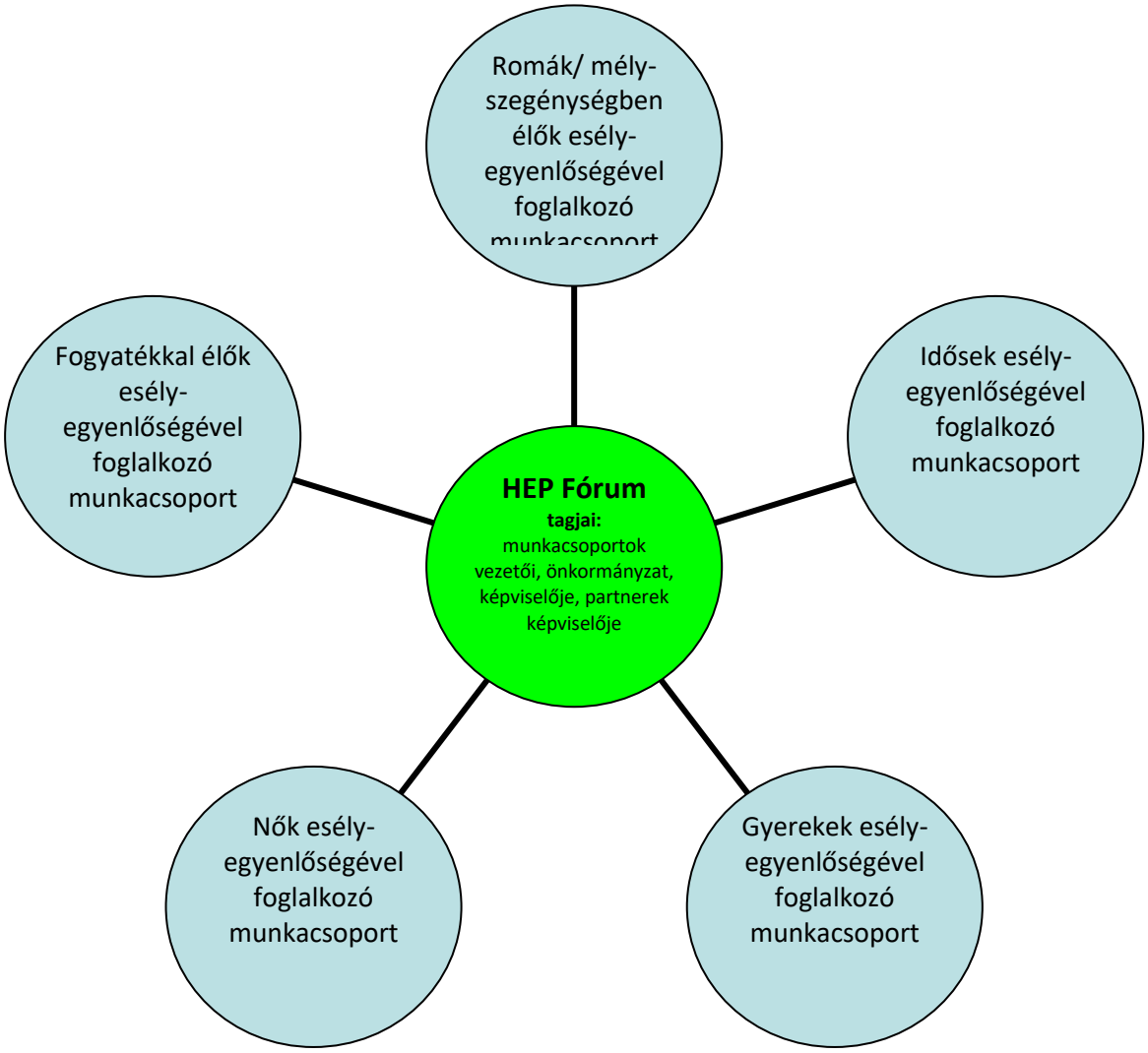

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről kijelölt hivatali alkalmazott (HEP referens) felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ban foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden**,** az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sopron Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sopron Megyei Jogú Város Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta, és a …… számú határozatával elfogadta.

Dátum Aláírás

A Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Partner aláírás

Dátum Partner aláírás

Dátum Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék[7]

NÉV[8]	HEP részei[9]										Aláírás[10]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

[7] Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással" igazolt dokumentum

[8] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[9] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[10] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.